

ЗВІТ
про стратегічну екологічну оцінку Плану заходів із реалізації
Стратегії розвитку Рава-Руської міської територіальної громади
на 2026-2027 роки

2026

ЗМІСТ

Вступ	
1. Зміст та основні цілі Плану заходів із реалізації Стратегії розвитку Рава-Руської міської територіальної громади на 2026-2027 роки, його зв'язок з іншими документами державного планування	3
2. Характеристика поточного стану довкілля, у тому числі здоров'я населення, та прогностичні зміни цього стану, якщо документ державного планування не буде затверджено	14
3. Характеристика стану довкілля, умов життєдіяльності населення та стану його здоров'я на територіях, які ймовірно зазнають впливу	44
4. Екологічні проблеми, у тому числі ризики впливу на здоров'я населення, які стосуються документа державного планування, зокрема щодо територій з природоохоронним статусом	47
5. Зобов'язання у сфері охорони довкілля, у тому числі пов'язані із запобіганням негативному впливу на здоров'я населення, встановлені на міжнародному, державному та інших рівнях, що стосуються документа державного планування, а також та шляхи врахування таких зобов'язань під час підготовки документа державного планування	51
6. Опис наслідків для довкілля, у тому числі для здоров'я населення, у тому числі вторинних, кумулятивних, синергічних, коротко-, середньо- та довгострокових (1, 3-5 та 10-15 років відповідно, а за необхідності -50-100 років), постійних і тимчасових, позитивних і негативних наслідків	60
7. Заходи, що передбачається вжити для запобігання, зменшення та пом'якшення негативних наслідків виконання Плану заходів із реалізації Стратегії розвитку Рава-Руської міської територіальної громади на 2026-2027 роки	72
8. Обґрунтування вибору виправданих альтернатив, що розглядалися, опис способу, в який здійснювалася стратегічна екологічна оцінка, у тому числі будь-які ускладнення	75
9. Заходи, передбачені для здійснення моніторингу наслідків виконання документа державного планування для довкілля, у тому числі для здоров'я населення	79
10. Опис ймовірних транскордонних наслідків для довкілля, у тому числі для здоров'я населення	83
11. Резюме нетехнічного характеру інформації, передбаченої пунктами 1-10 цієї частини, розраховане на широку аудиторію	84

1. ЗМІСТ ТА ОСНОВНІ ЦІЛІ ПЛАНУ ЗАХОДІВ ІЗ РЕАЛІЗАЦІЇ СТРАТЕГІЇ РОЗВИТКУ РАВА-РУСЬКОЇ МІСЬКОЇ ТЕРИТОРІАЛЬНОЇ ГРОМАДИ НА 2026-2027 РОКИ, ЙОГО ЗВ'ЯЗОК З ІНШИМИ ДОКУМЕНТАМИ ДЕРЖАВНОГО ПЛАНУВАННЯ

СЕО охоплює аналіз ймовірного впливу на стан довкілля, умови життєдіяльності та здоров'я населення за умови реалізації Плану заходів із реалізації Стратегії розвитку Рава-Руської міської територіальної громади на 2026–2027 роки (далі – План заходів). Відтак об'єктом аналізу є визначені у Плані заходів заходи розвитку характеру, які зорієнтовані на досягнення цілей та завдань Стратегії.

План заходів сформований відповідно до стратегічного бачення громади. Стратегічне бачення громади – Рава-Руська громада – це місце у центрі українсько-польського Розточчя, де живуть здорові, освічені, щасливі, соціально захищені та заможні люди, де у сприятливих умовах діє успішний, конкурентоспроможний та соціально відповідальний бізнес, це гостинна, розвинута та комфортна територія на європейському торговельному шляху з сприятливими інвестиційними умовами, відкритою владою та активним громадянським суспільством.

Стратегічне бачення розвитку Рава-Руської міської територіальної громади буде досягатись через реалізацію трьох стратегічних цілей:

1. Конкурентоспроможна економіка
2. Комфортне середовище
3. Якісне життя

Стратегічні цілі будуть досягатись через реалізацію проєктів місцевого розвитку та заходів місцевих програм розвитку у рамках оперативних цілей та завдань, які дають розуміння, яким чином громада буде досягати мети свого розвитку (таблиця 1.1).

Таблиця 1.1

Структура проєктів місцевого розвитку та заходів місцевих програм розвитку Плану заходів із реалізації Стратегії розвитку Рава-Руської міської територіальної громади на 2026–2027 роки у рамках стратегічних та оперативних цілей Стратегії розвитку Рава-Руської міської територіальної громади до 2027 року

Оперативні цілі	Завдання
Стратегічна ціль 1. КОНКУРЕНТОСПРОМОЖНА ЕКОНОМІКА	
1.1. Покращення управління ресурсами	Програма «Розвитку земельних відносин Рава-Руської міської територіальної громади на 2026-2028 роки»: - Розробка проєкту землеустрою щодо встановлення меж територіальної громади
	Проєкт 1. Комплексний план просторового розвитку території Рава-Руської громади
	Проєкт 2. Внесення змін до генерального плану села Річки
1.2. Стимулювання розвитку діючого бізнесу	Проєкт 3. Внесення змін до генерального плану міста Рава-Руська та розроблення історико-архітектурного плану м. Рава-Руська
	Проєкт 4. Розробка Програми розвитку та підтримки місцевого бізнесу Проєкт 5. Створення ради підприємців
1.3. залучення інвестицій	Проєкт 6. Створення індустріального парку на території Рава-Руської міської територіальної громади
	Проєкт 7. Розробка бренду Рава-Руської міської територіальної громади
	Програма «Охорона та збереження об'єктів культурної спадщини Рава-Руської міської територіальної громади» на 2026 рік: - Розробка науково-облікової документації: акт технічного стану пам'ятки, опис культурних цінностей і предметів, які належать до пам'ятки, паспорт пам'ятки, облікова картка, фотофіксація, інше.

Оперативні цілі	Завдання
	<i>Проект 8.</i> Реконструкція та благоустрій площі між вулицями Л. Мартовича, Є. Коновальця, 1-го Листопада, П. Григоренка в м. Рава-Руська Львівського району Львівської області
	<i>Проект 9.</i> Реконструкція міської Алеї в місті Рава-Руська
Стратегічна ціль 2. КОМФОРТНЕ СЕРЕДОВИЩЕ	
2.1 Модернізація та розвиток інженерно-транспортної інфраструктури	<i>Проект 10.</i> Реконструкція каналізаційних очисних споруд-виробничо побутовий корпус, блок ємностей №2, будівля решіток, аеробні стабілізатори, біоплато м. Рава-Руська Львівського району Львівської області
	<i>Проект 11.</i> Облаштування стоянки для автомобілів біля адміністративної будівлі Рава-Руської міської ради (ЦНАП) по вул. Я. Мудрого, 3 в м. Рава-Руська.
	Програма Утримання та розвитку автомобільних доріг та дорожньої інфраструктури за рахунок коштів бюджету Рава-Руської міської територіальної громади» на 2024-2026 роки: - Послуги з поточного ремонту доріг та тротуарів Рава-Руської міської територіальної громади
	- Капітальний ремонт вулиці Володимира Великого в м. Рава-Руська Жовківського району Львівської області
	- Капітальний ремонт дороги по вул. Вокзальна та вул. Двірцева (від буд. №2 до буд. №13) в м. Рава-Руська Львівської області
	- Капітальний ремонт вулиці Сірка (від вул. 1-Листопада до вул. Шухевича) в м. Рава-Руська Львівського району Львівської області
	Програма «Вуличне освітлення населених пунктів Рава-Руської міської територіальної громади» на 2026-2028 роки: - Утримання та обслуговування електромереж по вуличному освітленню
2.2 Захист довкілля	Програма охорони навколишнього природного середовища населених пунктів Рава-Руської міської територіальної громади на 2024-2027 роки: - Придбання контейнерних баків ємністю 1.1м3 оцинкованих в кількості 300 шт
	<i>Проект 12.</i> Розроблення муніципального енергетичного плану
	Програма природоохоронних заходів Рава-Руської міської територіальної громади на 2026-2028 роки: - Прочистка та відновлення зливових та дренажних каналів у м. Рава-Руська по вулицях населених пунктів громади (м. Рава-Руська: вул. Данила Галицького, вул. В. Івасюка, вул. Вокзальна, вул. Бортнянського, вул. Довбуша, вул. Стефаніка, вул. Куліша, вул. Дружби, а також території стадіону «ім. Зінька» у м. Рава-Руська)
2.3 Безпечна громада	Програма «Безпечна громада» на 2026 рік: - Закупівля товарів та обладнання для відеоспостереження, монтаж та встановлення (Відеокамери, кабелі, монтажні елементи, комплектуючі, тощо)
	<i>Проект 13.</i> Проведення занять (лекцій, екскурсій) в осередку для викладання предмету «Захист України».
	<i>Проект 14.</i> Проведення занять (лекцій, екскурсій) в Класі Безпеки.
	Програма цивільного захисту населення і територій від надзвичайних ситуацій техногенного та природного характеру, забезпечення пожежної безпеки на території Рава-Руської міської територіальної громади на 2026-2028 роки: - Проведення аварійно-відновлювальних рятувальних робіт, придбання пально-мастильних матеріалів під час ліквідації надзвичайних ситуацій (небезпечних подій), закупівля матеріальних цінностей для матеріального резерву, щорічне проведення заходів з поповнення використаних матеріальних запасів згідно номенклатури матеріального резерву, поповнення матеріального резерву за результатами проведення аварійно-відновлювальних робіт з ліквідації наслідків надзвичайних ситуацій, засобів радіаційного та хімічного захисту для належного реагування на застосування зброї масового знищення згідно вимог згідно вимог - Фінансування заходів з розвитку та удосконалення учбово-матеріальної бази консультаційних пунктів з питань цивільного захисту, виготовлення та поширення наочної агітації для інформування населення з питань цивільного захисту, основ проти пожежної та техногенної безпеки, пропагування здорового способу життя населення громади.

Оперативні цілі	Завдання
	<ul style="list-style-type: none"> - Проведення поточних ремонтів захисних споруд цивільного захисту їх доукомплектування, оснащення евакуаційним освітленням, приведення у стан готовності до використання за призначенням, адаптації до потреб для осіб з фізичними, психічними, інтелектуальними порушеннями згідно вимог - Придбання обладнання системи оповіщення, реконструкція (оновлення) існуючої системи оповіщення, виготовлення (внесення змін) в проектно-кошторисну документацію по модернізації місцевої системи централізованого оповіщення цивільного захисту
Стратегічна ціль 3. ЯКІСНЕ ЖИТТЯ	
3.1 Якісні освітні послуги	<i>Проект 15.</i> Створення багатофункціонального академічного ліцею на базі ЗЗСО І-ІІІ ст. «Рава-Руський ліцей» та Гійченського ЗЗСО І-ІІІ ст.
	<i>Проект 16.</i> Реконструкція тепломережі ЗЗСО І-ІІІ ст. «Рава-Руський ліцей»
	<i>Проект 17.</i> Капітальний ремонт харчоблоку Рава-Руського ЗЗСО І-ІІІ ст.№3
	<i>Проект 18.</i> Закупівля шкільного автобусу
	<i>Проект 19.</i> Підвищення кваліфікації педагогічних працівників
3.2 Здорова громада	<i>Проект 21.</i> Закупівля системи рентгенівської діагностики у КНП «Рава-Руська лікарня» та Поліклінічне відділення
	<i>Проект 22.</i> Національний скринінг здоров'я 40+
	<i>Проект 23.</i> Забезпечення доступності для маломобільних груп населення
	<i>Проект 24.</i> Профілактика захворювань та зміцнення здоров'я населення
	<i>Проект 25.</i> Створення центру ментального здоров'я <i>Проект 26.</i> Реконструкція приміщення ФАП під лікарську амбулаторію в с. Волиця Львівського району Львівської області
3.3 Розвиток культурного дозвілля та спорту	Програма культурно-масових заходів Рава-Руської міської територіальної громади на 2026-2028 роки:
	- Підтримка і проведення фестивалів та заходів культурно- мистецького та патріотичного спрямування
	- Розвиток дитячої творчості та креативних індустрій, забезпечення проведення змістовного дозвілля різних верств населення, проведення майстер-класів
	- Підтримка організації та проведення конкурсів Рава-Руською музичною школою
	- Облаштування молодіжних просторів (закупівля меблів та орг.техніки)
	- Підтримка та стажування молоді
	- Краєзнавча робота з молоддю (проведення екскурсій та вело мандрівок громадою)
	- Проведення тренінгів та форумів для підвищення компетентностей молоді
3.4. Прозора і ефективна влада	<i>Проект 27.</i> Створення футбольної команди «ФК-Рава 2025» для участі в чемпіонаті області з футболу серед команд першої ліги
	<i>Проект 28.</i> Створення та облаштування ветеранського простору
	Програма забезпечення житлом дітей-сиріт, дітей, позбавлених батьківського піклування та осіб з їх числа у Рава-Руській міській територіальній громаді на 2026-2028 роки:
	- Придбання житла у введених в експлуатацію багатоквартирних житлових будинках та з первинного і вторинного ринків за рахунок коштів обласного й місцевих бюджетів
<i>Проект 29.</i> Відновлення Громадського бюджету Рава-Руської міської територіальної громади	
<i>Проект 30.</i> Впровадження електронної черги у ЦНАП	
<i>Проект 31.</i> Розробка статуту громади	

Система стратегічного планування в Україні базується на координації процесів стратегічного планування на центральному, регіональному та місцевому рівнях. Оновлена Державна стратегія регіонального розвитку на 2021-2027 роки є основним планувальним документом для реалізації секторальних стратегій розвитку, координації державної політики

у різних сферах, досягнення ефективності використання державних ресурсів у територіальних громадах та регіонах в інтересах людини, єдності держави, сталого розвитку історичних населених місць та збереження традиційного характеру історичного середовища, збереження навколишнього природного середовища та сталого використання природних ресурсів для нинішнього та майбутніх поколінь українців.

Під час розроблення Стратегії розвитку Рава-Руської міської територіальної громади до 2027 року враховані ключові аспекти оновленої Державної стратегії регіонального розвитку на 2021-2027 роки (далі – ДСРР), в якій визначено 3 стратегічні цілі:

1. Формування згуртованої держави в соціальному, гуманітарному, економічному, екологічному, безпековому та просторовому вимірах;
2. Підвищення рівня конкурентоспроможності регіонів;
3. Розбудова ефективного багаторівневого врядування (таблиця 1.2).

Таблиця 1.2.

Аналіз відповідності стратегічних та оперативних цілей Стратегії розвитку Рава-Руської міської територіальної громади до 2027 року Державній стратегії регіонального розвитку на 2021-2027 роки

Стратегічні та оперативні цілі ДСРР на 2021- 2027 роки		Стратегічні та оперативні цілі Стратегії									
		1. Конкурентоспроможна економіка			2. Комфортне середовище			3. Якісне життя			
		1.1. Покращення управління ресурсами	1.2. Стимулювання розвитку діючого бізнесу	1.3. Залучення інвестицій	2.1 Модернізація та розвиток інженерно-транспортної інфраструктури	2.2 Захист довкілля	2.3 Безпечна громада	3.1 Якісні освітні послуги	3.2 Здорова громада	3.3 Розвиток культурного дозвілля та спорту	3.4. Прозора і ефективна влада
1. Формування згуртованої держави в соціальному, гуманітарному, економічному, кліматичному, екологічному, безпековому та просторовому вимірах	1.1. Забезпечення інтегрованого розвитку територій з урахуванням інтересів майбутніх поколінь	+			+	+				+	
	1.2. Задоволення потреби населення у якісних адміністративних і публічних послугах				+			++	++	++	++
	1.3. Соціальний захист ветеранів війни та їх сімей, внутрішньо переміщених осіб та інших вразливих груп населення				+				+		+
2. Підвищення рівня конкурентоспроможності регіонів	2.1. Інфраструктура, стійка до безпекових, соціальних та економічних викликів				++	+	+				
	2.2. Сильна, спроможна та конкурентоспроможна регіональна економіка	++	++	+							
3. Розбудова ефективного	3.1. Розвиток інституційної			+				+			+

багаторівнево о врядування	спроможності органів публічної влади з урахування кращих практик ЄС										
	3.2. Розвиток різних форм співробітництва та ефективне управління публічними інвестиціями			+				+	+	+	

*У клітинках ступінь зв'язку окремих цілей відмічається як ++ (сильний зв'язок) або + (опосередкований зв'язок)

Аналіз відповідності стратегічних та оперативних цілей Стратегії розвитку Рава-Руської міської територіальної громади до 2027 року, на реалізацію яких розроблено План заходів оновленій Державній стратегії регіонального розвитку на 2021-2027 роки засвідчує їх повне (понад 50% оперативних цілей) або часткове (менше 50% оперативних цілей) співпадіння зі змістом усіх 3 стратегічних цілей ДСРР.

Зокрема оперативні цілі стратегічної цілі 1 «Конкурентоспроможна економіка» та відповідно проекти та заходи Плану заходів із реалізації Стратегії розвитку Рава-Руської міської територіальної громади на 2026–2027 роки прямо співвідносяться зі стратегічною ціллю 2 ДСРР на 2021-2027 роки «Підвищення рівня конкурентоспроможності регіонів» та частково співвідносяться зі стратегічними цілями 1 «Формування згуртованої держави в соціальному, гуманітарному, економічному, кліматичному, екологічному, безпековому та просторовому вимірах» та 3 «Розбудова ефективного багаторівневого врядування».

Стратегічна ціль 2. «Комфортне середовище» прямо співвідноситься зі стратегічною ціллю 2 ДСРР на 2021-2027 роки «Підвищення рівня конкурентоспроможності регіонів» та частково співвідносяться зі стратегічною ціллю 1 «Формування згуртованої держави в соціальному, гуманітарному, економічному, кліматичному, екологічному, безпековому та просторовому вимірах».

Стратегічна ціль 3. «Якісне життя» прямо співвідноситься зі стратегічною ціллю 1 ДСРР на 2021-2027 роки «Формування згуртованої держави в соціальному, гуманітарному, економічному, кліматичному, екологічному, безпековому та просторовому вимірах» та частково співвідносяться з стратегічною ціллю 3 «Розбудова ефективного багаторівневого врядування».

Стратегічні напрямки розвитку Рава-Руської МТГ також сформовані відповідно до стратегічних цілей оновленої Стратегії розвитку Львівської області на період 2021-2027 років, яка базується на розумінні актуальних проблем соціально-економічного розвитку області, територіальних громад та спрямована на розвиток людського капіталу, забезпечення високої якості життя та економічного зростання на основі екологічно невиснажливої та енергоефективної промисловості, інноваційно орієнтованої біоекономіки, креативних індустрій, туристично-рекреаційної сфери.

Аналіз відповідності стратегічних та оперативних цілей Стратегії розвитку Рава-Руської міської територіальної громади до 2027 року, на реалізацію яких розроблено План заходів оновленій Стратегії розвитку Львівської області на період 2021-2027 років проведено у таблиці 1.3.

Стратегічні та оперативні цілі Стратегії розвитку Рава-Руської міської територіальної громади до 2027 року узгоджуються з стратегічними та оперативними цілями оновленої Стратегії розвитку Львівської області на період 2021-2027 років, які зосереджені на розвитку регіону за відповідними напрямками соціально-економічного розвитку, а також у сфері охорони і збереження довкілля. Зокрема стратегічна ціль 1 «Конкурентоспроможна економіка» Стратегії розвитку Рава-Руської міської територіальної громади до 2027 року частково співвідноситься з стратегічними цілями 2 «Підвищення конкурентоспроможності регіону в умовах євроінтеграції» та 3 «Охорона довкілля та зелений перехід» Стратегії розвитку Львівської області на період 2021-2027 років. Стратегічна ціль 2 «Комфортне

середовище» частково кореспондується з усіма стратегічними цілями Стратегії розвитку Львівської області на період 2021-2027 років. Стратегічна ціль 3 «Якісне життя» Стратегії розвитку Рава-Руської міської територіальної громади до 2027 року частково співвідноситься з 1 «Безпека та збереження демографічного потенціалу нації в умовах війни та повоєнної відбудови» та 3 «Охорона довкілля та зелений перехід» стратегічними цілями Стратегії розвитку Львівської області на період 2021-2027 років.

Відтак можна зробити висновок, що Стратегія розвитку Рава-Руської міської територіальної громади до 2027 року сформована відповідно до цілей державної регіональної політики і скерована на забезпечення її реалізації на місцевому рівні (на рівні територіальної громади).

Таблиця 1.3.

Аналіз відповідності стратегічних та оперативних цілей Стратегії розвитку Рава-Руської міської територіальної громади до 2027 року на реалізацію яких розроблено План заходів оновленій Стратегії розвитку Львівської області на період 2021-2027 років

Стратегічні та оперативні цілі Стратегії розвитку Львівської області на період 2021-2027 років		Стратегічні та оперативні цілі Стратегії										
		1. Конкурентоспроможна економіка			2. Комфортне середовище			3. Якісне життя				
		1.1. Покращення управління ресурсами	1.2. Стимулювання розвитку ділового бізнесу	1.3. Залучення інвестицій	2.1. Модернізація та розвиток інженерно-транспортної інфраструктури	2.2. Захист довкілля	2.3. Безпечна громада	3.1. Якісні освітні послуги	3.2. Здорова громада	3.3. Розвиток культурного дозвілля та спорту	3.4. Прозора і ефективна	
1. Безпека та збереження демографічного потенціалу нації в умовах війни та повоєнної відбудови	1.1. Підтримка обороноздатності держави та сектору безпеки							+				
	1.2. Розвиток невідкладної та високоспеціалізованої медицини									+		
	1.3. Реабілітація, оздоровлення, фізичне та духовне відновлення								+	+		
	1.4. Розвиток освітнього та духовного потенціалу нації								+	+		
	1.5. Інклюзивне суспільство						+					+
2. Підвищення конкурентоспроможності регіону в умовах євроінтеграції	2.1. Розвиток смарт-спеціалізації регіону		+									
	2.2. Розвиток підприємництва та інвестиційної привабливості регіону	+	+	+								
	2.3. Модернізація дорожньо-транспортної, прикордонної, логістичної, виробничої, цифрової та критичної інфраструктури						+					
	2.4. Підготовка кадрів у відповідності до актуальних потреб ринку праці		+									
	2.5. Комплексне просторове планування та ефективне	+										

	управління територіями										
3. Охорона довкілля та зелений перехід	3.1. Енергетична безпека та самодостатність регіону				+			+	+	+	
	3.2. Запобігання забрудненню водних ресурсів та атмосферного повітря				+						
	3.3. Налагодження системи поводження з відходами та формування екологічної свідомості населення					+		+			
	3.4. Збереження біорізноманіття та розвиток природоохоронних територій			+							
	3.5. Зменшення негативного впливу вуглевидобування та теплової генерації на довкілля										

*У клітинках ступінь зв'язку окремих цілей відмічається як ++ (сильний зв'язок) або + (опосередкований зв'язок)

Відповідно Закону України «Про основні засади (стратегію) державної екологічної політики України на період до 2030 року» стратегічними цілями державної екологічної політики України є:

Ціль 1. Формування в суспільстві екологічних цінностей і засад сталого споживання та виробництва;

Ціль 2. Забезпечення сталого розвитку природно-ресурсного потенціалу України;

Ціль 3. Забезпечення інтеграції екологічної політики у процес прийняття рішень щодо соціально-економічного розвитку України;

Ціль 4. Зниження екологічних ризиків з метою мінімізації їх впливу на екосистеми, соціально-економічний розвиток та здоров'я населення;

Ціль 5. Удосконалення та розвиток державної системи природоохоронного управління.

Аналіз відповідності цілей Стратегії розвитку Рава-Руської міської територіальної громади до 2027 року, на реалізацію яких розроблено План заходів із реалізації Стратегії розвитку Рава-Руської міської територіальної громади на 2026–2027 роки стратегічним цілям державної екологічної політики, визначеним Законом України «Про основні засади (стратегію) державної екологічної політики України на період до 2030 року» (далі - стратегічні цілі державної екологічної політики), представлено в табл. 1.4.

Таблиця 1.4.

Аналіз відповідності цілей Стратегії розвитку Рава-Руської міської територіальної громади до 2027 року, на реалізацію яких розроблено План заходів із реалізації Стратегії розвитку Рава-Руської міської територіальної громади на 2026–2027 роки стратегічним цілям державної екологічної політики визначеним Законом України «Про основні засади (стратегію) державної екологічної політики України на період до 2030 року»

Стратегічні цілі державної екологічної політики	Стратегічні цілі Стратегії		
	1. Конкурентоспроможна економіка	2. Комфортне середовище	3. Якісне життя
1.Формування в суспільстві екологічних цінностей і засад сталого споживання та виробництва	++	++	+
2.Забезпечення сталого розвитку природно-ресурсного потенціалу України	0	++	0
3.Забезпечення інтеграції екологічної політики у процес прийняття рішень щодо соціально-економічного розвитку	++	++	++

4.Зниження екологічних ризиків з метою мінімізації їх впливу на екосистеми, соціально-економічний розвиток та здоров'я населення	+	+	+
5.Удосконалення та розвиток державної системи природоохоронного управління	+	++	0

Для оцінки відповідності цілей використовувалася п'ятибальна шкала:

- ++ - цілі Стратегії узгоджені зі стратегічними цілями державної екологічної політики;*
- + - цілі Стратегії та стратегічні цілі державної екологічної політики опосередковано узгоджуються, зокрема на рівні оперативних цілей та завдань;*
- 0 - цілі Стратегії та стратегічні цілі державної екологічної політики нейтральні по відношенню одні до одних;*
- - цілі Стратегії та стратегічні цілі державної екологічної політики не узгоджуються, але можуть бути узгоджені. В рамках наступного планування потрібні спеціальні заходи, спрямовані на узгодження цілей Стратегії та стратегічних цілей державної екологічної політики;*
- - цілі Стратегії та стратегічні цілі державної екологічної політики принципово суперечать одні одним. Необхідні термінові заходи, спрямовані на уточнення цілей цієї Стратегії.*

Стратегічна ціль 1 «Конкурентоспроможна економіка» передбачає розвиток економіки громади та залучення інвестицій, здійснення ефективного просторового планування. Аналіз свідчить, що ця ціль Стратегії та її оперативні цілі й стратегічні цілі державної екологічної політики принципово узгоджуються. Управління ресурсами громади відбуватиметься на підставі норм природоохоронного законодавства, засад сталого споживання та виробництва.

Стратегічна ціль 2 «Комфортне середовище» передбачає створення умов для комфортного та безпечного проживання мешканців, поліпшення та розвиток інженерної інфраструктури, житлово-комунального господарства, розвиток транспортної інфраструктури, створення ефективної системи поводження з ТПВ, покращення екологічного стану водних об'єктів громади, збереження природних ресурсів громади. Ця ціль Стратегії максимально узгоджуються з усіма стратегічними цілями державної екологічної політики.

Стратегічна ціль 3 «Якісне життя» спрямована на розвиток людського капіталу, забезпечення високого рівня здоров'я населення, його освітніх та культурних потреб, всебічного розвитку особистості та соціального захисту населення. Соціально-економічний розвиток людського капіталу громади відбуватиметься з забезпеченням інтеграції екологічної політики у процес прийняття рішень, зокрема впровадження енергоефективних заходів у бюджетних установах. Така стратегічна та відповідні оперативні цілі узгоджуються зі стратегічними цілями 1, 3, 4 державної екологічної політики та здебільшого нейтральні щодо її цілей 2 і 5.

У Стратегії екологічної безпеки та адаптації до зміни клімату до 2030 року, затвердженій Розпорядженням Кабінету Міністрів України від 20.10.2021 № 1363-р, визначено 12 стратегічних цілей для підвищення рівня екологічної безпеки, зменшення впливів та наслідків зміни клімату в Україні:

- зменшення рівня промислового забруднення;
- створення ефективної системи хімічної безпеки;
- забезпечення раціонального використання природних ресурсів;
- досягнення «доброго» екологічного стану вод;
- забезпечення сталого лісоуправління та підвищення здатності лісових екосистем адаптуватися до зміни клімату;
- створення правових та економічних підстав для запровадження ієрархії поводження з відходами;
- підвищення ефективності державної системи оцінки впливу на довкілля та державного нагляду (контролю) у сфері охорони навколишнього природного середовища;
- збереження біорізноманіття та забезпечення розвитку природно-заповідного фонду в Україні;
- посилення адаптаційної спроможності та стійкості соціальних, економічних та екологічних систем до зміни клімату;

- стабілізація екологічної рівноваги на тимчасово окупованих територіях у Донецькій та Луганській областях, Автономної Республіки Крим та м. Севастополя після відновлення територіальної цілісності України в межах її міжнародно визнаного державного кордону;
- включення заходів з екологічної безпеки та адаптації до зміни клімату в національні, регіональні стратегії, плани управління річковими басейнами;
- підвищення обізнаності представників центральних і місцевих органів державної влади та органів місцевого самоврядування, які уповноважені на прийняття рішень у сфері навколишнього природного середовища, з питань пом'якшення та адаптації до зміни клімату.

Аналіз відповідності цілей Стратегії розвитку Рава-Руської міської територіальної громади до 2027 року, на реалізацію яких розроблено План заходів стратегічним цілям Стратегії екологічної безпеки та адаптації до зміни клімату до 2030 року, затвердженої Розпорядженням Кабінету Міністрів України від 20.10.2021 № 1363-р (далі - стратегічні цілі Стратегії екологічної безпеки), представлено в табл. 1.5.

Таблиця 1.5.

Аналіз відповідності цілей Стратегії розвитку Рава-Руської міської територіальної громади до 2027 року, на реалізацію яких розроблено План заходів стратегічним цілям Стратегії екологічної безпеки та адаптації до зміни клімату до 2030 року, затвердженої Розпорядженням Кабінету Міністрів України від 20.10.2021 № 1363-р

Стратегічні цілі Стратегії екологічної безпеки	Стратегічні цілі Стратегії		
	1. Конкуренто-спроможна економіка	2. Комфортне середовище	3. Якісне життя
1. Зменшення рівня промислового забруднення	++	++	+
2. Створення ефективної системи хімічної безпеки	0	0	0
3. Забезпечення раціонального використання природних ресурсів	++	++	++
4. Досягнення «доброго» екологічного стану вод	+	++	0
5. Забезпечення сталого лісоуправління та підвищення здатності лісових екосистем адаптуватися до зміни клімату	+	++	0
6. Створення правових та економічних підстав для запровадження ієрархії поведінки з відходами	+	++	0
7. Підвищення ефективності державної системи оцінки впливу на довкілля та державного нагляду (контролю) у сфері охорони навколишнього природного середовища	+	+	+
8. Збереження біорізноманіття та забезпечення розвитку природно-заповідного фонду в Україні	0	++	0
9. Посилення адаптаційної спроможності та стійкості соціальних, економічних та екологічних систем до зміни клімату	0	+	+
10. Стабілізація екологічної рівноваги на тимчасово окупованих територіях у Донецькій та Луганській областях, Автономної Республіки Крим та м. Севастополя після відновлення територіальної цілісності України в межах її міжнародно визнаного державного кордону	0	0	0

11. Включення заходів з екологічної безпеки та адаптації до зміни клімату в національні, регіональні стратегії, плани управління річковими басейнами	+	++	+
12. Підвищення обізнаності представників центральних і місцевих органів державної влади та органів місцевого самоврядування, які уповноважені на прийняття рішень у сфері навколишнього природного середовища, з питань пом'якшення та адаптації до зміни клімату	+	+	+

Для оцінки відповідності цілей використовувалася п'ятибальна шкала:

- ++ - цілі Стратегії узгоджені зі стратегічними цілями Стратегії екологічної безпеки;
- + - цілі Стратегії та стратегічні цілі Стратегії екологічної безпеки опосередковано узгоджуються, зокрема на рівні оперативних цілей та завдань;
- 0 - цілі Стратегії та стратегічні цілі Стратегії екологічної безпеки нейтральні по відношенню одні до одних;
- - цілі Стратегії та стратегічні цілі Стратегії екологічної безпеки не узгоджуються, але можуть бути узгоджені. В рамках наступного планування потрібні спеціальні заходи, спрямовані на узгодження цілей Стратегії та стратегічних цілей Стратегії екологічної безпеки;
- - цілі Стратегії та стратегічні цілі Стратегії екологічної безпеки принципово суперечать одні одним. Необхідні термінові заходи, спрямовані на уточнення цілей цієї Стратегії.

Стратегічна ціль 1 «Конкурентоспроможна економіка» узгоджується або опосередковано узгоджується з більшістю цілей Стратегії екологічної безпеки та передбачає покращення конкурентоспроможності діючого бізнесу, а також створення нових підприємств з урахуванням норм природоохоронного законодавства, у тому числі проведення оцінки впливу на довкілля для кожного інвестиційного проєкту, підтримку підприємництва, туризму та інших екологічних видів бізнесу, зменшення рівня промислового забруднення, в тому числі в сільському господарстві, забезпечення раціонального використання природних ресурсів шляхом проведення інвентаризації ресурсів та постійного земельного аудиту, покращення суб'єктами господарювання ефективності поведінки з відходами.

Стратегічна ціль 2 «Комфортне середовище» повністю узгоджується з 7 з 12 стратегічних цілей Стратегії екологічної безпеки, опосередковано узгоджується з 3 цілями. Дана ціль спрямована на зменшення рівня забруднення навколишнього природного середовища та досягнення «доброго» екологічного стану вод шляхом створення системи централізованого водовідведення в громаді, покращення екологічного стану водних об'єктів громади, а також створення ефективної системи поведінки з ТПВ. Крім того, раціональне використання природних ресурсів у громаді буде забезпечено шляхом виконання таких завдань як розвиток системи централізованого водопостачання, збереження біорізноманіття, громадського контролю за веденням лісового господарства та забезпечення розвитку природно-заповідного фонду природних ресурсів громади.

Стратегічна ціль 3 «Якісне життя» спрямована на розвиток людського капіталу, забезпечення високого рівня здоров'я населення, його освітніх та культурних потреб, всебічного розвитку особистості та соціального захисту населення. Вона частково узгоджується з цілями Стратегії екологічної безпеки, є нейтральною до 6 з 12 цілей. Проте невід'ємною складовою розвитку освіти, медицини та культури у громаді є впровадження енергоефективних заходів у бюджетних установах, що забезпечить зменшення обсягу забруднення атмосферного повітря.

Водночас Стратегія розвитку Рава-Руської міської територіальної громади до 2027 року та План заходів із її реалізації узгоджується з низкою інших документів державного планування (ДПП), серед яких:

Водна стратегія України на період до 2050 року (схвалена Розпорядженням Кабінету Міністрів України від 09.11.2022 № 1134-р);

Енергетична стратегія України до 2050 року (схвалена Розпорядженням Кабінету Міністрів України від 21.04.2023 № 373-р);

Стратегія формування та реалізації державної політики у сфері зміни клімату на період до 2035 року та Операційний план заходів з реалізації у 2024-2026 роках Стратегії формування та реалізації державної політики у сфері зміни клімату на період до 2035 року (схвалені розпорядженням Кабінету Міністрів України від 30 травня 2024 р. № 483-р);

Національна економічна стратегія на період до 2030 року (затверджена Постановою Кабінету Міністрів України від 03 березня 2021 р. № 179);

Стратегія розвитку сфери інноваційної діяльності на період до 2030 року (схвалена Розпорядженням Кабінету Міністрів України від 10.07.2019 № 526-р);

Національна транспортна стратегія України на період до 2030 року (схвалена Розпорядженням Кабінету Міністрів України від 30.05.2018 № 430-р);

Стратегія зрошення та дренажу в Україні на період до 2030 року (схвалена Розпорядженням Кабінету Міністрів України від 14 серпня 2019 р. № 688-р);

Національний план дій з охорони навколишнього природного середовища на період до 2025 року (затверджений Розпорядженням Кабінету Міністрів України від 21.04.2021 № 443-р);

Національний план управління відходами до 2033 року (затверджений Розпорядженням Кабінету Міністрів України від 27 грудня 2024 р. № 1353-р);

Стратегія демографічного розвитку України на період до 2040 року та операційний план заходів з реалізації у 2024-2027 роках Стратегії демографічного розвитку України на період до 2040 року (схвалені Розпорядженням Кабінету Міністрів України від 30 вересня 2024 р. № 922-р);

План управління річковим басейном Вісла на 2025-2030 роки (затверджений Розпорядженням Кабінету Міністрів України від 1 листопада 2024 р. № 1078-р).

Відтак проєкт Плану заходів із реалізації Стратегії розвитку Рава-Руської міської територіальної громади до 2027 року узгоджується з основними засадами збереження довкілля та адаптації до змін клімату, визначеними в документах державного планування, які охоплюють різні складові довкілля, в тому числі здоров'я населення.

2. ХАРАКТЕРИСТИКА ПОТОЧНОГО СТАНУ ДОВКІЛЛЯ, У ТОМУ ЧИСЛІ ЗДОРОВ'Я НАСЕЛЕННЯ, ТА ПРОГНОЗИ ЗМІНУ ЦЬОГО СТАНУ, ЯКЩО ДОКУМЕНТ ДЕРЖАВНОГО ПЛАНУВАННЯ НЕ БУДЕ ЗАТВЕРДЖЕНО

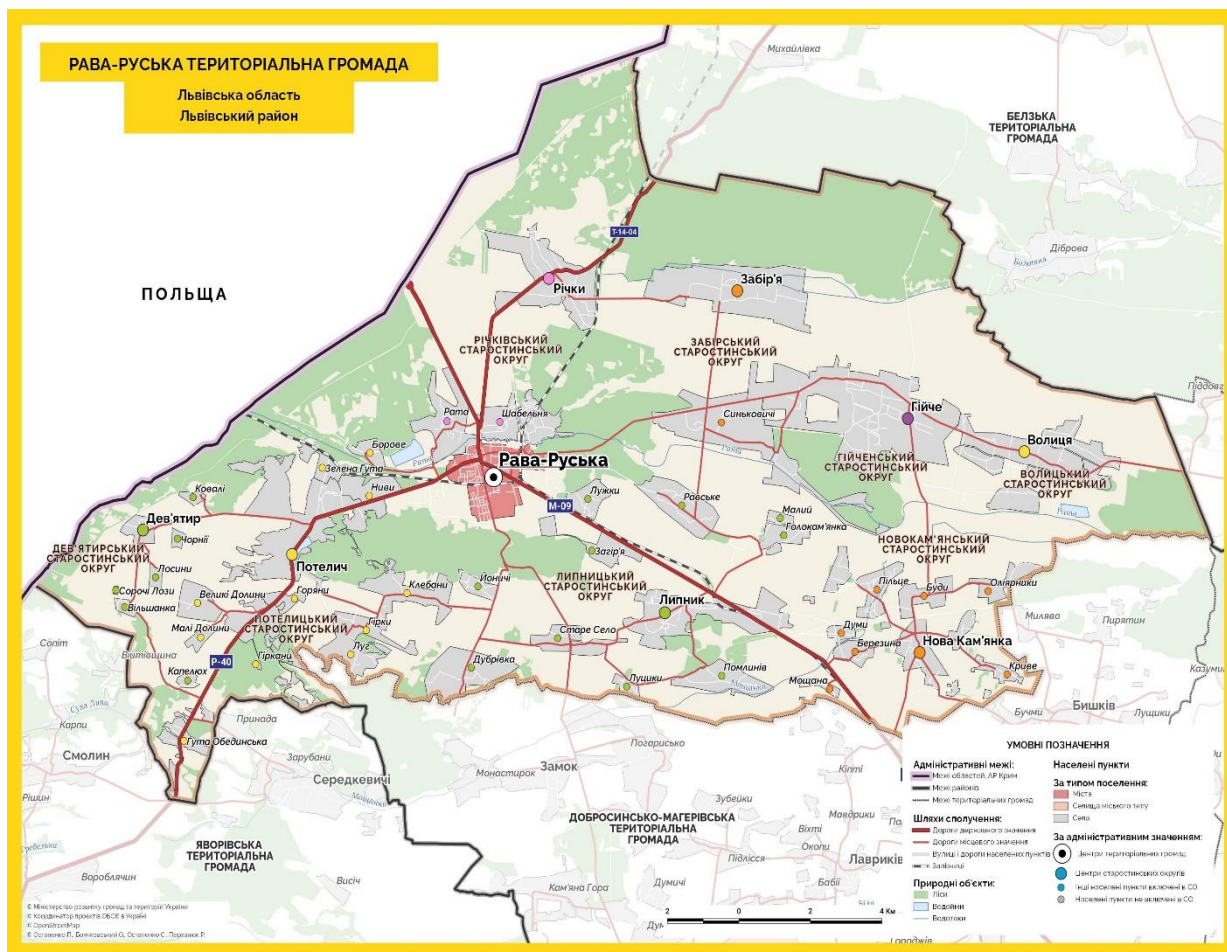

Рис. 2. 1. Картосхема Рава-Руської міської територіальної громади

Рава-Руська міська територіальна громада знаходиться у Львівській області (рис.2.1). Площа громади – 318,1 км², населення – 23 061 мешканці (згідно Реєстру територіальної громади). Адміністративний центр – місто Рава-Руська. Місто розташоване з північно-східного краю горбистого пасма Розточчя понад річкою Рата (басейн Західного Бугу).

Громада належить до Львівського району та межує з 4 територіальними громадами, а саме: Белзька громада Червоноградського району з південного сходу, Великомоствівська громада Червоноградського району з сходу, Добросинсько-Магерівська громада Львівського району з півночі та Яворівська громада Яворівського району з північного заходу та Республікою Польща з заходу.

Рава-Руська міська територіальна громада Львівського району Львівської області утворена відповідно до розпорядження Кабінету Міністрів України від 12.06.2020 № 718-р, в рамках адміністративно-територіальної реформи, з адміністративним центром у м. Рава-Руська.

До складу Рава-Руської громади ввійшли 9 сільських рад, а саме: Волицька, Гійченська, Дев'ятирська, Забірська, Липницька, Новокам'янська, Потелицька, Річківська та Рава-Руська міська рада. Громада налічує 1 місто Рава-Руська та 45 сіл, а саме: Вільшанка, Великі Долини, Гірки, Гіркани, Голокам'янка, Горяни, Волиця, Гійче, Березина, Борове, Буди, Гута Обединська, Дев'ятир, Дубрівка, Думи, Забір'я, Зелена Гута, Йоничі, Капелюх, Клебани,

Ковалі, Криве, Липник, Лози, Лосини, Луг, Лужки, Луцики, Малий, Малі Долини, Мощана, Ниви, Нова-Кам'янка, Оліярники, Пільце, Помлинів, Потелич, Равське, Рата, Річки, Синьковичі, Сорочі, Старе Село, Чорній, Шабельня.

Громада налічує 8 старостинських округів, а саме: Волицький, Гійченський, Дев'ятирський, Забірський, Липницький, Новокам'янський, Потелицький, Річківський. На місцях призначені старости, посадовці місцевого самоврядування, що виконують ряд базових адміністративних функцій та представляють інтереси населення округу.

Стан довкілля Рава-Руської громади зумовлюється впливом промислових підприємств, впливом об'єктів інфраструктури населених пунктів та методами ведення сільського і лісового господарства. Що стосується стану довкілля, то на території громади знаходяться два основні забруднювачі атмосферного повітря, а саме ТзОВ «Рава-Руський спиртовий завод», ВСП Рава-Руський Шпалопросочувальний завод регіональні філія Львівська залізниця АТ «Укрзалізниця». В існуючих підприємствах немає необхідних очисних споруд, що негативно впливає на стан довкілля. Забруднення атмосферного повітря відбувається також внаслідок викидів від спалювання котельнями та приватними домогосподарствами вугілля (в громаді відсутнє газопостачання), від руху через громаду транзитного транспорту до переїзду через кордон. Також варто врахувати, що значні площі громади покриті лісовою рослинністю, що позитивно впливає на екологічну ситуацію.

Ландшафтні особливості рельєфу

Поверхня Рава-Руської міської територіальної громади – рівнинна. Вона розташована в межах південно-західної окраїни Руської (Східноєвропейської) платформи та є частиною Розточчя (тут проходить Головний Європейський вододіл). Згідно з географічним районуванням України тут виділяють: зандрово – алювіальну рівнину Рати, горбисте пасмо Розточчя.

Цінність природно-рекреаційного потенціалу Рава-Руської міської територіальної громади обумовлена розташуванням на території Розточчя – регіону унікального природно-культурного пограниччя. Регіональний ландшафтний парк «Равське Розточчя» створений у 2007 році та є екологічним коридором між українськими і польськими природоохоронними територіями, забезпечує їх територіальну і функціональну єдність.

На території Рава-Руської міської територіальної громади розташовані частини об'єктів природного фонду, які входять до складу Смарагдової мережі – екологічної мережі, яка сприяє збереженню біологічного різноманіття у Європі – Roztochia (ресстраційний номер – UA0000121) та Volotnia (ресстраційний номер – UA0000180).¹

Кліматичні умови

Клімат громади помірно-континентальний, вологий. Для зимового періоду характерна похмура погода, тумани та відлиги. Найхолодніші місяці – січень із середньомісячною температурою повітря –4 С. Абсолютна мінімальна температура повітря, як правило, у січні - лютому і становить – 24°С, середня температура найбільш холодної п'ятиденки – 20оС. Середня температура опалювального сезону становить – 0,2°С, а його тривалість 191 доба. Глибина промерзання ґрунту досягає 80 см, максимально - 108 см.

Найтепліший місяць - липень із середньомісячною температурою повітря +28°С. Абсолютна максимальна температура повітря становить +36°С. Сума атмосферних опадів за рік в середньому складає 610 мм. Основна кількість опадів (~75 %) випадає в теплий період року. Переважаючими напрямками вітру є: взимку – західні і південно-західні, влітку – західні і північно-західні

Клімат Рава-Руської міської територіальної громади є сприятливим для росту багатьох деревних і чагарникових порід, що підтверджується наявністю високопродуктивних і господарсько-цінних насаджень, а саме: дуба, бука, модрина, граба, липи, клена, ясена та інших.

¹ <https://emerald.eea.europa.eu/>

На рисунку 2.2. графік вище показує оцінку середньорічної температури у Рава-Руській МТГ. Пунктирна синя лінія - це лінійна тенденція зміни клімату. Лінія піднімається зліва направо, а отже, температурний тренд є позитивним, і у Рава-Руській МТГ стає тепліше через зміну клімату. У нижній частині показані так звані смуги потепління. Кожна кольорова смуга відображає середню температуру за рік - синя для більш холодних і червона для більш теплих років.²

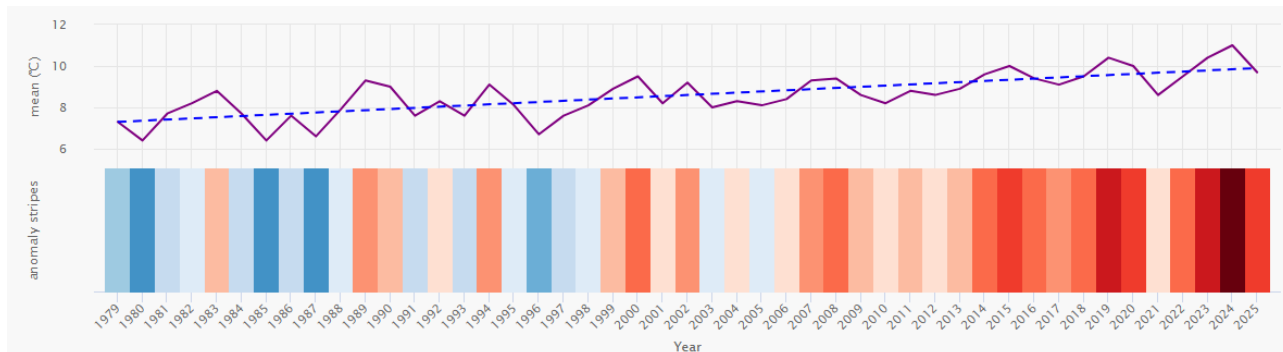

Рис. 2.2. Річна зміна температури у Рава-Руській громаді

На рис.2.3. графік показує оцінку середньої загальної кількості опадів у Рава-Руській МТГ.

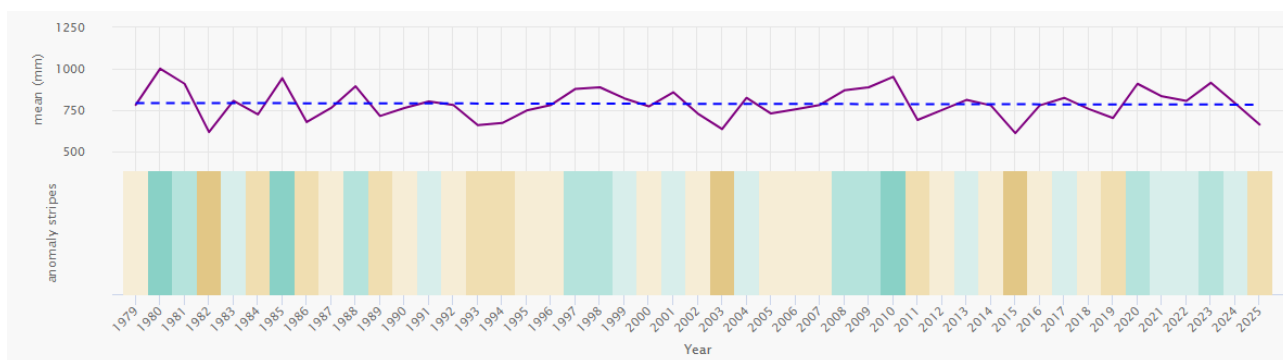

Рис. 2.3. Річна зміна опадів у Рава-Руській громаді

Загалом клімат Рава-Руської міської територіальної громади є сприятливим для росту багатьох деревних і чагарникових порід.

Пунктирна синя лінія - це лінійна тенденція зміни клімату. Лінія практично горизонтальна, що свідчить про те, що з часом умови в Рава-Руській МТГ все ще залишаються стабільними. У нижній частині показані так звані смуги опадів. Кожна кольорова смужка відображає загальну кількість опадів за рік - зелена для більш вологих і коричнева для більш сухих років.³

Тенденції до зміни клімату. Зміна клімату є глобальною проблемою світу. Відповідно до звітів Всесвітньої метеорологічної організації з 1850-1900-х років середня температура на планеті вже піднялася на 1,2°C. Залежно від обсягу глобальних викидів парникових газів протягом наступних років подальше зростання середньої глобальної температури прогнозується в межах 1,5-4,3°C від доіндустріальних рівнів до кінця 21 століття.

Паризькою угодою визначено ціль отримання зростання глобальної середньої температури значно нижче 2°C понад доіндустріальні рівні і докладання зусиль з метою

² <https://www.meteoblue.com/uk/weather/historyclimate/change/%d0%a0%d0%b0%d0%b2%d0%b0-%d0%a0%d1%83%d1%81%d1%8c%d0%ba%d0%b0%u00a0ukraine%20695781>

³ <https://www.meteoblue.com/uk/weather/historyclimate/change/%d0%a0%d0%b0%d0%b2%d0%b0-%d0%a0%d1%83%d1%81%d1%8c%d0%ba%d0%b0%u00a0ukraine%20695781>

обмеження зростання температури до 1,5°C понад доіндустріальні рівні, визнаючи, що це суттєво знизить ризики та наслідки зміни клімату.

Згідно із спеціальною доповіддю Міжурядової групи експертів з питань зміни клімату «Глобальне потепління 1,5°C» 2018 року реалізація цілі Паризької угоди щодо обмеження зростання температури до 1,5°C є можливою за умови досягнення нетто-нульових викидів парникових газів у світі вже у 2050 році (у період з 2045 по 2055 рік).

Порівняно з 1880 роком станом на 2021 рік середній глобальний рівень моря зріс на 21-24 см, з яких третина зростання припала на останні 25 років.

Виконання цілей Паризької угоди вимагає від усіх країн одночасно вжиття заходів до скорочення викидів парникових газів та адаптації до вже наявних наслідків глобальної зміни клімату.

Порівняно з поточним періодом очікується, що протягом наступних 20 років (до 2040 року) кліматичні зміни призведуть до підвищення середньої річної температури в Україні у межах 0,8- 1,1°C (за даними Всесвітньої метеорологічної організації за 2013 рік та дослідження Світового Банку «Оцінка впливу, можливостей та пріоритетів для України у зв'язку зі зміною клімату» 2021 року). У подальшому до кінця століття лише за прогнозом значного зменшення антропогенного впливу на кліматичну систему температурний режим залишатиметься в межах природної мінливості, тобто стабілізується на досягнутих показниках. За інших прогнозів антропогенного впливу середня на кліматичну систему річна температура продовжуватиме зростати і на середину століття її підвищення становитиме 1,5-2°C, а на кінець 2-4,3°C. Для всіх прогнозів антропогенного впливу на кліматичну систему максимальне підвищення температури в холодний період очікується на півночі та північному сході, а в теплий — на південному сході та півдні.

Річна кількість опадів за всіх прогнозів антропогенного впливу на кліматичну систему та протягом століття незначно зростатиме у середньому на 2-6 % з максимальним значенням 8 % для прогнозу надмірного антропогенного впливу. Але для всіх прогнозів антропогенного впливу на кліматичну систему характерно посилення перерозподілу опадів протягом року в межах ± 20 відсотків із їх збільшенням у холодний період і зменшенням у теплий, особливо у липні і серпні, а для прогнозу надмірного антропогенного впливу на кліматичну систему – і в червні, при цьому максимальне зменшення опадів очікується на південному сході та півдні країни, а на заході та північному заході навіть улітку опади, скоріше, збільшуватимуться.

Підвищення температури повітря призведе до збільшення кількості тропічних ночей, коли мінімальна температура вночі буде вище за 20° С, з максимальних 15-20° С у поточний період вздовж Чорного та Каспійського морів та у Криму до 30-40°C на кінець століття за прогнозом помірного антропогенного впливу і 70-80°C за прогнозом надмірного антропогенного впливу на кліматичну систему. До кінця 21 століття очікується посилення посушливості і розширення аридної зони півдня на весь центральний регіон за реалізації прогнозу надмірного антропогенного впливу на кліматичну систему.

В основі національної системи оцінки антропогенних викидів та адсорбції парникових газів лежить підготовка щорічних інвентаризацій викидів та поглинання парникових газів і розробка національних повідомлень про зміни клімату. В Україні національні інвентаризації викидів парникових газів розроблювалися чотири рази. Перші дві інвентаризації було здійснено за активної участі Інституту загальної енергетики НАН України. Для останньої інвентаризації було проведено певну діяльність із забезпечення якості. Її результати оприлюднено на веб-сайті Міністерства захисту довкілля та природних ресурсів України для розгляду і рецензування експертами і громадськістю.

Оцінка антропогенних викидів в області здійснюється:

– промисловими підприємствами – при спалюванні органічного палива (Методика визначення викидів забруднювальних речовин в атмосферу від енергетичних установок. ГКД 34.02.305-2002. Міністерство палива та енергетики України. Київ, 2002 рік);

– сільськогосподарськими підприємствами – при вирощуванні тварин та птиці.

Вплив зміни клімату на соціальне та економічне життя. Спрогнозувати вплив зміни клімату на соціальне та економічне життя в Україні можна, виходячи з наступних припущень. Температура в Україні та прилеглих регіонах піднялася майже на 1,5°C за останні 30 років. За сценарієм помірної концентрації парникових газів (RCP4.5) очікується, що порівняно з показниками станом на кінець XX століття середньорічні температури можуть зрости на 1,2°C – 3,0°C до середини та на 1,6°C – 3,5°C до кінця XXI століття.

За сценарієм високої концентрації парникових газів (RCP8.5), якщо порівнювати з показниками станом на кінець XX століття, можливе зростання середньорічних температур на 1,7°C – 4,1°C до середини та на 3,4°C — 6,2°C до кінця XXI століття.

Екстремальна температура. За останні десятиліття в Україні збільшилася кількість та інтенсивність періодів спеки, і, за прогнозами, у майбутньому відбудеться подальше зростання. Якщо глобальна температура підвищиться на 4°C порівняно з доіндустріальними рівнями, екстремальні періоди спеки, які раніше спостерігалися раз на 50 років, можуть виникати майже щороку.

Прогнозується, що кількість морозних днів зменшиться, і наприкінці XXI століття в деяких районах більше не буде днів із від'ємними температурами.

Опади. Річна кількість опадів варіюється по всій Україні, зі значною міжрічною мінливістю, що призводить до деяких дуже вологих і деяких дуже посушливих років. Очікується, що ця значна мінливість збережеться і в майбутньому.

Імовірно, до кінця XXI століття може значно зменшитися кількість опадів улітку, особливо на півдні та південному сході України, до кінця 21 століття.

Є ймовірність збільшення дощів узимку, особливо на півночі України. Незважаючи на збільшення опадів узимку, проєкції вказують на ймовірність зменшення поширення та висоти снігового покриву в умовах теплішого клімату, що в західних гірських регіонах, через зменшення талого льоду відповідно зменшуватиметься весняний стік.

Екстремальні опади. Прогнозується, що частота та інтенсивність дуже сильних опадів зросте на 10% — 25% до кінця XXI століття.

Сільське господарство та продовольство. Підвищення температури та прогнозоване збільшення опадів узимку можуть збільшити продуктивність сільськогосподарських культур, але лише за нижчих рівнів потепління, пов'язаних зі сценаріями нижчої концентрації парникових газів.

Підвищення температури та прогнозоване зниження опадів влітку впродовж XXI століття можуть призвести до зростання посушливості та теплового стресу, що негативно вплине на сільське господарство й забезпечення продовольством.

Вода. У регіонах України з нестачею води спостерігають триваліші проти XX століття періоди спеки та довші літні сезони.

Збільшення дефіциту води на півдні та сході України може збільшити тиск на існуючі джерела водопостачання, що призведе до збільшення кількості населення з доступом лише до забруднених запасів води.

Прогнозоване зменшення снігового покриву в майбутньому ймовірно змінить терміни й об'єми стоку в гірських районах, що може зменшити ризик водопілля деяких річок.

Здоров'я. Інтенсивніші та частіші випадки екстремальної спеки разом із зниженням якості повітря збільшать ризик смертності та втрати працездатності населення від теплового стресу.

Екосистеми. Морські екосистеми та біорізноманіття в Чорному й Азовському морях перебувають під негативним впливом зміни клімату. За останні 20 років температура води зросла більше ніж на 5°C, і за сценарієм високої концентрації парникових газів імовірним є потепління до 5°C до кінця XXI століття, що становить ще більшу загрозу морським екосистемам.

Вирубка лісів і підвищення температури призводять до збільшення пожежонебезпечності, причому пожежі стають частішими та інтенсивнішими. З підвищенням

температур ризик виникнення пожеж продовжуватиме зростати в майбутньому, особливо за сценаріїв зі зменшенням опадів влітку.

Енергетика та інфраструктура. Очікується, що прогнозоване підвищення температури, нестача води й екстремальні погодні явища збільшать попит на енергію та поставлять під загрозу її постачання через навантаження на інфраструктуру.

Збільшення частоти сильних злив очікувано збільшить ризики дощових паводків, що завдаватимуть шкоди інфраструктурі та майну. Очікується, що більшість негативних наслідків зміни клімату, прогнозованих на XXI століття, будуть гіршими за сценаріями вищої концентрації парникових газів. Вплив зміни клімату залежатиме від комплексу інших факторів, таких як прийняті рішення щодо планування та демографічні зміни.

Стан атмосферного повітря

На виконання статті 32 Закону України «Про охорону атмосферного повітря», постанови Кабінету Міністрів України від 14.08.2019 №827 «Деякі питання здійснення державного моніторингу в галузі охорони атмосферного повітря», Указу Президента України від 23.03.2021 №111/2021 «Про Рішення Ради національної безпеки і оборони України від 23 березня 2021 року «Про виклики і загрози національній безпеці України в екологічній сфері та першочергові заходи щодо їх нейтралізації» у Львівській області розроблена Програма державного моніторингу в галузі охорони атмосферного повітря на 2021-2025 роки Львівської зони (зі змінами). Зміни затверджені розпорядженням Львівської обласної військової адміністрації від 14.06.2024 №525/0/5-24 ВА.

Вищевказана Програма погоджена Міністерством захисту довкілля та природних ресурсів України від 01.10.2021 №25/1-12/20847-21 на засіданні Міжвідомчої комісії з питань здійснення державного моніторингу в галузі охорони атмосферного повітря України та затверджена Рішенням Львівської обласної ради від 07.12.2021 №291 ІХ чергової сесії VIII скликання.

Головною метою Програми є запровадження на території Львівської області нової системи державного моніторингу у галузі охорони атмосферного повітря для забезпечення збирання, оброблення, збереження та проведення аналізу інформації про якість атмосферного повітря, оцінювання та прогнозування його змін і ступеня небезпечності, розроблення науково обґрунтованих рекомендацій для прийняття управлінських рішень у галузі охорони атмосферного повітря, у сфері охорони навколишнього природного середовища, а також інформування населення про якість атмосферного повітря, вплив його забруднення на здоров'я та життєдіяльність населення.

Відповідно до Програми та Порядку розміщення пунктів спостережень за забрудненням атмосферного повітря в зонах та агломераціях Департаментом екології та природних ресурсів встановлено 4 автоматизовані стаціонарні пункти спостереження за якістю атмосферного повітря в області.

Для встановлення були проведені аналітичні розрахунки та вибрані наступні населені пункти області:

* пункт – м. Стрий, Стрийського району Львівської області (вплив промислової зони міста, міжнародної автомагістралі Київ-Чоп і частковий вплив з навітряної сторони міст Дрогобича та Борислава);

* пункт – м. Борислав Дрогобицького району Львівської області (вплив промислової зони міста, зокрема НГВУ «Бориславнафтогаз» ПАТ «Укрнафта»);

* пункт – с. Сокільники Львівського району Львівської області (вплив міжнародної автомагістралі Київ-Чоп та на агломерацію «Львів»);

* пункт – с. Шабельня Рава-Руської територіальної громади Львівського району, Львівської області (трансграничний вплив, вплив навітряної сторони Польщі та вплив міжнародної автомагістралі Тернопіль-Львів-Рава-Руська).

Специфіка розміщення кожної станції суттєво впливає на рівні зафіксованих концентрацій забруднюючих речовин, що дозволяє отримати комплексне уявлення про стан повітря в різних типах середовища.

Відтак стан атмосферного повітря на території Львівської області характеризується відносною стабільністю показників. Основними показниками, що характеризують стан повітряного басейну є обсяги викидів шкідливих речовин в атмосферне повітря від пересувних та стаціонарних джерел, їх динаміка, а також розрахунки цих викидів на один квадратний кілометр та на одну особу.

Частково спостерігається тенденція до зменшення викидів забруднюючих речовин в атмосферне повітря. По області за 2024 рік обсяги викидів від стаціонарних джерел становили 55373,5 тонн, що на 5,2 % менше порівняно з попереднім роком.

Відповідно, обсяги викидів забруднюючих речовин, які надійшли в атмосферне повітря від стаціонарних джерел за період 2024 року в розрахунку на 1 км² території складають в середньому 2,5 т викидів забруднюючих речовин.

Найбільше забруднювали повітря викиди метану 29,4 тис. т (53% від загального обсягу викидів), діоксиду сірки та інших сполук сірки 9,6 тис. т (17,3% від загального обсягу). Крім того, викиди діоксиду вуглецю в атмосферне повітря у 2024 році становили 1822,1 тис. т (для порівняння в минулому році – 2,2 млн т).

Варто зазначити, що суттєвим джерелом забруднення атмосферного повітря в області є автомобільний транспорт. Львівська область має широко розвинену мережу автомобільних шляхів, які представлені автомобільними дорогами загального користування, державного та місцевого значення, що забезпечує повну доступність до населених пунктів. Львівщина – західний регіон України з розвиненим транспортним сполученням, в структурі якої функціонує автомобільний, тролейбусний, залізничний та повітряний транспорт. Через Львівську область проходять міжнародні комунікації, які з'єднують Україну з Польщею, Румунією, Словаччиною та Угорщиною.⁴

Причинами надмірних викидів забруднюючих речовин в атмосферне повітря є: повільне впровадження пилогазоочисного обладнання на підприємствах енергетики, на яких використовується в якості палива – природне вугілля.

Залишається гострою проблема недотримання підприємствами технологічного режиму експлуатації пилогазоочисного устаткування, невиконанням у встановлені терміни заходів щодо зниження обсягів викидів до нормативного рівня; низькими темпами впровадження сучасних технологій очищення викидів; відсутністю ефективного очищення викидів підприємств від газоподібних домішок.

Крім того, гострою проблемою у сфері охорони атмосферного повітря є використання застарілих технологій виробництва теплової енергії для обігріву житлових приміщень, що спричиняє негативний вплив на стан довкілля та здоров'я населення, а також викидів від автомобільного транспорту який проїжджає через громаду.

На території громади знаходяться два основні забруднювачі атмосферного повітря, а саме ТзОВ «Рава-Руський спиртовий завод», ВСП Рава-Руський Шпалопросочувальний завод регіональні філія Львівська залізниця АТ «Укрзалізниця». В існуючих підприємствах немає необхідних очисних споруд, що негативно впливає на стан довкілля. Забруднення атмосферного повітря відбувається також внаслідок викидів від спалювання котельнями та приватними домогосподарствами вугілля (в громаді відсутнє газопостачання), від руху через громаду транзитного транспорту до переїзду через кордон.

Через відсутність значних сміттегенеруючих підприємств на території громади, основним джерелом утворення побутових відходів є домогосподарства. Враховуючи недосконалість наявних статистичних даних, а також відсутність інформації по кількості та динаміці накопичення відходів на несанкціонованих сміттєзвалищах, для визначення кількості

⁴ Екологічний паспорт Львівської області за даними 2024 року. <https://deply.gov.ua/ekologichnyi-pasport/>

ТПВ, що продукує громада було проведено розрахунки на основі роботи КП «Рава-Руське будинкоуправління №2». На території громади функціонує сміттєзвалище – Равський полігон, який потребує сортувальної лінії. В загальному на Равський полігон здійснюється вивіз ТПВ 3,5 тис. т./рік. Містом виділено 50 соток землі під таку лінію, однак на даний час немає інвестора, який би зацікавився даним проектом. До об'єднання громади на полігон ТПВ вивозили сміття лише з м. Рава-Руська та сіл Шабельня, Рата, Річки та Гійче. На решті території громади існує значна проблема накопичення побутових відходів на несанкціонованих сміттєзвалищах, які займають великі площі та є чинниками забруднення навколишнього середовища. Ця проблема корелюється із вирішенням питання забезпечення мешканців послугою централізованого збору відходів. Після об'єднання - гостро постає питання сортувальної лінії, тому що масу відходів з всієї громади полігон не зможе захоронити.

Також болючою є проблема постійної наявності стихійних сміттєзвалищ біля сміттєвих баків через слабку культуру мешканців роздільного збору сміття, компостування трави та переробки гілок дерев.

За даними спостереження за якістю повітря та рівнем забруднення атмосферного повітря проєкту SaveEcoBot, у спостережному пункті у селі Шабельня (Рава-Руська громада) по вулиці Польова, індекс якості атмосферного повітря, розрахований за формулою NowCast (US EPA) для головного забрудника повітря – дрібнодисперсного пилу фракції PM2.5, станом на 20 лютого 2026 є шкідливим для чутливих груп (148 за шкалою від 0 до 301+).⁵ Зазначений показник відображає шкідливий вплив для чутливих груп та може спричинити дискомфорт при диханні у людей із захворюваннями легенів, таких як астма, а також у людей з серцевими захворюваннями, дітей і літніх людей. Спостережний пункт розташований поблизу міжнародної дороги М09, що створює додаткове навантаження від транспортних викидів. У населеному пункті відсутнє газопостачання, тому опалення здійснюється дровами, вугіллям та брикетами. Це є значним джерелом дрібнодисперсного пилу (PM2.5), особливо в холодний період.

Стан радіаційного забруднення атмосферного повітря. Радіоекологічний стан Львівської області загалом і Рава-Руської міської територіальної громади зокрема є безпечним. На території області немає територій з радіоактивними забрудненнями внаслідок Чорнобильської катастрофи. Природний радіаційний фон знаходиться в межах 10-17 мкР/год.⁶

Стан водних ресурсів

Водні ресурси Львівської області відіграють важливу роль для населення та економіки. Вода використовується для питних, технічних, промислових та сільськогосподарських потреб, в рибному господарстві, в лікувальних цілях, є джерелом поповнення запасів підземних вод, інше. До складу природно-ресурсного потенціалу належать мінеральні, водні, земельні, лісові, фауністичні та природо-рекреаційні ресурси. Серед усіх перелічених складових водніресурси займають важливе місце. Водноресурсний потенціал регіону є основою соціального, екологічного благополуччя та його економічного розвитку. Поверхневі води Львівщини представлені річками, водосховищами, озерами та ставками. Львівська область розташована в межах Головного європейського вододілу. В її межах переважають дрібні ріки, які є витокami основних річок - Дністра і Західного Бугу. Річки області є складовими морських басейнів. До басейну Чорного відносяться річки Дністер та Стир, до басейну Балтійського моря - річки Західний Буг та Сян.

⁵ Рівень забруднення атмосферного повітря за адресою: вулиця Польова у селі Шабельня, Львівська область.
<https://www.saveecobot.com/station/24506>

⁶ Щорічна доповідь про стан навколишнього природного середовища у Львівській області в 2023 році.
<https://mepr.gov.ua/diyalnist/napryamky/ekologichnyi-monitoryng/regionalni-dopovidi-pro-stan-navkolyshnogo-seredovyshha-v-ukrayini/>

В межах області із загальної кількості річок 8756 (97%) мають протяжність до 10 км; 176 річок до 10-50 км; 16 річок мають протяжність 50-100 км; і 3 річки - понад 100 км (Дністер, Стрий, Західний Буг).

Відповідно до класифікації у Львівській області виділяють:

Великі річки (1 шт.) – річка Дністер - довжина 1352 км (в межах області – 207 км), площа водозбору – 72100 км² (в межах області – 11420 км²);

Середні річки (6 шт.): - річка Західний Буг – 772 км (в межах області – 184 км), площа водозбору – 39580 км² (в межах області – 6586 км²); - річка Стрий – довжина 232 км, площа водозбору – 3060 км²; - річка Серет – 248 км (в межах області – 5 км) площа водозбору – 3900 км² (в межах області – 280 км²); - річка Сян – 447 км (в межах області – 56 км), площа водозбору – 16800 км² (в межах області – 2500 км²); - річка Іква – 155 км (в межах області – 16,6 км), площа водозбору – 2250 км² (в межах області – 100 км²); - річка Стир – 494 км (в межах області – 66,8 км), площа водозбору – 3130 км² (в межах області – 1840 км²);

Малі річки (більше 10 км) – 240 шт., загальною протяжністю 4713,75 км.

Тисячі малих річок довжиною до 10 км, струмків та тимчасово діючих потоків, які утворюються навесні під час танення снігу та влітку під час тривалих дощів.

Середня густина річкової сітки в басейні Західного Бугу становить 0,35 км/км², у басейні Дністра від 0,7 км/км² (Передкарпаття), до 1,5 км/км² (Карпати). Важливою проблемою стану водних ресурсів області є забруднення водотоків побутовими стоками промислових підприємств.

Результати здійснення заходів державного контролю за станом водних ресурсів свідчать про те, що, незважаючи на спад виробництва та припинення роботи багатьох підприємств, не спостерігається істотного покращання якості стічних вод та зменшення скиду неочищених або недостатньо очищених стічних вод. Це передусім пов'язано з погіршенням технічного стану діючих очисних споруд і несвоєчасним їх ремонтом та реконструкцією через відсутність коштів.

Питання охорони, відновлення і збереження територій водойм повинні бути віднесені до рівня державних пріоритетів безпеки області, найважливіших напрямків в галузі охорони природного середовища і біорозмаїття. Припинення деградації і природоруйнівної господарської діяльності на землях водного фонду не тільки відкриває значні резерви для збільшення ресурсів чистої води, але й забезпечить істотне оздоровлення водних екосистем.

Річка Рата – найбільша річка на території. Починається на північно-східних схилах Розточчя на висоті 282 м. (на території Прольщі). Загальна довжина річки дорівнює 76 км. Річка має такі протоки: Біла, Свиня, Мощанка. Землі водного фонду громади складають 621,0153 га.

Цінність природно-рекреаційного потенціалу Рави-Руської міської територіальної громади обумовлена розташуванням на території Розточчя – регіону унікального природно-культурного пограниччя.

Вододільне розташування Розточчя і було основою для утворення назви регіону, оскільки діалектне слово «розточ» означає басейн тобто водний поділ. Це є територія із дуже малою густотою річкової сітки і водночас надзвичайно багата на підземні води, особливо у карбонатних крейдових породах, існування яких підтверджує наявність значної кількості джерел і з великою водовіддачею.

Назва височини Розточчя тісно пов'язана з її гідрографічними особливостями. За однією з версій, у назві височини зафіксований власне вододільний характер, оскільки вона розділяє басейни річок, які несуть свої води до Балтійського і Чорного моря. Українське Розточчя, поділяючи притоки Дністра, Західного Бугу і Сяну, є частиною Головного Європейського вододілу. З річок, що належать до басейну Західного Бугу та несуть свої води через нашу Громаду, на Розточчі розпочинаються Рата, Марунька, Телиця. Значні площі у долинах р. Рата та р. Телиця займають рибогосподарські стави. На території Рава-Руської громади знаходиться 47 ставків (з них 17 у оренді), які належать до басейну Західного Бугу.

Характерною особливістю південно-західної частини РЛП «Равське Розточчя» є те, що тут знаходиться найбільша у межах Розточчя кількість джерел. Максимальна їх густина становить 9 шт./км.кв. В багатьох селах нашої громади знаходяться джерела, з яких люди використовують воду для споживання та приготування їжі.

Надані в користування надра громади, а саме:

- Водозабір Рава-Руського МПД для геологічного вивчення надр, в тому числі дослідно-промислової розробки родовищ корисних копалин загальнодержавного значення (води підземні питні і технічні) ТзОВ «Рава-Руський спиртовий завод».

Поверхневі води на даний час продовжують належати до числа забруднених природних ресурсів. На екологічний стан поверхневих вод Львівської області, у якій знаходиться Рава-Руська МТГ впливають різноманітні фактори, які тісно пов'язані, а саме: забруднення ґрунтів, атмосфери, зміна ландшафтної структури та техногенне перевантаження території, неефективна робота каналізаційно-очисних споруд, не винесення в натуру і картографічних матеріалів прибережних захисних смуг і водоохоронних зон, а також їх недодержання, насамперед в населених пунктах. Забруднення і засмічення річок побутовими та іншими відходами, трелювання лісу по потоках у гірській місцевості.⁷

У таблиці 2.1 наведено показники використання води суб'єктами господарювання Рава-Руської громади, які відповідно до Порядку ведення державного обліку водокористування зобов'язані звітувати про використання води (за даними Державного водного кадастру за розділом: «Водокористування»):⁸

Таблиця 2.1.

Використання води у Рава-Руській МТГ у 2024 році, млн м³

Показник	Львівська обл.	Львівський р-н	Рава-Руська МТГ
К-ть звітуючих	838	376	16
Забрано, з них:			
- Із природних водних об'єктів	133,215	83,174	0,633
- В т.ч. із підземних водних об'єктів	108,305	76,247	0,41
Використано свіжої води, з них на потреби:	91,773	52,379	0,528
- Питні і санітарногігієнічні	55,429	37,758	0,124
- Виробничі	33,143	14,107	0,404
- Зрошення	0,07	0,013	-
- Інші	3,132	0,501	0
Загальне водовідведення	153,856	113,189	0,311
Скинуто в поверхневі водні об'єкти зворотних (стічних) вод, з них:	145,917	110,97	0,284
Забруднених	112,256	103,312	0,099
Норм. чистих	14,698	5,658	0,172
Норм. очищених	18,964	2,001	0,014
Скинуто транзитної води	0,769	0,052	-
Оборотне, повторне та послідовне використання	186,11	34,449	0,035

Водопостачання та водовідведення. Централізованим водопостачанням та водовідведенням в громаді частково забезпечено споживачів лише м. Рава-Руська. В місті наявні 2 водонапірні башні.

В громаді функціонує 2 каналізаційні насосні станції, 1 очисні споруди, які потребують реконструкції.

Протяжність комунальних водопровідних мереж становить 33,1 км., комунальних каналізаційних мереж близько 17,7 км., мережі ливневої каналізації – 6 км.

⁷ Щорічна доповідь про стан навколишнього природного середовища у Львівській області в 2023 році.

<https://mep.gov.ua/diyalnist/napryamky/ekologichnyi-monitoring/regionalni-dopovidi-pro-stan-navkolyshnogo-seredovyshha-v-ukrayini/>

⁸ <https://www.davr.gov.ua/derzhavnij-oblik-vodokoristuvannya>

Системи водопостачання та водовідведення Рава-Руської міської територіальної громади застаріла і потребує оновлення. Суттєвою проблемою Рава-Руської МТГ є відсутність у сільських населених пунктів централізованого водопостачання і водовідведення. Оскільки близько 30% мешканців забезпечені централізованим питним водопостачанням, то проблема відведення стічних вод є особливо гострою. Через низький рівень каналізування у Рава-Руській громаді неочищені стічні води можуть завдавати значної екологічної шкоди.

Рава-Руська громада розташована в басейні річки Рата, яка є притокою Західного Бугу. Відповідно, територія громади належить до басейну Західного Бугу — одного з головних річкових басейнів Львівщини та всієї Західної України. Тут досить високий рівень ґрунтових вод. Оскільки джерелом водопостачання частини користувачів є підземні води (водозабір здійснюється двома свердловинами, розташованими в м. Рава-Руська, свердловинами та криницями), то відсутність каналізування може призводити до забруднення цих підземних вод.

Стан земельних ресурсів (ґрунтів).

Земельні ресурси є найважливішою частиною природного середовища, що характеризується просторовим розміщенням, рельєфом, ґрунтовим покривом, рослинністю, надрами, водами, виступають головним засобом виробництва у сільському та лісовому господарстві, а також просторовим базисом для розміщення усіх галузей виробництва.

Земля є основною та невід’ємною умовою життя і функціонування процесу суспільного виробництва, що обумовлює існування та використання інших природних ресурсів (атмосферного повітря, поверхневих і підземних вод, рослинного та тваринного світу).

Земельний фонд Львівської області складає 2183,1 тис. га.

Державний земельний кадастр містить інформацію про сформовані та зареєстровані земельні ділянки, відомості про які внесено до нього на підставі відповідної документації із землеустрою, яка передбачена статтею 21 Закону України «Про Державний земельний кадастр». Програмним забезпеченням Державного земельного кадастру на даний час не передбачено формування будь-яких зведених таблиць за визначеними критеріями на обласному рівні. Відомості про несформовані земельні ділянки у Державному земельному кадастрі відсутні. Після 1 січня 2016 року формування зазначеної звітності не проводиться.

Слід зазначити, що досвід робіт з реформування земельних відносин в населених пунктах свідчить про те, що порядок складання і ведення земельного кадастру, обліку кількості і якості міських земель, їх економічної оцінки, який існував у попередні роки, не відповідає повною мірою новим вимогам організації землекористування в умовах приватизації, платності використання земель, формування ринку нерухомості.

Однією з головних причин, що стоїть на заваді створення сучасного земельного кадастру в населених пунктах є недосконалий характер системи реєстрації прав на землю, що призводить до відсутності у більшості землекористувачів державних актів та меж земельних ділянок в натурі, відсутність повноцінних даних про об’єкти нерухомого майна, що розташовані на земельних ділянках. Інформаційна система відомостей та документів стосовно земельних ділянок, їх правового режиму – державного земельного кадастру потребує реформування.

Також негативний вплив має уповільнений розвиток наукових досліджень і практичних робіт з кадастрування інших, крім сільськогосподарських земель, як наслідок цього, відсутність уявлення про цінність земель населених пунктів.

Загальна площа громади - 31959,3 га, з них:

- площа сільськогосподарських угідь становить 19957,4 га або 62,4 % загальної площі громади. В т.ч. площа ріллі становить 13410,8 га або 42% загальної площі громади;
- площа земель лісового фонду незмінно становить 9299,9 га або 29,1 % загальної площі громади;
- площа забудованих земель становить 1426,2 га або 4,4 % загальної площі громади;
- площа земель під водою становить 621 га або 1,9 % загальної площі громади;

- площа природо-охоронного та історико-культурного призначення – 165,86 га або 0,5 % з загальної площі усіх земель громади;
- інші – 654,9 га або 2,1 % загальної площі громади (рис. 2.4.).

Рис. 2.4. Земельний фонд громади

Землі сільськогосподарського призначення займають більшу частину території громади, що дає громаді, в комплексі з раціональним використанням, потужний сільськогосподарський потенціал.

Орні землі сільськогосподарських угідь належать до земель середньої якості. За останні десятиліття в результаті скорочення поголів'я худоби та занепаду багатьох сільськогосподарських підприємств, внесення органічних добрив в ґрунти значно скоротилося, що призводить до зменшення родючості. Іншою значною проблемою, що веде до поступового виснаження ґрунтів є наявність значної кількості посівних площ під культури, що виносять із урожаєм значну кількість поживних речовин (ріпак, соняшник, кукурудза).

Сірі і темно-сірі опідзолені ґрунти відрізняються від світло-сірих більшою потужністю і інтенсивністю забарвлення гумусного горизонту. Сірі і світло-сірі опідзолені ґрунти переважають на підвищених ділянках рельєфу, а темно-сірі – на пониженнях. Продуктивність насаджень на цих типах ґрунтів досить висока і характеризується переважанням бука, дуба, граба. Ерозійні процеси через значну лісистість мають незначний розвиток. Але по межі Поділля з Надбужською низовиною, в місцях різких понижень місцевості, є яри. Безпосередньо в лісових насадженнях наявна велика кількість ярів і балок, але розвиток їх незначний.

Оскільки ґрунти громади використовуються в сільському господарстві, є ризик виснаження земель і потреба заходів відновлення та рекультивування. Використання земель без чіткого еколого – економічного та соціального обґрунтування може стати причиною виникнення багатьох негативних явищ як екологічної, так і економічної природи. Інтенсивне сільськогосподарське використання земель, відсутність ротації сівозмін призводить до зниження родючості ґрунтів через їх переущільнення, втрати грудкувато-зернистої структури, водопроникності та аераційної здатності з усіма екологічними наслідками, що звідси випливають.

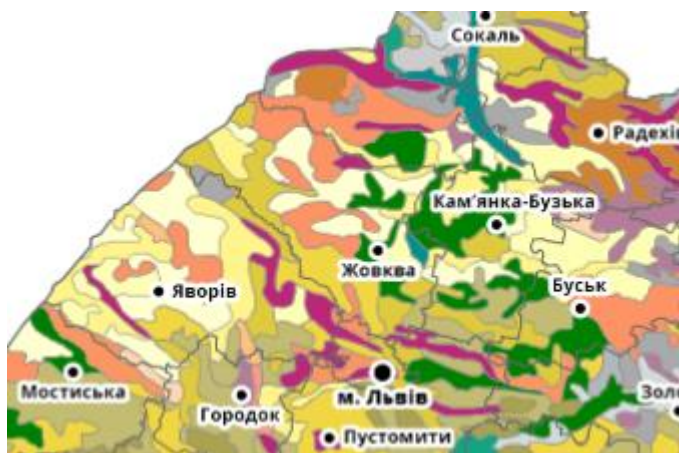

Рис. 2.5. Грунти Рава-Руської міської територіальної громади⁹

За антропоекологічною оцінкою, сумарне пестицидне навантаження на ґрунти Рава-Руської міської територіальної громади (в умовних одиницях Кс) в межах громади оцінюється як допустиме.¹⁰ Для підтримання такого стану доцільно впроваджувати органічне землеробство та біологічні методи захисту рослин.

Серед комплексу агротехнічних заходів, спрямованих на підвищення родючості ґрунтів, підтримання позитивного балансу поживних речовин у них, важливе місце належить внесенню мінеральних та органічних добрив.

На території Рава-Руської громади наявні чинники, що формують підвищене екологічне навантаження на ґрунтовий покрив. Основними джерелами забруднення є функціонування Равського полігону твердих побутових відходів та наявність несанкціонованих сміттєзвалищ, які займають значні площі та створюють осередки локального забруднення. Ці фактори спричиняють ризик проникнення токсичних речовин у ґрунти, погіршення їх якісних характеристик та формування довготривалих негативних наслідків для довкілля.

Водночас відсутня систематизована інформація щодо стану поводження з промисловими відходами на діючих промислових, комунальних та сільськогосподарських підприємствах громади, що ускладнює комплексну оцінку рівня антропогенного навантаження на ґрунти.

Також джерелом забруднення ґрунтів у громаді є автотранспорт. Варто зауважити, що забруднені ґрунти є вторинним джерелом забруднення підземних та поверхневих вод, а також атмосферного повітря.

Сільське господарство Рава-Руської громади представлене вирощуванням зернових культур (крім рису), бобових культур і насіння олійних культур, вирощування овочів і баштанних культур, коренеплодів і бульбоплодів, вирощування інших однорічних і дворічних культур, розведення великої рогатої худоби молочних порід, розведення свиней.

Надра.

Корисні копалини: представлені покладами бурого і кам'яного вугілля, торфу, вапняків, гончарної глини, піску, сірки (рис.2.6.). Найпоширенішими типами ґрунтів є: дерново-підзолисті, сірі опідзолені, дернові, лучні та болотні ґрунти.

⁹ Карта ґрунтів України. <https://superagronom.com/karty/karta-gruntiv-ukrainy#win12>

¹⁰ <https://geomap.land.kiev.ua/ecology-9.html>

Рис. 2.6. Корисні копалини Рава-Руської міської територіальної громади¹¹

Екзогенні геологічні процеси (ЕГП). Рава-Руська громада, як і Львівська область розташована у межах трьох типів геологічних середовищ: платформеного, складчастого і прогину (рис. 2.7).

Рис. 2.7. Тектонічні особливості Львівської області¹²

Рава-Руська громада розташована на межі трьох великих тектонічних регіонів, що визначають її геологічну специфіку. Південно-західна окраїна Східноєвропейської платформи уражена сульфатним і карбонатним карстом; згідно з інженерно-геологічним районуванням вона розглядається як окрема «часова зона» – інженерно-геологічний регіон. Карпатська складчаста система є молодою геосинклінальною областю, сформованою в альпійському горотворенні, що характеризується складними складчастими структурами та активними тектонічними процесами, які впливають на стійкість порід і рельєф. Західноєвропейська молода платформа заходить вузьким клином у межі Львівщини (район Немирова), має герцинський дислокований фундамент і мезозойський осадовий чохол, що створює моноклінальні структури та визначає специфічні інженерно-геологічні умови. Таким чином, територія громади є унікальною точкою стику давньої платформи, молодої платформи та складчастої системи, що зумовлює різноманітність геологічних процесів і природних умов.

Біорізноманіття, природоохоронні території та об'єкти.

Екологічна мережа Львівської області. Метою створення національної екомережі є формування територіально єдиної системи, побудованої відповідно до забезпечення можливості природних шляхів міграції та поширення видів рослин і тварин, яка б забезпечувала збереження природних екосистем, видів рослинного і тваринного світу та їх популяцій (рис. 2.8).

¹¹ <https://geoknigi.com/img/shabliy/tektonika-i-korysni-kopalyny-lvivskoi-oblasti.jpg>

¹² <https://geoknigi.com/img/shabliy/tektonika-i-korysni-kopalyny-lvivskoi-oblasti.jpg>

Відповідно до Національного плану дій з охорони навколишнього природного середовища на період до 2025 року, затвердженого розпорядженням Кабінету Міністрів України від 21.04.2021 №443-р, розроблення, оновлення та виконання регіональних та місцевих програм і схем формування екологічної мережі передбачено до 2025 року. Проте, у Львівській області на сьогодні не розроблено Схему формування екологічної мережі.

Відповідно до ст. 5 Закону України «Про екологічну мережу України», ключовими структурними елементами екомережі є території та об'єкти природно-заповідного фонду. На території Львівської області станом на 01.01.2024 функціонує 413 територій та об'єктів природно-заповідного фонду, загальною площею 181,86 тис. га. Показник заповідності становить 8,3 % від площі території області.

В Рава-Руській міській територіальній громаді не розроблено місцевої схеми формування екологічної мережі. Проте, розпочато роботи із розроблення містобудівного документа «Плану просторового розвитку Рава-Руської міської територіальної громади» на виконання Рішення Рава-Руської міської ради №91 від 17 березня 2023 року «Про розроблення Комплексного плану просторового розвитку території Рава-Руської міської територіальної громади», а саме сформовано завдання на розроблення комплексного плану.¹³

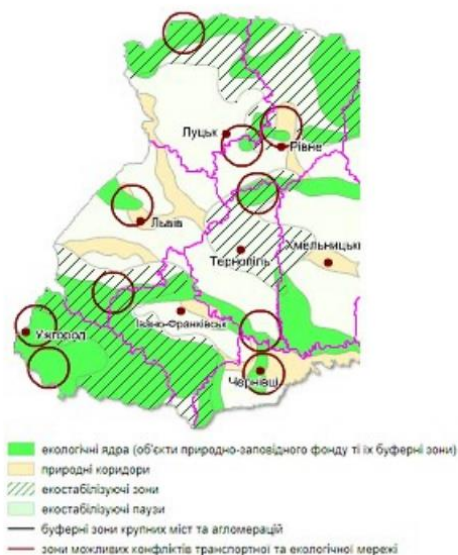

Рис. 2.7. Схема елементів Національної екомережі заходу України¹⁴

У процесі формування національної екологічної мережі існує низка проблем фінансового та правового характеру, які сповільнюють, а подеколи й унеможливають формування та розбудову екологічної мережі на місцях.

Стан біорізноманіття. У статті 2 Конвенції про біологічне різноманіття (1992) термін біорізноманіття визначається як розмаїття живих організмів з усіх джерел, зокрема наземних, водних екосистем та екологічних комплексів, складовими яких вони є. Це поняття охоплює розмаїття в межах виду, між видами і розмаїттям екосистем.

Флора. Флора Львівської області налічує близько 2000 видів судинних рослин, що становить майже половину видового складу флори України. Таке флористичне багатство пояснюється різноманітністю оселищ на території області та перетином на ній міграційних потоків минулих геологічних епох і нашого часу. На підставі флористичних, мікологічних та фауністичних досліджень, та згідно рішення Львівської обласної ради №1370 від 16.06.2015

¹³ <https://rava-mr.gov.ua/news/1719832861/>

¹⁴ Національна екологічна мережа. <https://geomap.land.kiev.ua/ecology-11.html>

«Про заходи щодо охорони рідкісних та зникаючих видів рослин на території Львівської області» до Червоної книги України у межах Львівської області включено 146 видів рослин та грибів, та до Переліку видів рослин, що потребують охорони в межах Львівської області, але не включені до Червоної книги України (види регіональної охорони) віднесено 270 видів рослин. Кількість видів рослин та грибів, занесених до додатків до Конвенції про охорону дикої флори і фауни та природних середовищ існування в Європі – 39 од. Кількість видів рослин та грибів, занесених до додатків до Конвенції про міжнародну торгівлю видами дикої фауни і флори, що перебувають під загрозою зникнення (CITES) – 47 од.¹⁵

Лісові ресурси відіграють провідну роль у формуванні природного і рекреаційного потенціалу області, мають важливу екологічну, кліматорегулюючу, економічну і соціальну функції.

Львівська область відноситься до найбільш лісистих регіонів України. Лісистість території – 28%, тоді як у середньому на Україні цей показник майже удвічі менший (14,3%). Склад лісів Львівської області за породами досить різноманітний. Тут налічується понад 20 корінних лісоутворюючих порід, серед яких за видами переважають листяні. Основними лісоутворюючими породами є бук, дуб, граб, вільха, береза, осика, ясен, клен, тополя, липа, а серед хвойних – сосна, смерека (ялина), ялиця, модрина. Основні масиви лісів зосереджені в горах та на півночі області. У горах домінують ялинові, ялицеві, букові у рівнинних районах найбільш поширені дубові, дубово-грабові, букові, широколистяно-соснові ліси. Співвідношення за площами між листяними і хвойними більш-менш однакове (з деякою перевагою листяних), проте за запасами хвойні ліси майже у два рази переважають листяні. Це пояснюється тим, що хвойні загалом є швидкоростучими і більш продуктивними. Тому запаси листяних залишаються майже на одному рівні, тим часом як запаси хвойних збільшуються. У складі хвойних порід виділяються три породи (сосна, смерека, ялиця), у складі листяних – чотири (бук, дуб, граб, береза).

За загальною площею лісів Львівщина займає третє місце на Україні після Волинської та Житомирської областей. Ліси на Львівщині займають площу 694,4 тис. гектарів, що становить понад 8 % загальної площі лісів держави.

Лісові масиви: територія громади лежить на межі зони широколистяних лісів. Основними лісоутворюючими породами є сосна, бук, дуб. На окремих територіях до них домішуються граб, клен, липа, горобина, ялинка, береза, осика. Землі лісового фонду громади складають – 9299,8507 га.

Фауна. У межах Львівської області тваринний світ є досить різноманітний та змішаний і включає східноєвропейські, західноєвропейські, середземноморській гірські види. До складу фауни хребетних Львівської області (в її сучасних адміністративних межах) належать 340 видів, зокрема: риб – 47, земноводних – 15, плазунів – 8, гніздових птахів – 199, ссавців – 71. Загальна кількість тварин Львівської області, занесених до Червоної книги України налічує 137 видів.

В гірських районах водяться ведмідь бурий, рись, лисиця, вовк, свиня дика, козуля, олень, білка, нічниця гостровуха; з птахів – глушець, дятел трипалий, шишкар. В рівнинних районах області, зокрема Рава-Руської міської територіальної громади трапляється заєць сірий, лисиця звичайна, білка, козуля, свиня дика, тхір степовий, полівка, їжак, ховрах, кріт; з птахів – горлиця звичайна, канюк звичайний, сич хатній, перепілка, галка, ворона, дятел, лелека, жайворонок та інші.

Разом з цим зберігається загальна тенденція до скорочення популяцій, їх вимушеної міграції або зникнення через масове осушення заболочених територій, інтенсивні

¹⁵ Щорічна доповідь про стан навколишнього природного середовища у Львівській області в 2023 році.
<https://mepr.gov.ua/diyalnist/napryamky/ekologichnyi-monitoring/regionalni-dopovidi-pro-stan-navkolishnogo-seredovyshha-v-ukrayini/>

лісорозробки, будівництво гребель та ставів, хімізацію сільського господарства, застосування швидкохідної техніки для сінокосіння, оранки, вприскування і т.д.¹⁶

Природні території та об'єкти.

Об'єкти природно-заповідного фонду. Територія Львівської області характеризується широким ландшафтним та природно-географічним різноманіттям – в її межах налічується 9 природних зон, відмінних за геолого-геоморфологічною будовою, ґрунто-кліматичними умовами, флористичними і геоботанічними особливостями, в тому числі Розточчя і Карпати. Цей фактор є визначальним у формуванні і територіальному розміщенні об'єктів природно-заповідного фонду.

Одним з найдієвіших заходів збереження біорізноманіття є створення природно-заповідних територій.

Дванадцять об'єктів природно-заповідного фонду є природоохоронними установами зі спеціальними адміністраціями, а саме:

- природний заповідник «Розточчя»;
- національні природні парки «Сколівські Бескиди», «Яворівський», «Північне Поділля», «Бойківщина» та «Королівські Бескиди»;
- ботанічні сади Львівського національного університету імені Івана Франка та Національного лісотехнічного університету України;
- регіональні ландшафтні парки «Знесіння», «Равське Розточчя», «Верхньодністровські Бескиди», «Надсянський» та «Стільське Горбогір'я».

Найбільшу площу в структурі природно-заповідного фонду області займають національні природні парки площею 79,5 тис. га, регіональні ландшафтні парки – 56,5 тис. га та заказники – 35,16 тис. га. З них у підпорядкуванні:

- Міністерству захисту довкілля та природних ресурсів України – 3 (Яворівський НПП, НПП «Північне Поділля» та НПП «Королівські Бескиди»);
- Державному агентству лісових ресурсів України – 2 (НПП «Сколівські Бескиди» та НПП «Бойківщина»);
- Міністерству освіти та науки України – 4 (природний заповідник «Розточчя», 3 ботанічні сади);
- органам місцевого самоврядування – 5 (РЛП «Знесіння», РЛП «Верхньодністровські Бескиди», РЛП «Надсянський», РЛП «Равське Розточчя», РЛП «Стільське Горбогір'я»).

Об'єкти природно-заповідного фонду на території Рава-Руської громади:

- Регіональний ландшафтний парк «Равське Розточчя»;
- Потелицький гідрологічний заказник загальнодержавного значення;
- Підлипницький лісовий заказник місцевого значення.

Цінність природно-рекреаційного потенціалу Рава-Руської міської територіальної громади обумовлена розташуванням на території Розточчя – регіону унікального природно-культурного пограниччя.

Регіональний ландшафтний парк «Равське Розточчя» створений у 2007 році та є екологічним коридором між українськими і польськими природоохоронними територіями, забезпечує їх територіальну і функціональну єдність.¹⁷

Розточчя займає вузьку південно-східну частину пасма височин Середньої Європи. У Люблінській височинній гряді виділяється як пасмо підвищень, що простягається від околиць Красніка до Львова, з'єднуючи Люблінську височину з Подільською та водночас відділяє Сандомирську котловину від Верхньобузької.

¹⁶ Щорічна доповідь про стан навколишнього природного середовища у Львівській області в 2023 році.

<https://mepr.gov.ua/diyalnist/napryamky/ekologichnyj-monitoring/regionalni-dopovidi-pro-stan-navkolyshnogo-seredovyshha-v-ukrayini/>

¹⁷ Природно-заповідний фонд Львівської області в розрізі територіальних громад. <https://pzf.land.kiev.ua/pzf-obl-13.php>

Пагорби Розточчя утворюють лагідне заокруглення, що чітко вирізняється з точки зору географічно-природничих і ландшафтних характеристик від сусідніх регіонів. З огляду на гіпсометричні дані Розточчя підноситься над сусідніми країнами, відокремлене від них кількадесят метровими уступами тектонічного походження.

Вододільне розташування Розточчя і було основою для утворення назви регіону, оскільки діалектне слово «розточ» означає басейн тобто водний поділ. Це є територія із дуже малою густотою річкової сітки і водночас надзвичайно багата на підземні води, особливо у карбонатних крейдових породах, існування яких підтверджує наявність значної кількості джерел і з великою водовіддачею.

Межиріччя річок Болотні та Рати характерне для Малого Полісся і представлене смугою розлогих і витягнутих піскових горбів еолового походження – дюнами, що виникли в післяльодовиковий час з флювіологцальних пісків при активній діяльності стокових вітрів і є оригінальним для України явищем.

Унікальність парку полягає в зосередженні унікальних сосново-дубово-букових природних лісів, лучних болотних об'єктів. А також тут ростуть рослини, які занесені до Червоної книги України, та знаходяться споруди, об'єкти, цінні в етнографічному та історико-культурному значеннях.

Загальна площа транскордонного українсько-польського резервату становить 371902 гектари. З польської сторони резерват має площу 297015 га, а з української – 74887 га (рис. 2.1.3.).

19 червня 2019 р. на 31-й сесії Міжнародної координаційної ради Програми ЮНЕСКО «Людина і біосфера» прийнято рішення про створення Міжнародного біосферного резервату «Розточчя». Регіональний ландшафтний парк «Равське Розточчя» є його складовою.

Головна мета резервату: створення механізмів, спрямованих на збереження природних і культурних ресурсів, розробка моделей, координація територіального планування і управління на засадах зрівноваженого розвитку в Україні і Польщі, вирівнювання соціально-економічного розвитку, розвиток наукових досліджень, моніторингу, екологічної освіти, впровадження спільної туристичної політики, формування самобутності Розточчя на туристичній карті Європи.

Отримання статусу транскордонного біосферного резервату стало визнанням на міжнародній арені визначних природних, ландшафтних і культурних цінностей регіону Розточчя та його значної ролі у загальній системі охорони середовища в Україні і Польщі. Це дозволить Раві-Руській міській територіальній громаді отримати безперечні конкурентні переваги в майбутньому розвитку, зокрема у сфері міжнародного туризму. Взаємне відвідування біосферного резервату сприятиме культурному зближенню та духовному взаємозбагаченню населення двох держав.

Потелицький заказник¹⁸ — це гідрологічний заказник загальнодержавного значення, створений у 1980 році на території Жовківського району Львівської області, неподалік Рава-Руської. Його площа становить 162 га. Заказник розташований серед пагорбів Розточчя, у заплаві річки Рати, де охороняється низинне болото з типовими болотними та лучними видами рослинності. Тут поширені зарості поростевої вільхи, що формують особливий мікроклімат і підтримують водний баланс території. Потелицький заказник має важливе природоохоронне значення, адже зберігає унікальні гідрологічні комплекси та біорізноманіття регіону, входячи до складу транскордонного біосферного резервату «Розточчя».

Підлипницький заказник місцевого значення¹⁹ — це природоохоронна територія, створена з метою збереження цінних лісових та лучних екосистем у межах Рава-Руської громади. Тут охороняються ділянки природного лісу з типовими для регіону видами дерев та

¹⁸ Природно-заповідний фонд Львівської області в розрізі територіальних громад. <https://pzf.land.kiev.ua/pzf-obl-13.php>

¹⁹ Природно-заповідний фонд Львівської області в розрізі територіальних громад. <https://pzf.land.kiev.ua/pzf-obl-13.php>

рослин, що формують важливий осередок біорізноманіття. Заказник має значення для підтримання водного балансу, збереження ґрунтів від ерозії та слугує середовищем існування для багатьох видів флори й фауни, у тому числі рідкісних і занесених до Червоної книги України. Його статус як заказника місцевого значення підкреслює важливість охорони природних комплексів на рівні громади та сприяє формуванню екологічно збалансованого середовища.

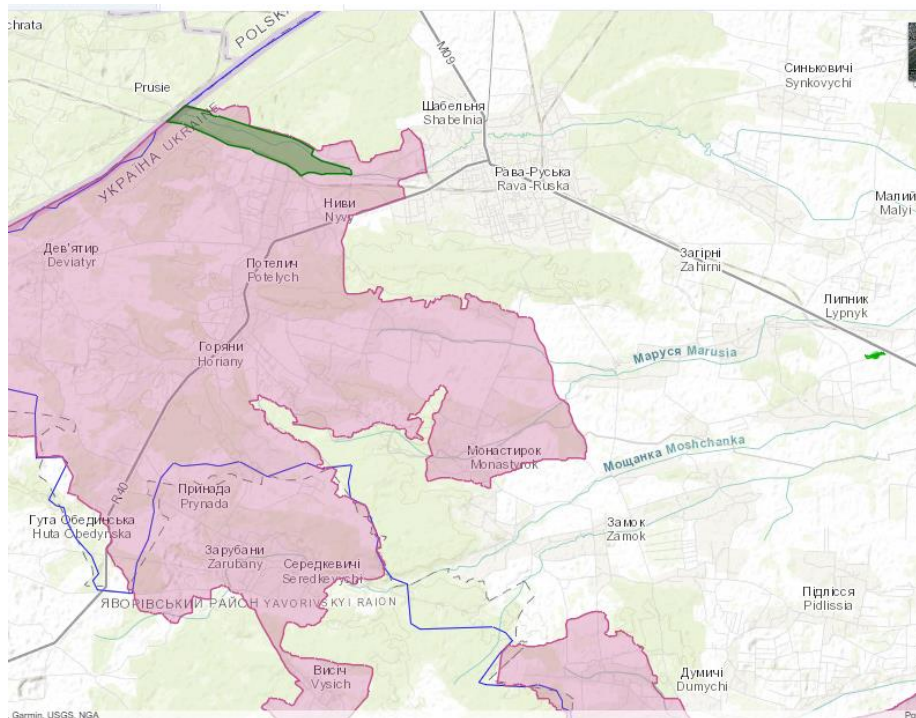

Рис. 2.8. Карта об'єктів природно-заповідного фонду у Львівській області²⁰

Смарагдова мережа.

На території Рава-Руської міської територіальної громади розташовані частини об'єктів природного фонду, які входять до складу Смарагдової мережі – екологічної мережі, яка сприяє збереженню біологічного різноманіття у Європі – Болотня (Bolotnia, реєстраційний номер – UA0000180) із загальною площею 22236,00 га та Розточчя (Roztochia, реєстраційний номер – UA0000121) 66715,00 га²¹ (рис. 2.9).

Болотня - представлена болотними та лучними екосистемами. Вона має велике значення для збереження водно-болотних угідь Західної України. Тут переважають осокові та сфагнові угруповання, трапляються рідкісні рослини, занесені до Червоної книги України, зокрема росичка круглolistа та реліктові види мохів. Тваринний світ представлений болотними птахами — журавлем сірим, чорним лелекою, качиними видами. Серед ссавців поширені видра річкова та бобер, які підтримують екологічну рівновагу водойм.

Розточчя - це значно більший природний комплекс, що простягається на території Польщі та України. Він має унікальне розташування на вододілі між басейнами Балтійського та Чорного морів. Основу рослинності становлять букові та дубово-букові ліси, з домішкою ялини та сосни. Тут збереглися старовікові ліси, які мають високу природоохоронну цінність. Тваринний світ багатий і різноманітний: рись європейська, олень благородний, кабан, а також рідкісні птахи — шуліка чорний, тетерук, сова бородата. Крім того, територія є важливим оселищем для рідкісних комах та амфібій.

²⁰ Природно-заповідний фонд Львівської області в розрізі територіальних громад. <https://pzf.land.kiev.ua/pzf-obl-13.php>

²¹ <https://natura2000.eea.europa.eu/Emerald/SDF.aspx?site=UA0000121>

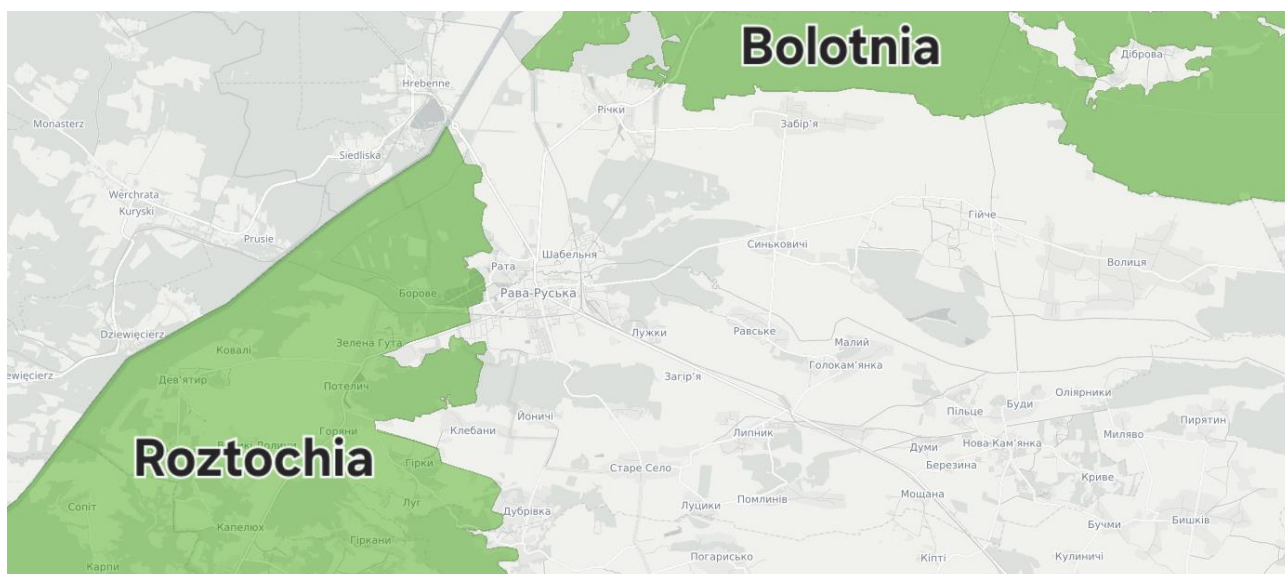

Рис. 2.9. Об'єкти Смарагдової мережі на території Рава-Руської міської територіальної громади (Bolotnia, UA0000180) (Roztochia, UA0000121)²²

Рекреаційні зони та об'єкти культурної спадщини.

До переліку 20 об'єктів України, які внесло ЮНЕСКО до Міжнародного списку культурних цінностей, що перебувають під посиленним захистом, увійшла відома церква Святого Духа, яка розташована на території Рава-Руської територіальної громади у селі Потелич.

До списку в категорії Дерев'яні церкви Карпатського регіону потрапили: Жовківська церква Пресвятої Трійці; Матківська церква Введення у храм Пресвятої Богородиці; Потелицька церква Святого Духа.

Церква Зіслання Святого Духа у с. Потелич була споруджена потелицькими гончарями у 1502 р. і вважається однією з найдавніших і найгарніших дерев'яних церков в Україні. Ця сакральна будівля розташована на пагорбі, над двома ставками. Її звели за кошти місцевого гончарського цеху на місці церкви Бориса і Гліба, яка була знищена під час набігів татарською ордою.

Дерев'яна церква Зіслання Святого Духа – тризрубна, двоверха будівля, складається з нефа, бабинця і п'ятигранного вітваря, причому неф накрито наметовим гонтовим дахом. До складу цього архітектурного комплексу, який не має жодного цвяха, ще входить вежа-дзвіниця, яка була споруджена разом з храмом у 1502 р. і відреставрована у 1736 р. Дерев'яна, квадратна у плані двох'ярусна дзвіниця підтримує домінуючу роль храму у загальній композиції його ансамблю. Згідно з народними переказами, у 1648 р. до цієї святині на Літургію навідався гетьман Богдан Хмельницький.

Церква Зіслання Святого Духа у с. Потеличі Жовківського району Львівської області відзначається своєю особливістю, упродовж віків добре збереглася, вважається видатною пам'яткою архітектури галицької школи, відноситься до найвизначніших мистецьких пам'яток України і належить до світової спадщини ЮНЕСКО.²³

Культурна спадщина.

Культурна спадщина Рава-Руської міської територіальної громади є невіддільною частиною культурної спадщини Львівщини й частиною культурного надбання України та світу. Рава-Руська міська територіальна громада розробила Програму «Охорона та збереження об'єктів культурної спадщини Рава-Руської міської територіальної громади» на 2026 рік.

²² <https://emerald.eea.europa.eu/#>

²³ <https://rava-mr.gov.ua/news/1694417783/>

Особливою гордістю громади є історична та культурна спадщина, а також відомі та вагомі постаті, котрі в той чи інший спосіб пов'язані з певними локаціями. Вони творили культурно-історичну ідентичність Равщини та зберегли її унікальність.

Рава-Руська міська територіальна громада відома численними архітектурними пам'ятками, серед яких 9 – національного значення (таблиця 2.2.), 53- місцевого значення і близько 150 пам'яток, які потребують внесення в реєстр.

Таблиця 2.2.

Пам'ятки архітектури національного значення на території Рава-Руської міської територіальної громади

№ пп	Вид, найменування пам'ятки, об'єкта культурної спадщини	Дата створення пам'ятки	Місце знаходження	Рішення органу влади про взяття під охорону, про включення до реєстру	Охоронний номер пам'ятки
1	Костел Святого Йосифа (мурований)	1770-1776 рр.	м. Рава-Руська	Постанова РМ УРСР № 442 від 6.09.1979 р.	1384
2	Церква Святого Юрія (мурована)	1846 р.	м. Рава-Руська	Постанова РМ УРСР № 442 від 6.09.1979 р.	386/1
3	Дзвіниця церкви Святого Юрія (мурована)	1849 р.	м. Рава-Руська	Постанова РМ УРСР № 442 від 6.09.1979 р.	386/2
4	Костел Св. Михаїла ордену Реформаторів (мурований)	1737 р.	м. Рава-Руська	Постанова РМ УРСР № 442 від 6.09.1979 р.	1385/1
5	Корпус келій монастиря Реформаторів (мурований)	1737 р.	м. Рава-Руська	Постанова РМ УРСР № 442 від 6.09.1979 р.	1385/2
6	Огорожа монастиря Реформаторів (мурований)	1737 р.	м. Рава-Руська	Постанова РМ УРСР № 442 від 6.09.1979 р.	1385/3
7	Церква Св. Духа (дер.)	1502 р.	с. Потелич	Постанова РМ УРСР № 970 від 24.08.1963 р.	530
8	Дзвіниця церкви Св. Трійці (дер.)	1593 р.	с. Потелич	Постанова РМ УРСР № 442 від 6.09.1979 р.	1389
9	Дзвіниця церкви Воскресіння Господнього (дер.)	XVIII ст.	с. Старе Село	Постанова РМ УРСР № 442 від 6.09.1979 р.	1390

На міському цвинтарі у двох братських могилах покоїться прах більше сотні січових стрільців, вояків Української Галицької армії, що загинули у 1914-1920 рр.

У Вовковицькому лісі, на місці 14 братських могил, в яких поховано біля 18 тис. військовополонених концтабору «Шталаг - 325» загиблих у 1941-1942 рр., встановлено меморіал.

На узліссі Вовковиці, на місці виявлених 44 могил загиблих військовополонених французів встановлено меморіал.

На західній околиці міста збережено рештки єврейського цвинтаря (кір-кут). Заекспоновано до 100 надгробних каменів – мацев, найдавніша з яких 1879 року.

В Раві-Руській народився Ернест Титус Бандровський – досить різносторонній польський науковець, оскільки став доктором і в галузі філософії і в хімічних науках. Найвизначніші його праці: «Загальна хімія» у двох томах та дослідження з хімічної термінології.

Інші відомі уродженці громади: історик польської літератури та полоніст Міхал Антоній Дадлез, історик та публіцист Освальд Гурка, художник Давид Ландберг та композитор Едвард Оларчик, всесвітньвідомий український діаспорний композитор в царині духовної музики Зенон Злочовський, заслужений працівник культури України, перший директор Львівського історико-культурного музею-заповідника «Личаківський цвинтар» Лупій Григорій, польський шляхтич, державний, політичний і військовий діяч Речі Посполитої Міхал Єжи Вандалін Мнішек.

Отже, з метою збереження якостей історичних місць, сприяння гармонії індивідуального і суспільного життя, увічнення всіх цінностей, які складають пам'ять

нащадків, необхідно вжити низку заходів, з одного боку, для захисту консервації та реставрації місць, а з іншого - для їх неперервного розвитку і гармонійного пристосування до сучасного життя.

Для того, щоб охорона історичних місць була дієвою, вона має стати невід'ємною частиною єдиної політики економічного і соціального розвитку.

Туристичний потенціал. У Рава-Руській громаді є значний потенціал для розвитку велотуризму. Зокрема, наявність КПП «Рава-Руська» дозволяє з'єднати велошляхи Равщини з основними далекобіжними велошляхами сусідніх Люблінського та Підкарпатського воєводств Республіки Польща.

Наявні в регіоні магістральні велошляхи (Green Velo, Центральний шлях Розточчя), при чому велосипедний Центральний шлях Розточчя за своєю концепцією передбачає продовження маршруту з Польщі по українському Розточчю через Рава-Руську, Потелич, Крехів, Івано-Франкове до Львова. На території Розточчя цей шлях повинен перетинатися з трансєвропейським шляхом №4, який бере початок у Франції і повинен проходити через Львів до Києва, приєднуючись таким чином до Європейської далекобіжної мережі велошляхів ЄвроВело (EuroVelo), яку спроектувала Європейська Велосипедна Федерація (European Cyclists Federation – ECF).

Мережа туристичних шляхів Равщини повинна бути складовою національної мережі туристичних шляхів. З цією метою вона з'єднується з велосипедним шляхом національного значення №1 на території Розточчя на відтинку між Львовом та містом Жовква. Крім того, з Рава-Руської бере початок пішохідний туристичний шлях національного значення №3.

З Рава-Руської бере початок веломаршрут регіонального значення «Курортами українських Карпат» №11. Траса проходить чотирма Карпатськими областями: Воловець – Жденієво – Хуст – Солотвино – Верховина – Вижниця – Вашківці. Шлях частково ознакований на деяких відтинках у Львівській області.

У 2008-2009 р. були створені веломаршрут обласного значення №492 Магерів - Крехів - Жовква і №494 Рава-Руська - Угні - Белз - Сокаль, які на даний час потребують відновлення.

Стан управління відходами

Через відсутність значних сміттегенеруючих підприємств на території громади, основним джерелом утворення побутових відходів є домогосподарства. Враховуючи недосконалість наявних статистичних даних, а також відсутність інформації по кількості та динаміці накопичення відходів на несанкціонованих сміттєзвалищах, для визначення кількості ТПВ, що продукує громада було проведено розрахунки на основі роботи КП «Рава-Руське будинкоуправління №2». На території громади функціонує сміттєзвалище – Равський полігон, який потребує сортувальної лінії. В загальному на Равський полігон здійснюється вивіз ТПВ 3,5 тис. т./рік. Містом виділено 50 соток землі під таку лінію, однак на даний час немає інвестора, який би зацікавився даним проектом. До об'єднання громади на полігон ТПВ вивозили сміття лише з м. Рава-Руська та сіл Шабельня, Рата, Річки та Гійче. На решті території громади існує значна проблема накопичення побутових відходів на несанкціонованих сміттєзвалищах, які займають великі площі та є чинниками забруднення навколишнього середовища. Ця проблема корелюється із вирішенням питання забезпечення мешканців послугою централізованого збору відходів. Після об'єднання - гостро постає питання сортувальної лінії, тому що масу відходів з всієї громади полігон не зможе захоронити.

Також болючою є проблема постійної наявності стихійних сміттєзвалищ біля сміттєвих баків через слабку культуру мешканців роздільного збору сміття, компостування трави та переробки гілок дерев.

Здоров'я населення та інфраструктура

Станом на 01.01.2026 р. чисельність населення громади складала 23061 (Згідно Реєстру територіальної громади) осіб, з них 7492 – міське населення (32,49%), 15569 – сільське населення (67,51%).

Станом на 01.01.2022 р. чисельність населення - 25 536 особи, з них 8494 міське населення (33,26%), 17042 – сільське населення (66,74%).

За 2025 рік ми спостерігаємо від’ємний приріст населення (-89 особи). За цей час у громаді народилось 175 дітей, померло 264 осіб (табл.2.3).

Таблиця 2.3.

Чисельність населення і демографічна ситуація в громаді²⁴

Показники	2021	2022	2023	2024	2025
Чисельність народжених живими	175	145	186	162	175
чоловіків	92	69	84	91	72
жінок	83	76	102	71	103
Чисельність померлих	381	291	307	295	264
К-сть шлюбів	67	31	23	27	31
Природний приріст, скорочення	-206	-146	-121	-133	-89

Спостерігається від’ємний приріст населення. Скорочення населення у громаді зумовлене комплексом взаємопов’язаних факторів: пандемія COVID-19 призвела до підвищеної смертності та економічних труднощів, війна спричинила значні людські втрати, масові евакуації та зниження народжуваності, а міграція — особливо молоді та працездатних сімей — посилює демографічний дисбаланс; близькість до кордону з Польщею полегшує виїзд і стимулює трудову міграцію, що традиційно є характерною для прикордонних територій, де частина заробітчан не повертається, а з часом перевозить сім’ю, у результаті чого громада втрачає активне населення, а структура змінюється на користь літніх людей.

Станом на 01.01.2026 року демографічна структура громади свідчить про помітний дисбаланс: частка осіб працездатного віку становить 64,17%, що є більшістю, однак значна частка населення старше працездатного віку — 21,15% — вказує на процеси старіння та зростання навантаження на соціальну сферу, тоді як частка молодших за працездатний вік — лише 14,68% — демонструє низький рівень відтворення населення та потенційні проблеми з формуванням майбутнього трудового ресурсу; така структура означає, що громада стикається з подвійним викликом — зменшенням народжуваності та відтоком молоді, що посилює демографічне навантаження і створює ризики для сталого розвитку.

У громаді проживає 4 878 осіб віком 60+, що становить 21% населення, і це свідчить про відносно високий рівень старіння населення: майже кожен п’ятий мешканець належить до старшої вікової групи, що створює додаткове навантаження на систему охорони здоров’я, соціальні послуги та пенсійне забезпечення, але водночас відкриває можливості для розвитку програм активного довголіття, наставництва та міжпоколінної взаємодії, адже старші люди можуть бути важливим ресурсом у громадському житті, передавати досвід молоді та сприяти соціальній згуртованості.

У Рава-Руській міській територіальній громаді переважає сільське населення, яке становить 67,51 % населення громади.

До 2019 року (початок пандемії) місто Рава-Руська – одне з невеликої кількості міст України, де спостерігався природний приріст населення (табл. 2.4).

Таблиця 2.4.

Чисельність населення і демографічна ситуація в м. Рава-Руська²⁵

Показники	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018
Чисельність народжених живими	112	95	125	121	132	98	91	106	89
чоловіків	61	53	59	50	71	50	51	53	41
жінок	51	42	66	71	61	48	40	53	48

²⁴ За даними Рава-Руської міської ради

²⁵ За даними Рава-Руської міської ради

Показники	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018
Чисельність померлих	86	80	69	75	80	68	85	76	75
К-сть шлюбів	58	69	48	64	50	69	47	52	49
К-сть розлучень	11	8	4	1	3	1	1	4	3
Природний приріст, скорочення	26	15	56	46	52	30	6	30	14

Потребують розв'язання проблеми «тіньової» зайнятості, охорони здоров'я, соціального забезпечення та інші.

Характерною рисою Рава-Руської громади, як і більшості громад Львівщини, є високий відсоток «тіньової» зайнятості.

Станом на 1 січня 2026 року статус безробітного мали 26 осіб, з них 1 чоловік та 25 жінок. Кількість вакансій – 3. Кількість претендентів на одну вакансію – 9 осіб. Середній розмір заробітної плати у вакансіях – 13 000 грн.

Ринок праці громади демонструє суттєві диспропорції: при наявності лише трьох вакансій статус безробітного мають 26 осіб, з яких 25 — жінки та лише один чоловік. Така гендерна різниця пояснюється тим, що значна частина чоловіків перебуває на військовій службі через мобілізацію, інші вже працевлаштовані або ж свідомо уникають офіційної реєстрації як безробітні. У результаті конкуренція на одну вакансію складає дев'ять претендентів, що значно ускладнює можливості працевлаштування. Попри те, що середній рівень заробітної плати у відкритих вакансіях становить 13 000 грн і є відносно конкурентним, обмежена кількість робочих місць не дозволяє задовольнити потреби населення, формуючи ризики подальшого відтоку працездатних осіб за межі громади.

Проблемними питаннями, характерними для ринку праці громади, є: обмежена кількість робочих місць у місцевій економіці, що не відповідає потребам усіх категорій населення; значний відтік молоді та працездатних осіб за кордон у пошуках вищих заробітків; низька привабливість громади для інвесторів та роботодавців через прикордонний статус і нестабільність; дисбаланс між попитом і пропозицією на кваліфіковану робочу силу, особливо у сфері сучасних технологій та послуг; зростання частки літніх людей, що створює додаткове навантаження на соціальну сферу; а також невідповідність рівня заробітної плати місцевих підприємств до середньоєвропейських стандартів, що стимулює трудову міграцію.

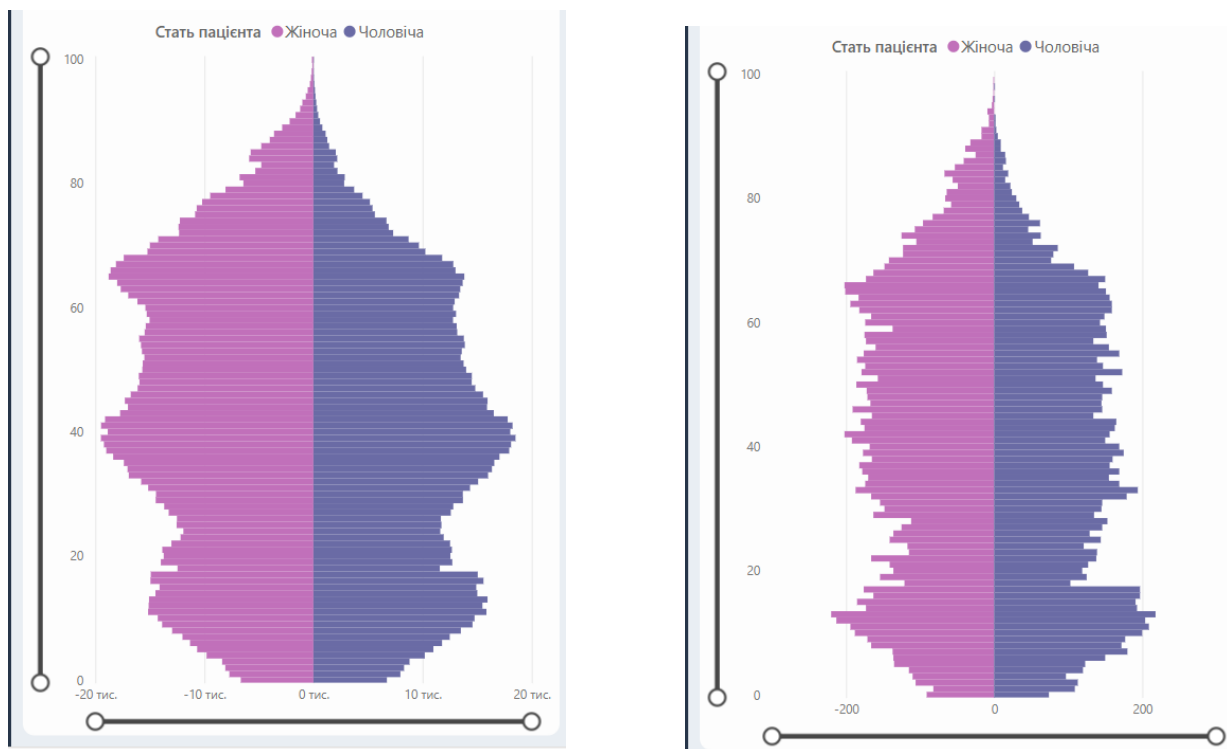
Аналіз розподілу декларацій про вибір лікаря первинної медичної допомоги у Львівській області та Рава-Руській громаді (рис. 2.10.) показує кілька важливих тенденцій. У масштабах області спостерігається більш збалансований розподіл між віковими групами та статями, що свідчить про відносно рівномірне охоплення населення системою первинної медицини. Натомість у Рава-Руській громаді простежується специфіка прикордонної території: більша частка літніх пацієнтів, що активніше укладають декларації, тоді як молодь і працездатні особи часто перебувають за кордоном або не виявляють високої активності у виборі лікаря. Це створює перекид у структурі пацієнтів — переважають жінки та старші вікові групи, що відображає загальну демографічну ситуацію громади. Такий розподіл означає, що навантаження на первинну медичну допомогу зосереджене переважно на обслуговуванні літніх людей, тоді як молодші групи залишаються менш охопленими, що може впливати на якість профілактики та довгострокове здоров'я населення.

У галузі охорони здоров'я в громаді функціонують КНП «Рава-Руська лікарня», поліклінічне відділення КНП «Рава-Руська лікарня», 5 амбулаторій, 1 фельдшерсько-акушерський пункт та працює близько 208 працівників, з них 41 лікарів, 84 середнього медичного персоналу.

З НСЗУ укладено такі договори за програмою Держаних медичних гарантій:

- Первинна медична допомога;
- Стационарна допомога дорослим та дітям без проведення хірургічних операцій;
- Профілактика, діагностика, спостереження, лікування в амбулаторних умовах;

- Стационарна паліативна медична допомога дорослим та дітям;
- Мобільна паліативна медична допомога дорослим та дітям;
- Ведення вагітності в амбулаторних умовах;
- Забезпечення кадрового потенціалу;
- Стоматологічна допомога окремій категорії осіб, які захищали/захищають суверенітет, незалежність та територіальну цілісність України (група послуг2);
- Надання послуг довготривалого медсестринського догляду внутрішньо переміщених осіб.

а) Львівська область

б) Рава-Руська громада

Рис. 2.10. Статеві-віковий розподіл поданих декларацій про вибір лікаря первинної медичної допомоги населенню Львівської області (а) та Рава-Руської громади (б), станом на 13.02.2026 р.²⁶

КНП «Рава-Руська лікарня» найближчим часом планує долучитися до проведення Національного скринінгу здоров'я для населення віком від 40 років і старше, що стане важливим етапом у профілактиці захворювань, ранньому виявленні ризиків та підвищенні рівня медичної обізнаності мешканців.

На первинній ланці медичну допомогу надають 15 лікарів, з них – 1 лікар-терапевт, 9 лікарів загальної практики-сімейної медицини та 5 лікарів педіатрів, з якими укладено 17563 декларації про вільний вибір сімейного лікаря.²⁷

У сфері первинної медичної допомоги в громаді також діє ТОВ «Медичний центр «Левелмед», який має укладений договір за програмою державних медичних гарантій. У закладі працюють 4 лікарі та 4 представники середнього медичного персоналу, що забезпечує належний рівень доступності послуг. Станом на сьогодні укладено 4 423 декларації з пацієнтами, що свідчить про довіру населення та активне користування послугами центру.

²⁶ Статистика поданих декларацій про вибір лікаря первинної медичної допомоги. <https://edata.e-health.gov.ua/e-data/dashboard/declar-stats>

²⁷ За даними КНП «Рава-Руська лікарня»

У місті Рава-Руська функціонує приватний заклад «Центр здоров'я», який надає послуги стоматології, масажу, а також лікарські консультації.

Наявні 10 стоматологічних кабінетів та 11 аптек.

У лютому 2019 року на базі КНП «Рава-Руська районна лікарня» відкрили паліативне відділення. Інвестиційний проєкт реалізовано за кошти державного фонду регіонального розвитку «Реконструкція приміщення під відділення паліативної допомоги Рава-Руської районної лікарні по вул. Грушевського, 120 в м. Рава-Руська Жовківського району Львівської області» на 40 ліжок. На даний момент відділення розраховане на 37 ліжок. У відділенні надається допомога тяжко хворим пацієнтам, які мають невиліковні захворювання. В 2026 році заповненість даного відділення 100%. Є необхідність в розширенні паліативного відділення, особливо в умовах воєнного часу. Основна мета паліативної допомоги – забезпечення полегшення болю та інших симптомів, що спричиняють страждання, а також подолання інших проблем (фізичних психосоціальних, духовних та інше). Тут використовується мультидисциплінарний підхід, орієнтований індивідуально на кожного пацієнта.

В 2025 році було відкрито Структурний підрозділ Сільська лікарська амбулаторія загальної практики сімейної медицини с. Річки Комунального некомерційного підприємства «Рава-Руська лікарня» Рава-Руської міської ради Львівського району Львівської області.

Амбулаторна допомога:

- Кількість відвідувань — 91 525
- Кількість відвідувань вдома — 8 173
- Кількість відвідувань до середнього медичного персоналу — 20 997
- Проведено рентген досліджень — 7 827
- Проведено УЗД досліджень — 5 424
- Проведено лабораторних досліджень — 18 726
- Проведено скринінгових досліджень — визначення глюкози в крові — 3 773, виявлено 200 перевищень, 20 з них — вперше. Взято цих пацієнтів під медичне обстеження.
- Проведено скринінгових досліджень — визначення холестерину в крові — 2 888, виявлено перевищень — 950, з них вперше — 50.
- Проведено скринінгових досліджень — скринінг на наявність розладів психіки та поведінки — 200, кількість обстежених 20, виявлених перевищень — 2, з них вперше — 2.
- Вперше виявлено онкологічної патології в 2025 році — 34 пацієнти.
- Цитологічні дослідження: кількість жінок, в яких взято мазки з шийки матки для цитологічного дослідження — 1 128.
- Проведення первинного вакцинального комплексу дітям до 1-го року становить 65,4%.

Стационарна допомога: Проліковано пацієнтів у 2025 році 2 746 (проведено пацієнтами ліжко-днів 30 941 (87,97%) до плану використання 35 333), зокрема:

- Терапевтичне відділення. Проліковано 1 361 (проведено пацієнтами ліжко-днів 10 354 — 80,56% до плану використання 12 853);
- Педіатричне відділення. Проліковано 1 130 пацієнтів (проведено пацієнтами ліжко-днів — 6 774 — 132% до плану використання 5 130);
- Відділення паліативної допомоги. Проліковано 255 пацієнтів (проведено пацієнтами ліжко-днів — 13 813 — 79,6% до плану використання 17 350).

Основними проблемами розвитку сфери охорони здоров'я є: низький рівень оснащення сучасним діагностичним обладнанням; кадровий дефіцит (нестача лікарів вузьких спеціальностей, старіння кадрів, відсутність мотивації у вузьких спеціалістів).

Соціальний захист. До повноважень Рава-Руської міської ради належить управління комунальними закладами та установами, що належать до сфери освіти, охорони здоров'я, соціального захисту, культури, спорту, житлово-комунального господарства. Це, зокрема, комунальний заклад «Центр надання соціальних послуг» Рава-Руської міської ради. У Центрі

надаються такі соціальні послуги згідно з Державним стандартом: догляд вдома, соціального супроводу, консультування, соціальної профілактики, соціальної адаптації, соціального супроводу сімей, в яких виховуються діти-сироти і діти, позбавлені батьківського піклування, кризового та екстреного втручання, натуральна допомога, інформування, соціальний супровід під час інклюзивного навчання, соціальна інтеграція та реінтеграція.

Соціальні групи, яким надаються соціальні послуги: громадянам похилого віку, особам/сім'ям, дітям і молоді та самотнім громадянам похилого віку, які перебувають у складних життєвих обставинах і потребують сторонньої допомоги, в тому числі сім'ям учасників антитерористичної операції та внутрішньо переміщеним особам, особам, які мають особливі заслуги перед Батьківщиною, членів сімей таких осіб та членів сімей загиблих (померлих) ветеранів війни і членам сімей загиблих (померлих) Захисників та Захисниць України.²⁸

Матеріальні активи та інфраструктура.

Мережа закладів освіти Рава-Руської міської територіальної громади налічує 13 закладів загальної середньої освіти, 11 заклади дошкільної освіти (в тому числі 1 Благодійний Греко-католицький дитячий садок ім. о. Кирила Селецького), 1 заклад позашкільної освіти, 1 Інклюзивно-ресурсний центр. Управління закладами освіти громади та координацію їхньої діяльності здійснює Відділ освіти Рава-Руської міської ради Львівського району Львівської області. Кількість учнів у 2025-2026 навчальному році становить 3216 осіб, з них 45 дітей з особливими освітніми потребами та 53 ВПО.

Транспортна інфраструктура. Через Рава-Руську міську територіальну громаду проходить автодорога міжнародного значення значення М-09 Львів-Рава-Руська, а також автодорога регіонального значення Р-40 Рава-Руська – Яворів – Судова Вишня.

Головним транспортним вузлом громади є м. Рава-Руська, через яке проходять залізничні і автомобільні магістралі, в якому зосереджені об'єкти різних видів транспорту з обслуговування перевезень пасажирів і вантажів.

Також наявний митний автомобільний пункт пропуску через державний кордон України до Республіки Польща – «Рава-Руська».

Слід зазначити наявність залізничних ліній Львів-Рава-Руська-Варшава, Рава-Руська-Львів, Рава-Руська – Сокаль та залізничного вокзалу, який потребує капітального ремонту.

У 2023 році було завершено Проект Євроколія, яким було капітально відновлено 8 км шляху від кордону до станції Рава-Руська, що дозволило запустити регулярний пересадковий маршрут Львів - Варшава. Запрацював залізничний пункт пропуску у Рава-Руській, який не обслуговував пасажирів понад 20 років.

Таблиця 2.5.

Транспортна інфраструктура

Тип сполучення	Назва та відстань, км
Аеропорт	до Міжнародного аеропорту «Львів» імені Данила Галицького – 77 км.
Залізничне сполучення	наявне
Дороги регіонального, національного, міжнародного значення.	М-09 Львів-Рава-Руська Р-40 Рава-Руська-Яворів-Судова Вишня
Відстань до міста Львова	65 км.
Відстань до районного центру	65 км.
Відстань до пунктів перетину кордону: автомобільне сполучення: залізничне сполучення:	3 км Рава-Руська — Гребенне Рава-Руська – Верхрата,

²⁸ <https://rava-mr.gov.ua/centr-nadannya-socialnih-poslug-09-59-43-15-09-2021/>

Загальна протяжність доріг Рава-Руської громади – близько 250 км. З них більше 85% - це старі ґрунтові та гравійні дороги, які потребують періодичного вирівнювання спеціальною технікою. І лише 15% дороги з асфальтобетонним покриттям.

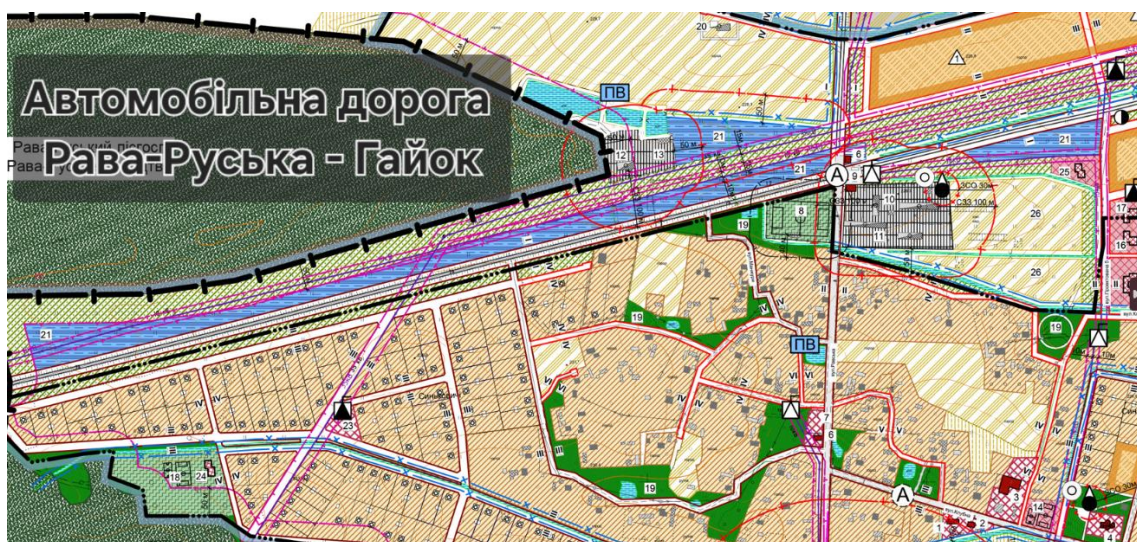
Транспортне сполучення адміністративного центру громади з обласним центром – маршрутне таксі щогодини крім нічного часу та залізничним транспортом 2 рази в день. Сполучення адміністративного центру з населеними пунктами громади – бажає бути кращим.

На території Рава-Руської громади розташовано 12 Автозаправних станцій.

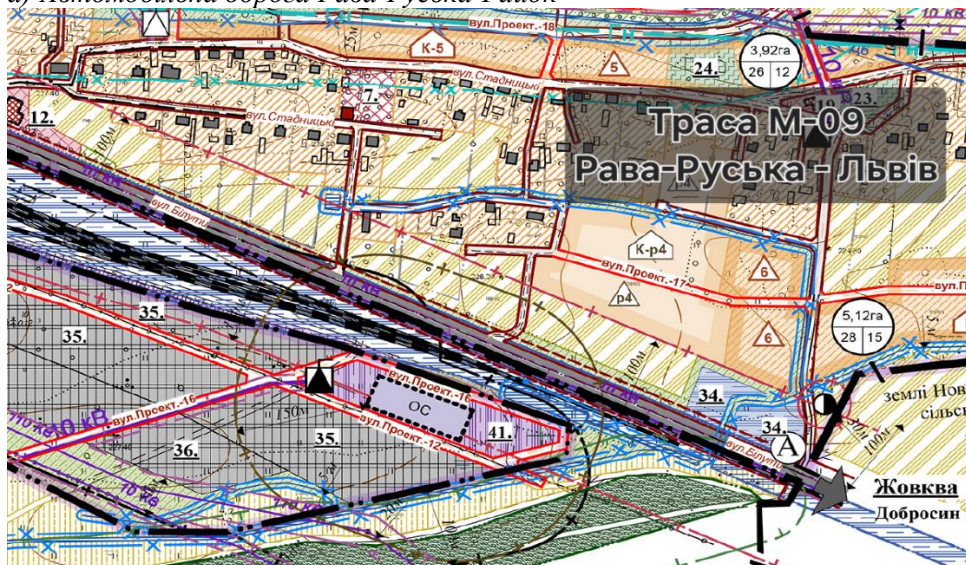
Просторовий аналіз дотримання санітарно-гігієнічних вимог. Для ілюстрації розміщення житлової та громадської забудови відносно промислових підприємств, транспортних магістралей та об'єктів управління відходами використано фрагменти генеральних планів населених пунктів громади. На рисунках 2.11 (а,б,в,г) відображені:

- основні промислові підприємства та визначені для них санітарно-захисні зони;
- транспортні коридори (автомобільні дороги), навколо яких передбачені захисні смуги;
- житлова та громадська забудова, що розташована з дотриманням нормативних відстаней від джерел потенційного забруднення.

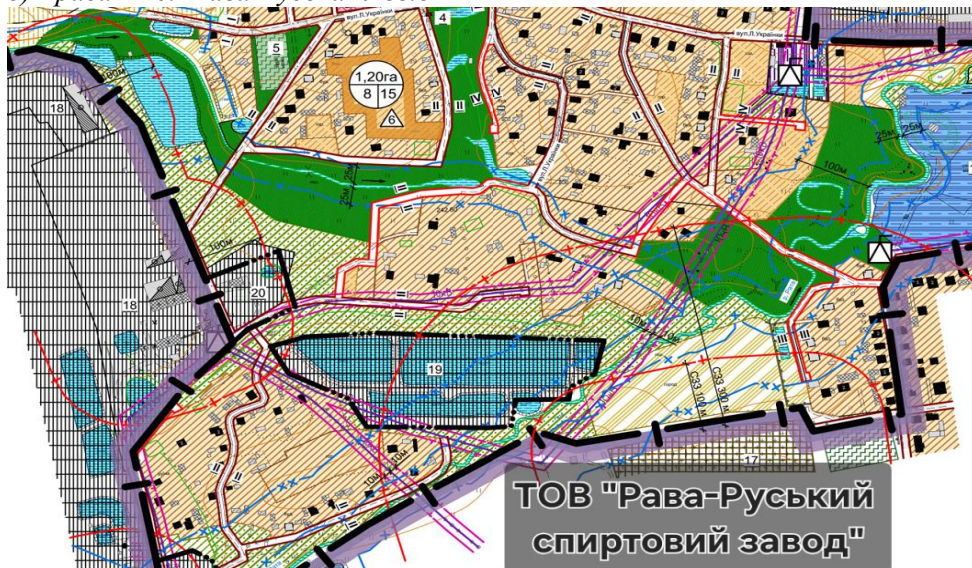
Аналіз показує, що у більшості випадків санітарно-захисні зони від підприємств та транспортних шляхів витримані, що відповідає вимогам п. 5.4 ДСП № 173-96. Це підтверджує врахування санітарно-гігієнічних норм при плануванні територій та забезпечує мінімізацію негативного впливу на населення.

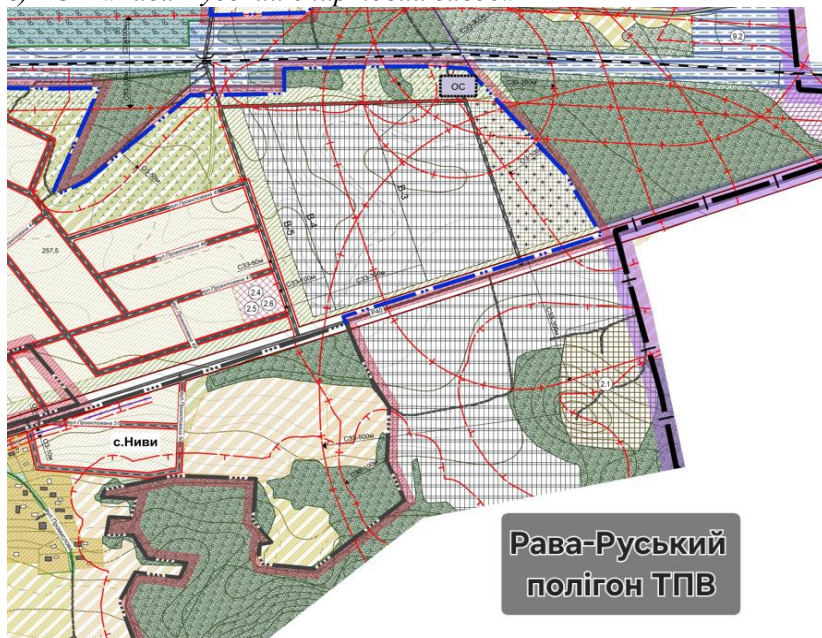
а) Автомобільна дорога Рава-Руська-Гайок

б) Траса М-09 Рава-Руська- Львів

в) ТОВ «Рава-Руський спиртовий завод»

г) Рава-Руський полігон ТПВ

Екологічне управління та моніторинг. У Рава-Руській міській територіальній громаді затверджено низку місцевих програм, скерованих на запобігання шкоди довкіллю та збереження здоров'я населення. Серед них:

- Програма розвитку та фінансової підтримки Кошторного некомерційного підприємства «Рава-Руська лікарня» Рава-Руської міської ради Львівського району Львівської області на 2026-2028 роки
- Програма забезпечення лікарськими засобами у разі амбулаторного лікування окремих категорій населення Рава-Руської територіальної громади на 2026-2028 роки»
- Програма соціального захисту населення Рава-Руської міської територіальної громади на 2026-2028 роки
- Програма охорони навколишнього природного середовища населених пунктів Рава-Руської міської територіальної громади на 2024-2027 роки
- Програма благоустрою Рава-Руської міської територіальної громади на 2026-2028 роки
- Програма компенсації фізичним особам, які надають соціальні послуги з догляду на непрофесійній основі на 2026-2028 роки

- Програма сімейний відпочинок вихованців дитячого будинку сімейного типу на 2026-2028 роки

- Програма цивільного захисту населення і територій від надзвичайних ситуацій техногенного та природного характеру, забезпечення пожежної безпеки на території Рава-Руської міської територіальної громади на 2026-2028 роки

- Програма природоохоронних заходів Рава-Руської міської територіальної громади» на 2026-2028 роки

- Програма забезпечення пожежної та техногенної безпеки, цивільного захисту закладів освіти Рава-Руської міської територіальної громади на 2024-2026 рр.

- Програма розвитку фізичної культури та спорту Рава-Руської міської територіальної громади на 2026-2028 роки.

Вплив екологічних факторів громади на здоров'я не виявлено.

У випадку, якщо План заходів із реалізації Стратегії розвитку Рава-Руської міської територіальної громади на 2026-2027 роки не буде затверджено, екологічні проблеми та поточний стан довкілля, у тому числі здоров'я населення, залишаться нагальними та незмінними, а саме:

- забруднення ґрунтів та довкілля буде продовжуватись через появу несанкціонованих сміттєзвалищ та недосконалу систему управління відходами на місцевому рівні;

- екологічна культура мешканців громади залишатиметься на низькому рівні;

- зменшиться біорізноманіття флори та фауни, а також відбуватиметься скорочення асиміляційної спроможності біоценозів через зменшення уваги до природоохоронних територій та об'єктів призведе до їх занедбання та руйнування;

- проникнення каналізаційних стоків у ґрунтові води продовжуватиметься через проблеми з будівництвом централізованих каналізаційних мереж ;

- забруднення підземних і поверхневих вод продовжуватиметься через затримки з вирішенням проблеми ліквідації місць засмічення накопичувачів стічних вод;

- продовжуватиметься забруднення як підземних, так і поверхневих вод внаслідок незабезпеченості повноцінного їх відведення ;

- суттєва нестача існуючих мереж централізованого водопостачання та водовідведення в громаді спричинятиме значні витоки й втрати води;

- відсутність розвитку закладів охорони здоров'я спричинить до неефективного функціонування системи охорони здоров'я в громаді;

- погіршуватиметься стан здоров'я населення через те, що рівень якості медичних послуг не зростатиме;

- призупинення роботи над розбудовою та облаштуванням укриттів створить суттєві загрози для життя і здоров'я населення;

- низькою залишатиметься енергоефективність комунальних будівель в громаді, в т. ч. закладів освіти і охорони здоров'я;

- погіршуватиметься якість дорожнього покриття та дорожньої інфраструктури доріг, на цьому фоні зростатиме негативний вплив транспорту на атмосферне повітря і здоров'я населення, що в подальшому призведе до зниження рівня комфортності проживання в громаді;

- може зрости руйнівна дія природних катаклізмів на інфраструктуру громади.

Якщо План заходів не буде ухвалено, розвиток громади відбуватиметься інерційно, що призведе до накопичення екологічних проблем. Зношене комунальне обладнання та незадовільний стан інфраструктури можуть створювати техногенні ризики, а поєднання кількох негативних факторів здатне спричинити кумулятивний ефект, який ще більше ускладнить екологічну ситуацію. Найбільш небезпечними наслідками стане забруднення поверхневих вод та атмосферного повітря, що матиме прямий вплив на якість життя населення та стійкість розвитку громади.

3. ХАРАКТЕРИСТИКА СТАНУ ДОВКІЛЛЯ, УМОВ ЖИТТЄДІЯЛЬНОСТІ НАСЕЛЕННЯ ТА СТАНУ ЙОГО ЗДОРОВ'Я НА ТЕРИТОРІЯХ, ЯКІ ЙМОВІРНО ЗАЗНАЮТЬ ВПЛИВУ

Поєднання зусиль, спрямованих на заохочення економічного зростання громади із зусиллями, спрямованими на пом'якшення несприятливого впливу на навколишнє природне середовище, забезпечуватиме розвиток громади.

Оцінка впливу на навколишнє середовище (ОВНС) – це процес, за допомогою якого здійснюється врахування екологічного фактору на ранній стадії формування проєкту або на ранньому етапі прийняття господарських та управлінських рішень з метою зведення до мінімуму значної шкідливої дії останніх на навколишнє середовище.

В результаті аналізу проєктних рішень була здійснена оцінка ймовірного впливу проєкту на складові довкілля. Для того щоб провести «безпосередньо оцінку впливу на навколишнє середовище» необхідно сформулювати матрицю, яка відображає взаємодію між проєктом і навколишнім середовищем (Таблиця 3.1).

Ця матриця дозволяє здійснити як якісну, так і кількісну оцінку впливу на навколишнє середовище запропонованого проєкту. Елементи проєкту та компоненти навколишнього середовища складають дві осі такої матриці.

Елементи проєкту – стратегічні цілі Стратегії розвитку Рава-Руської міської територіальної громади до 2027 року, на реалізацію яких розроблено План заходів. Тоді як до компонентів навколишнього середовища потрапляють: повітря, вода, ґрунти, біорізноманіття, шум.

Метод оцінювання базується на визначенні трьох параметрів впливу: просторового, часового та інтенсивності впливу. Кожен з параметрів обчислюється за спеціальною 10-бальною шкалою з використанням критеріїв. **Оцінка показує рівень величини важливості та значущості дії, що прогнозується.** Для кількісної оцінки даних факторів використовується цифри від 1 до 10.

Таблиця 3.1

**Матриця впливу
на компоненти навколишнього природного середовища**

Елементи проєкту	Потенційний вплив на компоненти довкілля					Середнє
	Повітря	Вода	Ґрунт	Біорізноманіття	Шум	
Конкурентоспроможна економіка	6	7	6	3	4	5,2
Комфортне середовище	4	5	4	2	0	7,5
Якісне життя	1	0	1	0	0	0,4
Інтегральна оцінка на компонент	3,67	4	3,67	1,67	2	3

У зв'язку з тим, що дію численних факторів, які впливають на природне середовище неможливо оцінити кількісно, використовується напівкількісний (10- бальний) метод оцінки впливу, який дозволяє порівняти різні за характером види впливів, з додатковим використанням методу матриць. Для природного середовища нульовий вплив не враховується тому, що при будь-якій діяльності буде відбуватись вплив на довкілля. Нульовий вплив буде лише за відсутності запланованої діяльності. Оцінка впливу здійснюється по окремих компонентах навколишнього середовища.

Найсуттєвішим є вплив на повітряне середовище. Компенсаційними заходами є

створення територій зелених насаджень обмеженого користування.

Повітряне середовище. Викиди, пов'язані із експлуатацією автотранспорту, опалення будинків вугіллям та діяльність двох основних забруднювачів атмосферного повітря впливатимуть на зниження якості атмосферного повітря. Для підтримання належного стану повітряного басейну необхідне чітке дотримання вимог природоохоронного законодавства.

Водне середовище. Для відведення стічних вод планується будівництво системи водовідведення та очисних споруд.

Ґрунти. Основний вплив на ґрунти відбувається при підготовці території для будівництва будівель та полягає у виїмці ґрунту при влаштуванні підземних конструкцій будівель, автошляхових покриттів, прокладання підземних мереж, відведення поверхневих стічних вод, а також родючого ґрунту для озеленення території. Вплив на ґрунти від утворених в процесі планованої діяльності відходів не відбуватиметься, оскільки передбачається удосконалення управління відходами.

Біорізноманіття. Рослинний світ зазнає змін у бік збільшення його різноманітності. Озеленення території Рава-Руської громади відбуватиметься комплексно.

Природні території та об'єкти. На території Рава-Руської міської територіальної громади розташовані частини об'єктів природного фонду, які входять до складу Смарагдової мережі – екологічної мережі, яка сприяє збереженню біологічного різноманіття у Європі – Болотня (Bolotnia, реєстраційний номер – UA0000180) із загальною площею 22236,00 га та Розточчя (Roztochia, реєстраційний номер – UA0000121) 66715,00 га.

Об'єкти природно-заповідного фонду на території Рава-Руської громади:

- Регіональний ландшафтний парк «Равське Розточчя»;
- Потелицький гідрологічний заказник загальнодержавного значення;
- Підлипницький лісовий заказник місцевого значення.

За умови виявлення об'єктів культурної спадщини при проведенні будь-яких земельних робіт на території населеного пункту повинні виконуватися наступні норми Законів України:

- обов'язкове проведення археологічних розвідок території зазначеної земельної ділянки та врахування результатів цієї розвідки при передачі земельних ділянок у власність чи користування, у тому числі під будівництво;
- визначення меж територій археологічних об'єктів з їх координуванням;
- укладення з користувачами охоронних договорів на всі об'єкти археологічної спадщини для забезпечення їх належної охорони і відповідно до вимог чинного законодавства (стаття 23 Закону України «Про охорону культурної спадщини»);
- заборона приватизації земельних ділянок під пам'ятками та об'єктами археології (статті 14 та 17 Закону України «Про охорону культурної спадщини», лист Держкультурспадщини від 06.12.2010 № 22-3609/10, лист Міністерства культури України від 19.05.2011 № 344/22/15-11);
- передбачення проведення охоронних археологічних досліджень у випадку планування будівництва у межах пам'яток та об'єктів археології (стаття 37 Закону України «Про охорону культурної спадщини»).

Згідно статті 36 Закону України «Про охорону культурної спадщини»:

Якщо під час проведення будь-яких земляних робіт виявлено знахідку археологічного або історичного характеру, виконавець робіт зобов'язаний зупинити подальше ведення робіт і протягом однієї доби повідомити про виявлені знахідки відповідний орган охорони культурної спадщини, на території якого проводяться земляні роботи.

Земляні роботи можуть бути відновлені лише згідно з письмовим дозволом відповідного органу охорони культурної спадщини після завершення археологічних досліджень відповідної території.

Також, відповідно до статті 37 Закону України «Про охорону культурної спадщини»:

- Будівельні, меліоративні, шляхові та інші роботи, що можуть призвести до руйнування, знищення чи пошкодження об'єктів культурної спадщини, проводяться тільки

після повного дослідження цих об'єктів за рахунок коштів замовників зазначених робіт.

Роботи на щойно виявлених об'єктах культурної спадщини здійснюються за наявності письмового дозволу відповідного органу охорони культурної спадщини на підставі погодженої з ним науково-проектної документації.

З метою захисту об'єктів археології, у тому числі тих, що можуть бути виявлені, проекти землеустрою щодо відведення земельних ділянок у випадках, передбачених Земельним кодексом України (2768-14), погоджуються органами охорони культурної спадщини.

Відповідно до статті 19 Закону України «Про охорону археологічної спадщини»:

Юридичні і фізичні особи, у користуванні або володінні яких перебувають археологічні об'єкти або предмети, зобов'язані:

- дотримуватися всіх вимог законодавства щодо охорони і використання археологічних об'єктів або предметів;
- виконувати всі необхідні роботи виробничого характеру згідно з дозволом;
- негайно інформувати про нововиявлені об'єкти або предмети в межах території, яку вони використовують для своєї діяльності;
- сприяти і не перешкоджати будь-яким роботам з виявлення, обліку та вивчення археологічних об'єктів або предметів.

Відповідно до статті 22 Закону України «Про охорону культурної спадщини» юридичні і фізичні особи, дії або бездіяльність яких завдали шкоди археологічній спадщині, несуть відповідальність відповідно до законодавства України.

4. ЕКОЛОГІЧНІ ПРОБЛЕМИ, У ТОМУ ЧИСЛІ РИЗИКИ ВПЛИВУ НА ЗДОРОВ'Я НАСЕЛЕННЯ, ЯКІ СТОСУЮТЬСЯ ДОКУМЕНТА ДЕРЖАВНОГО ПЛАНУВАННЯ, ЗОКРЕМА ЩОДО ТЕРИТОРІЙ З ПРИРОДООХОРОННИМ СТАТУСОМ

Основними значущими екологічними проблемами в громаді є наступні:

- забруднення атмосферного повітря викидами автотранспорту, в весняно-літній період продуктами горіння осередків торфу, в осінньо-зимовий період продуктами горіння вугілля для обігрівання будинків через відсутність газу, викидами від роботи двох основних забруднювачів атмосферного повітря впливатимуть на зниження якості атмосферного повітря;
- забруднення території громади несанкціонованими вивезенням сміття, потребує налагодження система вивезення ТПВ на усій території громади;
- відсутність сучасної мережі водовідведення, потреба модернізації та відновлення мережі водопостачання та водовідведення в громаді, будівництва очисних споруд.

У Стратегії, відповідно до стратегічного бачення розвитку Рава-Руської громади, визначено стратегічні та операційні цілі й завдання та розроблено План заходів із реалізації Стратегії. Далі у таблиці для визначення екологічних проблем, які стосуються Стратегії, визначено, яким чином вони впливатимуть на стан навколишнього середовища у розрізі окремих складових і компонентів довкілля – людина і здоров'я, біорізноманіття і природно-заповідний фонд, земельні ресурси, ґрунти; поверхневі та підземні води, клімат, образ ландшафту, культурна спадщина.

Таблиця 4.1

Вплив цілей Стратегії на компоненти навколишнього природного середовища

Фактор впливу	Компоненти, що зазнають впливу							
	Людина і здоров'я	Біорізноманіття і ПЗФ	Земельні ресурси	Ґрунти	Поверхневі та підземні води	Клімат і атмосферне повітря	Образ ландшафту	Культурна Спадщина
СТРАТЕГІЧНА ЦІЛЬ 1. КОНКУРЕНТОСПРОМОЖНА ЕКОНОМІКА								
1.1. Покращення управління ресурсами	+	0	+	+	+	+	+	+
1.2. Стимулювання розвитку діючого бізнесу	+	0	-	0	+	+	-	0
1.3. Залучення інвестицій	+	+	0	0	+	+	+	+
СТРАТЕГІЧНА ЦІЛЬ 2. КОМФОРТНЕ СЕРЕДОВИЩЕ								
2.1. Модернізація та розвиток інженерної інфраструктури	+	0	+	+	+	+	+	0
2.2. Захист довкілля	+	+	+	+	+	+	+	+
2.3. Безпечна громада	+	0	0	0	0	0	0	+
СТРАТЕГІЧНА ЦІЛЬ 3. ЯКІСНЕ ЖИТТЯ								
3.1. Якісні освітні послуги	+	0	0	0	0	0	0	+
3.2. Здорова громада	+	0	0	0	0	0	0	0

Фактор впливу	Компоненти, що зазнають впливу							
	Людина і здоров'я	Біорізноманіття і ПЗФ	Земельні ресурси	Ґрунти	Поверхневі та підземні води	Клімат і атмосферне повітря	Образ ландшафту	Культурна Спадщина
3.3. Розвиток культурного дозвілля та спорту	+	0	0	0	0	0	0	0
3.4. Прозора і ефективна влада	+	0	0	0	0	0	0	0

Оцінка представлена у трьох категоріях:

- (-) негативний вплив
- (0) нейтральний вплив
- (+) позитивний

Забруднення атмосферного повітря та зміна клімату. На території Рава-Руської громади джерела забруднення атмосферного повітря мають різний характер і походження. В умовах відсутності газопостачання в зимовий період більшість домогосподарств використовує для опалення дрова, вугілля та електроенергію, що призводить до значних викидів продуктів згоряння у житлових зонах. Важливим чинником є інтенсивний рух автотранспорту на міжнародній трасі М09, яка проходить через центр громади та забезпечує транзитні перевезення, що підвищує рівень забруднення повітря у населених пунктах уздовж дороги. До стаціонарних забруднювачів належать ТзОВ «Рава-Руський спиртовий завод» та ВСП Рава-Руський Шпалопросочувальний завод регіональної філії Львівської залізниці АТ «Укрзалізниця», діяльність яких у певні періоди може створювати локальне навантаження на атмосферу. Додатково вплив мають кілька переробних підприємств, а також розвинуте сільське господарство, що супроводжується викидами метану та інших газів у процесі утримання тварин і переробки продукції. До цього додається практика спалювання сухої трави та рослинних решток у приватних господарствах.

Окремою проблемою є поводження з відходами: на території громади функціонує сміттєзвалище, яке при неналежному утриманні може стати джерелом забруднення повітря, ґрунтів та поверхневих вод, а також сприяти утворенню метану — одного з основних парникових газів. Накопичення побутових відходів без належної системи сортування та утилізації підсилює екологічне навантаження, створюючи ризики для здоров'я населення та довкілля. Сукупність цих факторів формує підвищений рівень екологічної загрози, особливо в холодний період року та в зонах інтенсивного транспортного руху.

Забруднення водних об'єктів. У Рава-Руській громаді стан водних ресурсів має стратегічне значення, але водні об'єкти перебувають під ризиком забруднення через поєднання промислової, аграрної та побутової діяльності. Потенційними джерелами є стоки від підприємств, господарств із вирощування тварин та птахів, а також відходи, що накопичуються на сміттєзвалищі й можуть проникати у ґрунтові та поверхневі води. Додаткове навантаження створює сільське господарство, яке супроводжується використанням добрив і пестицидів, що потрапляють у річки та ставки. Це особливо важливо для річки Рата та численних ставків громади, які мають рекреаційне й рибогосподарське значення. У результаті формується ризик погіршення якості води, що може впливати на здоров'я населення та екологічну стабільність.

Загрози земельним ресурсам і ґрунтам. На території Рава-Руської громади сільськогосподарська діяльність залишається одним із ключових напрямів економіки. Використання пестицидів та гербіцидів у процесі вирощування культур створює низку потенційних ризиків:

- **Вплив на здоров'я населення** – можливе забруднення ґрунтів, водоносних горизонтів та атмосферного повітря, що може спричинити алергічні реакції та інші негативні наслідки для мешканців.

- **Загроза біорізноманіттю** – зниження чисельності корисних комах (зокрема запилювачів), вплив на флору та фауну природних екосистем.
- **Ризики для продовольчої безпеки** – накопичення залишків хімічних речовин у продуктах харчування.
- **Соціально-економічні наслідки** – необхідність витрат на моніторинг, контроль та впровадження альтернативних методів захисту рослин.

Проблемою використання земельних ресурсів є зменшення поживних речовин у ґрунтах. Щорічно на поля на території громади вносять велику кількість мінеральних добрив та хімічних засобів боротьби зі шкідливими організмами. Циркуляція токсичних речовин, що надходять із засобами хімізації у ґрунт, воду, атмосферу згубно впливає на стан навколишнього середовища та здоров'я населення. Відтак, інтенсивне сільськогосподарське використання земель громади, відсутність ротації сівозмін спричиняє до зниження родючості ґрунтів через їх переущільнення, втрати грудкувато-зернистої структури, водопроникності та аераційної здатності, що може мати негативні наслідки для довкілля.

Спричиняють забруднення і автотранспортні засоби. Важкі метали, які містяться у вихлопних газах автотранспорту, осідають в ґрунтах вздовж автодоріг. Інтенсивність їхнього розподілу залежить від швидкості руху автотранспорту, напрямку вітру, наявності захисних смуг тощо. Території, які знаходяться у безпосередній близькості до автошляхів містять підвищений вміст важких металів, продуктів горіння пального, такі як оксиди азоту, сірки, сажа смоли. Ареал розповсюдження важких металів вздовж автошляхів може сягати відстані до 1 км.

Також джерелом забруднення ґрунтів у громаді є сміттєзвалища. Варто зауважити, що забруднені ґрунти є вторинним джерелом забруднення підземних та поверхневих вод, а також атмосферного повітря.

У Рава-Руській громаді **рекреаційні території та культурна спадщина** перебувають під низкою загроз, пов'язаних із розширенням житлової та промислової забудови, а також недотриманням містобудівних норм. Додатковим чинником є низький рівень екологічної культури серед населення, що проявляється у засміченні та руйнації зон відпочинку.

Біорізноманіття громади потерпає від інтенсивного ведення сільського господарства: розширення площ під монокультурами, осушення земель, розорювання природних луків і пасовищ, застосування агрохімікатів призводять до деградації екосистем, зменшення чисельності запилювачів та витіснення рідкісних видів. Додатковими ризиками є зривання рослин, занесених до «Червоної книги України», випасання худоби, викошування та випалювання трави, що руйнує місця їхнього зростання. Лісові масиви громади також зазнають негативного впливу через весняні підпали, порушення технології заготівлі деревини та самовільні рубки.

Система природоохоронних територій стикається з наростаючим антропогенним тиском, кліматичними змінами та природними процесами, які проявляються у деградації ландшафтів, поширенні інвазивних видів, хворобах і шкідниках лісів, а також у ризиках стихійних метеорологічних явищ. Усе це формує комплексну загрозу для екологічної стійкості та збереження природної й культурної спадщини громади.

Недосконала система управління відходами. Управління побутовими відходами у громаді має низку суттєвих недоліків. Основний спосіб їх утилізації зводиться до полігонного захоронення та складування на стихійних сміттєзвалищах, більшість з яких не відповідають екологічним стандартам. Серед ключових проблем варто відзначити відсутність підприємств для сортування, переробки чи спалювання сміття, недостатнє охоплення населення централізованими послугами з його вивезення, особливо у сільських населених пунктах, а також слабкий розвиток системи роздільного збору та сортування відходів. Це призводить до накопичення сміття, підвищення ризиків забруднення довкілля та ускладнює впровадження сучасних екологічних практик у громаді.

Здоров'я населення. Забруднення компонентів довкілля (зокрема атмосферного повітря), проблема із забезпеченням питною водою, накопичення відходів і т. п. – основні чинники, які завдають шкоду здоров'ю населення. Стан забруднення атмосферного повітря впливає на здоров'я населення, шляхом загострення хронічних серцево-судинних хворіб, хворіб органів дихання, крові, нервової системи, алергічним проявом тощо. Особливо це відчувається в районах житлової забудови, прилеглої до автодоріг з відносно інтенсивним транспортним рухом, де рівні забруднення повітря на порядок вищі ніж в районах, де відповідний рух відсутній, а також в зелених зонах відпочинку населення. Проте ці хвороби неспецифічні і можуть бути зумовлені іншими факторами, наприклад, курінням, або професійним впливом, значну роль при цьому може відігравати дія внутрішніх алергенів. Автотранспорт, крім викидів забруднюючих речовин в атмосферу, також спричиняє негативне акустичне забруднення. Дослідження свідчать про те, що акустичне забруднення впливає на розвиток серцево-судинних захворювань, що є основною причиною смертності населення.

Ризик несвоєчасного та неповного обсягу отримання необхідної медичної допомоги населенням з огляду на недостатню кадрову забезпеченість, обмежені можливості для надання сучасного рівня медичних послуг порівняно з якістю медичних послуг у Львові, брак сучасного медичного обладнання для діагностики і лікування, може спричинити й інерційний розвиток закладів охорони здоров'я та обмежений доступ до них. Як наслідок, стан здоров'я населення може погіршитись.

Водночас прямо пов'язати ті чи інші наслідки для здоров'я населення з впливом конкретних заходів Плану заходів доволі складно (так само, як і навпаки, довести відсутність такого зв'язку), оскільки, вплив на здоров'я часто неспецифічний і носить опосередкований характер, має пролонгований прояв, характеризується наявністю часового лагу між моментом виникнення та проявом наслідків. Можуть спостерігатися кумулятивні ефекти, пов'язані з декількома видами господарської діяльності. Так, наприклад, захворювання дихальної системи можуть бути наслідками впливу як об'єктів житлово-комунального господарства чи транспорту, так і шкідливих звичок людини, на кшталт, паління цигарок.

5. ЗОБОВ'ЯЗАННЯ У СФЕРІ ОХОРОНИ ДОВКІЛЛЯ, У ТОМУ ЧИСЛІ ПОВ'ЯЗАНІ ІЗ ЗАПОБІГАННЯМ НЕГАТИВНОМУ ВПЛИВУ НА ЗДОРОВ'Я НАСЕЛЕННЯ, ВСТАНОВЛЕНІ НА МІЖНАРОДНОМУ, ДЕРЖАВНОМУ ТА ІНШИХ РІВНЯХ, ЩО СТОСУЮТЬСЯ ДОКУМЕНТА ДЕРЖАВНОГО ПЛАНУВАННЯ, А ТАКОЖ ТА ШЛЯХИ ВРАХУВАННЯ ТАКИХ ЗОБОВ'ЯЗАНЬ ПІД ЧАС ПІДГОТОВКИ ДОКУМЕНТА ДЕРЖАВНОГО ПЛАНУВАННЯ

Стратегія розвитку Рава-Руської міської територіальної громади до 2027 року та План заходів із реалізації Стратегії розвитку Рава-Руської міської територіальної громади на 2026-2027 роки орієнтовані на виконання зобов'язань у сфері охорони довкілля, у тому числі пов'язаних із запобіганням негативному впливу на здоров'я населення, встановлених на міжнародному рівні, зокрема:

1. Директива Ради № 92/43/ЄЕС від 21.05.1992 р. про збереження природних оселищ та дикої фауни і флори.

2. Директивою Європейського Парламенту та Ради № 2000/60/ЄС від 23.10.2000 р. про встановлення рамок діяльності Співтовариства у сфері водної політики зі змінами і доповненнями, внесеними Рішенням № 2455/2001/ЄС і Директивою 2009/31/ЄС.

3. Директивою Європейського Парламенту та Ради № 2008/50/ЄС від 21.05.2008 р. про якість атмосферного повітря та чистіше повітря для Європи.

4. Директивою Європейського Парламенту та Ради № 2008/98/ЄС від 19.11.2008 р. про відходи.

5. Директивою Європейського Парламенту та Ради № 2009/147/ЄС від 30.11.2009 р. про збереження диких птахів.

Основними міжнародними правовими документами щодо СЕО є:

– Протокол про стратегічну екологічну оцінку до Конвенції про оцінку впливу на навколишнє середовище у транскордонному контексті (ратифікований Верховною Радою України Законом № 562-VIII від 01.07.2015);

– Директива 2001/42/ЄС про оцінку впливу окремих планів і програм на навколишнє середовище, імплементація якої передбачена Угодою про асоціацію між Україною та ЄС. В Україні проведення СЕО регламентується Законом України «Про стратегічну екологічну оцінку» від 20.03.2018 р. № 2354-VIII.

Україна взяла на себе міжнародні обов'язки у сфері збереження та збалансованого використання біорізноманіття, підписавши понад 50 міжнародних багатосторонніх угод.

Серед них:

1. Конвенція про охорону біологічного різноманіття, яка була започаткована під час Всесвітньої конференції глав держав та міністрів довкілля у 1992 р. в м. Ріо-де-Жанейро (Бразилія) й ратифікована Верховною Радою України 29.11.1994 р.

2. Конвенція про водно-болотні угіддя, що мають міжнародне значення, головним чином як середовище існування водоплавних птахів (Рамсарська конвенція, м. Рамсар, Іран, 02.02.1971 р.).

3. Конвенція про збереження мігруючих видів диких тварин (Боннська конвенція, м. Бонн, 1979 р.).

4. Угода про збереження афро-євразійських мігруючих водно-болотних птахів (01.11.1995 р., м. Гаага; ратифіковано Законом України від 04.07.2002 р. N№ 62-IV).

5. Угоди про збереження кажанів в Європі (1991р.).

6. Конвенція про охорону дикої флори і фауни та природних середовищ існування в Європі (Бернська конвенція, м. Берн, 19.09.1979 р.).

7. Рамкова конвенція ООН про зміну клімату (ратифікована Україною Законом № 435/96-ВР від 29.10.1996 р.).

8. Європейська конвенція про охорону археологічної спадщини (м. Валлетта, 16.01.1992 р., ратифіковано Україною Законом № 1369-IV (1369-15) від 10.12.2003 р.).

9. Конвенція про охорону та використання транскордонних водотоків та міжнародних озер (м. Гельсінкі, 1992), що є чинною в Україні з 01.07.1999 р. та інші.

На виконання Бернської конвенції в Європі створена мережа територій особливого природоохоронного значення – Смарагдова мережа, важливих для збереження біорізноманіття в країнах Європи і деяких країнах Африки. Смарагдова мережа України є українською частиною Смарагдової мережі Європи, розробляється з 2009 року. За результатами аналізу даних матеріалів визначено, що в межах території Рава-Руської громади вищезазначені об'єкти відсутні.

Відповідно до Рамсарської конвенції, стороною якої є Україна, на території держави здійснюються заходи для збереження мігруючих водно-болотних птахів, шляхом виділення певних територій та надання їм охоронного статусу. На території України виділено 39 водно-болотних угіддя міжнародного значення, офіційно визнаних Рамсарською конвенцією, а ряд водно-болотних угідь є перспективними для визнання. Деякі водно-болотні угіддя погоджені розпорядженням Кабінету Міністрів України і подані на розгляд Секретаріату Рамсарської конвенції. За результатами аналізу даних матеріалів визначено, що в межах території Рава-Руської громади вищезазначені угіддя відсутні.

Відповідно до Закону України «Про охорону навколишнього природного середовища» та нормативно-правової бази України документ державного планування повинен враховувати низку зобов'язань:

- пріоритетність вимог екологічної безпеки, обов'язковість додержання екологічних стандартів, нормативів та лімітів використання природних ресурсів;
- виконання низки заходів, що гарантують екологічну безпеку середовища для життя і здоров'я людей, а також запобіжний характер заходів щодо охорони навколишнього природного середовища;
- проектне спрямування на збереження просторової та видової різноманітності та цілісності природних об'єктів і комплексів;
- узгодження екологічних, економічних та соціальних інтересів суспільства на основі поєднання міждисциплінарних знань екологічних, соціальних, природничих і технічних наук та прогнозування стану навколишнього природного середовища;
- використання отриманих висновків моніторингу та комплексу охоронних заходів об'єкта для виконання можливостей факторів позитивного впливу на охорону довкілля;
- забезпечення загальної доступності матеріалів детального плану території та самого звіту СЕО відповідно до вимог Закону України «Про доступ до публічної інформації»;
- надання інформації щодо обґрунтованого нормування впливу планової діяльності на навколишнє природне середовище;
- оцінка ступеню антропогенної зміни території, сукупної дії факторів, що негативно впливають на екологічну ситуацію.

Під час розробки документів державного планування ці принципи повинні бути враховані.

Україна є учасником Глобального екологічного фонду, який надає фінансування для проєктів, які мають значний вплив на збереження глобальних екологічних систем. Він підтримує проєкти в таких сферах, як зміна клімату, біорізноманіття, захист водних ресурсів і боротьба з деградацією земель. Україна отримує фінансування від Фонду для реалізації проєктів з охорони навколишнього середовища, включаючи проєкти, що стосуються зменшення викидів парникових газів і впровадження екологічно чистих технологій.

Україна є членом Міжнародної організації зі стандартизації (ISO). Відтак, в країні діє низка міжнародних стандартів та рекомендацій. Наприклад, ISO 14001:2015 – Система управління навколишнім середовищем, який надає рамки для розробки екологічної політики і цілей.

Охорона та покращення навколишнього природного середовища забезпечується комплексом заходів, в основу яких покладена система державних законодавчих актів та регламентація планування, забудови і благоустрою населених пунктів.

Законом України «Про стратегічну екологічну оцінку» від 20.03.2018 р. № 2354-VIII регламентовано процедурні аспекти стратегічної екологічної оцінки. Так, СЕО – це процедура визначення, опису та оцінювання наслідків виконання документів державного планування для довкілля, у тому числі для здоров'я населення, виправданих альтернатив, розроблення заходів із запобігання, зменшення та пом'якшення можливих негативних наслідків, яка включає визначення обсягу СЕО, складання звіту про СЕО, проведення громадського обговорення та консультацій, врахування у документі державного планування звіту про СЕО, результатів громадського обговорення та консультацій, інформування про затвердження документа державного планування.

Засади екологічної політики України регламентовані Законом України «Про основні засади (стратегію) державної екологічної політики України на період до 2030 року» 28.02.2019 року № 2697-VIII. Основні засади державної екологічної політики:

1) впровадження інструментів сталого (тобто виваженого) споживання природних ресурсів та виробництва;

2) вдосконалення системи кадастрів природних ресурсів, державної статистичної звітності з використання природних ресурсів та забруднення навколишнього природного середовища;

3) створення екологічно та економічно обґрунтованої системи платежів за спеціальне використання природних ресурсів, у тому числі природних ресурсів з асиміляційним потенціалом;

4) зменшення втрат біологічного та ландшафтного різноманіття, зокрема шляхом вдосконалення принципів формування екологічної мережі, її розширення та невиснажливого використання, а також збереження унікальних природних ландшафтів;

5) збереження і відновлення чисельності видів природної флори та фауни, в тому числі мігруючих видів тварин, середовищ їх існування, рідкісних і таких, що перебувають під загрозою зникнення, видів тваринного та рослинного світу і типових природних рослинних угруповань, що підлягають охороні;

6) зменшення негативного впливу процесів урбанізації на навколишнє природне середовище, припинення руйнування навколишнього природного середовища у межах міст (зокрема, недопущення необґрунтованого знищення зелених насаджень у межах міст під час виконання будівельних чи інших робіт, незаконного відведення земельних ділянок, зайнятих зеленими насадженнями, під будівництво);

7) забезпечення збереження, відновлення та збалансованого використання рослинного світу України;

8) забезпечення сталого управління водними ресурсами за басейновим принципом;

9) забезпечення сталого використання та охорони земель, покращення стану вражених екосистем та сприяння досягненню нейтрального рівня деградації земель, підвищення рівня обізнаності населення, землевласників і землекористувачів щодо проблем деградації земель;

10) стимулювання впровадження систем екологічного управління на підприємствах одночасно з поліпшенням екологічних характеристик продукції, у тому числі на основі міжнародних систем сертифікації та маркування;

11) впровадження технологій електронного урядування в екологічній сфері.

У вище згаданому законі СЕО визначено одним із основних інструментів реалізації державної екологічної політики, який дасть змогу запобігти негативному впливу на навколишнє природне середовище та встановити відповідність запланованої чи здійснюваної діяльності нормам і вимогам законодавства про охорону навколишнього природного середовища, раціональне використання і відтворення природних ресурсів, забезпечення екологічної безпеки. Конкретні заходи щодо захисту атмосферного, водного та ґрунтового середовища вживаються відповідно до специфіки окремих джерел забруднення.

Основні зобов'язання у сфері охорони довкілля стосуються заходів щодо охорони земельних ресурсів, лісів, повітряного, водного та ґрунтового середовища, поводження з відходами, відтворення тваринного та рослинного світу, поводження з об'єктами екологічної мережі.

Комплексні заходи з охорони довкілля ґрунтуються на пропозиціях схем і проєктів районного проєктування та відповідних розділів прогнозів економічного та соціального розвитку підприємств, схем генеральних планів території.

Основні принципи екологічного захисту довкілля передбачають:

- дотримання нормативів гранично допустимих рівнів екологічного навантаження на природне середовище та санітарних нормативів;
- виділення природно-заповідних, ландшафтних, курортно-рекреаційних, історико-культурних зон з відповідним режимом їх охорони;
- збереження та раціональне використання цінних природних ресурсів;
- встановлення санітарно-захисних зон для охорони водойм, джерел водопостачання і мінеральних вод тощо.

Правове та інституційне забезпечення в сфері поводження з земельними ресурсами забезпечуються рішенням Координаційної ради з питань боротьби з деградацією земель та опустелюванням, створеної згідно з постановою Кабінету Міністрів України від 18.01.2017 р. № 20, зокрема стосовно схвалення представлених НААН добровільних національних завдань щодо досягнення нейтрального рівня деградації земель (далі – НРДЗ) за напрямом «Підтримання вмісту органічної речовини (гумусу) у ґрунтах», а також допоміжних заходів щодо досягнення НРДЗ за напрямами «Відновлення зрошення і поліпшення еколого-меліоративного стану зрошуваних земель» та «Відновлення та стале використання торфовищ». Відповідні завдання і заходи щодо НРДЗ також зазначені у рішенні Ради національної безпеки і оборони України від 23.03.2021 р. №111/2021 «Про виклики і загрози національній безпеці України в екологічній сфері та першочергові заходи щодо їх нейтралізації»; Стратегії зрошення та дренажу в Україні на період до 2030 року, затвердженої розпорядженням Кабінету Міністрів України від 14.08.2019 р. №688-р; Плану заходів з реалізації Стратегії зрошення та дренажу в Україні на період до 2030 року, затвердженого розпорядженням Кабінету Міністрів України від 21.10.2020 р. №1567-р; Пріоритети управління лісами затверджені у Державній стратегії управління лісами України до 2035 року та операційним планом її реалізації у 2022 – 2024 роках, затверджених розпорядженням Кабінету Міністрів України від 29.12.2021 р. № 1777-р; Закон України «Про рослинний світ» (№ 591-XIV від 09.04.1999 р.) визначає, що під час розроблення проєктів законодавчих актів, загальнодержавних, міждержавних, регіональних програм необхідно враховувати такі вимоги:

- збереження природної просторової, видової, популяційної та ценотичної різноманітності об'єктів рослинного світу;
- збереження умов місцезростання дикорослих рослин і природних рослинних угруповань;
- науково обґрунтоване, невиснажливе використання природних рослинних ресурсів;
- здійснення заходів щодо запобігання негативному впливу господарської діяльності на рослинний світ;
- охорони об'єктів рослинного світу від пожеж, захист від шкідників і хворіб;
- здійснення заходів щодо відтворення об'єктів рослинного світу;
- регулювання поширення та чисельності дикорослих рослин і використання їх запасів з урахуванням інтересів охорони здоров'я населення (ст. 5).

Питання, пов'язані зі збереження та відтворенням лісового фонду, регламентуються, зокрема:

1. Лісовим кодексом України (№ 3852-XII від 21.01.1994 р.), який, зокрема, встановлює правові, економічні та організаційні основи для використання, охорони і відновлення лісів.

2. Державною стратегією управління лісами України до 2035 року (схвалена розпорядженням Кабінету Міністрів України від 29.12.2021 р. № 1777-р) та Операційним планом реалізації у 2022-2024 роках Державної стратегії управління лісами України до 2035 року.

3. Порядком здійснення лісовпорядкування, затвердженим постановою Кабінету Міністрів України від 07.02.2023 р. № 112 та ін.

Правове та інституційне регулювання та основні екологічні вимоги у сфері охорони атмосферного повітря регламентуються Законом України «Про охорону атмосферного повітря» від 16.10.1992 р. № 2707-ХІІ.

Основне чинне законодавство та норми у сфері захисту атмосферного повітря:

1. Положення про порядок видачі дозволів на викиди забруднюючих речовин в атмосферне повітря стаціонарними джерелами, затверджене постановою Кабінету Міністрів України від 29 травня 1995 р. № 364.

2. Порядок ведення державного обліку в галузі охорони атмосферного повітря, затверджений постановою Кабінету Міністрів України від 13 грудня 2001 р. № 1655.

3. Інструкція про зміст та порядок складання звіту проведення інвентаризації викидів забруднюючих речовин на підприємстві, затверджена наказом Міністерства охорони навколишнього природного середовища та ядерної безпеки України від 10.02.1995 р. № 7.

4. Інструкція про загальні вимоги до оформлення документів, в яких обґрунтовуються обсяги викидів забруднюючих речовин в атмосферне повітря стаціонарними джерелами, затверджена наказом Міністерства захисту довкілля та природних ресурсів України 27 червня 2023 року № 448.

5. Державні санітарні правила планування та забудови населених пунктів, затверджені наказом Міністерства охорони здоров'я України від 19 червня 1996 р. № 173.

6. Гігієнічні регламенти «Гранично допустимі концентрації хімічних і біологічних речовин в атмосферному повітрі населених місць», затверджені Наказом Міністерства охорони здоров'я України 14 січня 2020 року № 52.

Юридичні засади поводження з водними ресурсами визначаються Водним кодексом України (від 06.06.95 №213/95-ВР) та іншими законодавчими актами, що були розроблені для забезпечення збереження, збалансованого й науково обґрунтованого використання та відновлення водних ресурсів, захисту водних ресурсів від забруднення, зараження й виснаження, запобігання та пом'якшення негативного впливу, покращення екологічного стану водних об'єктів і захисту прав водокористувачів.

Зокрема, стратегічними цілями Водної стратегії України на період до 2050 року є:

1. Забезпечення рівного доступу до якісної і безпечної для здоров'я людини питної води і належних санітарно-профілактичних заходів.

2. Поліпшення якісного стану водних об'єктів шляхом досягнення та підтримання «доброго» екологічного та хімічного стану масивів поверхневих вод, екологічного потенціалу штучних або істотно змінених масивів поверхневих вод, кількісного та хімічного стану масивів підземних вод.

3. Забезпечення необхідної кількості водних ресурсів для відновлення та оздоровлення водних екосистем і досягнення стійкого водозабору та водопостачання.

4. Скорочення зростаючих ризиків нестачі води та надлишку води.

5. Запровадження інтегрованого управління водними ресурсами за басейновим принципом та принципів Організації економічного співробітництва та розвитку (ОЕСР) щодо водного врядування в районах річкових басейнів, у прибережних і морських водах.

Найголовнішими питаннями у сфері водопостачання та водовідведення є дозвіл на забір води із джерел водопостачання (дозвіл на спеціальне водокористування) і дозвіл на скидання очищених та неочищених стічних вод у навколишнє середовище. З 04.06.2017 року набув чинності Закон України «Про внесення змін до деяких законодавчих актів України, що регулюють відносини, пов'язані з одержанням документів дозвільного характеру щодо

спеціального водокористування» від 07.02.2017 року №1830-VIII, яким внесено зміни до Водного кодексу України в частині процедури отримання дозволів на спеціальне водокористування.

Відповідно до внесених змін до ст. 49 Водного кодексу України дозвіл на спеціальне водокористування видається територіальними органами центрального органу виконавчої влади, що реалізує державну політику у сфері розвитку водного господарства. Інформація про видані дозволи на спеціальне водокористування суб'єктам господарювання розміщується на сайті Державного агентства водних ресурсів України (<https://data.gov.ua/dataset/water-use-permits>).

Важливими нормативно-правовими актами у сфері екології та користування водними ресурсами також є:

1. Постанова Кабінету Міністрів України «Про затвердження Порядку видачі дозволів на спеціальне водокористування» (від 13.03.2002 р. №321).

2. Постанова Кабінету Міністрів України «Про затвердження Порядку розроблення нормативів гранично допустимого скидання забруднюючих речовин у системи централізованого водовідведення та переліку забруднюючих речовин, скидання яких у системи централізованого водовідведення нормується» (від 29.03.2024 р. № 364).

3. Державні санітарні норми та правила «Гігієнічні вимоги до води питної, призначеної для споживання людиною» (ДСанПіН 2.2.4-171-10).

4. Методичні рекомендації з розроблення нормативів гранично допустимого скидання забруднюючих речовин у водні об'єкти із зворотними водами (від 05.03.2021 р. №173).

5. Постанова Кабінету Міністрів України «Про правовий режим зон санітарної охорони водних об'єктів» (від 18.12.1998 р. № 2024).

Законодавство України у сфері ґрунтів охоплює нормативно-правові акти, що регулюють питання охорони, використання та відновлення ґрунтів. Зокрема, це:

1. Земельний кодекс України (№ 2768-III від 25.10.2001 р.), який регулює використання, охорону та відновлення земель, включаючи ґрунти. Кодекс визначає права і обов'язки землевласників і землекористувачів, умови землекористування і охорони земель.

2. Закон України «Про охорону земель» (№ 962-IV від 19.06.2003 р.), який правові основи для охорони земель, включаючи ґрунти, від забруднення, деградації та інших негативних впливів. Закон визначає правила для запобігання і боротьби з ерозією, засоленням, забрудненням та іншими проблемами.

3. Закон України «Про Державний земельний кадастр» (№ 3613-VI від 07.07.2011 р.), який регулює створення, ведення і використання державного земельного кадастру, що містить інформацію про земельні ділянки, їх характеристики, включаючи дані про стан ґрунтів.

Норми цих Законів враховані у Плані дій зі справедливої трансформації вугільного мікрорегіону Львівської області на період до 2030 року. Також План зорієнтований на забезпечення реалізації завдань Стратегії зрошення та дренажу в Україні на період до 2030 року (схвалена Розпорядженням Кабінету Міністрів України від 14.09.2019 р. № 688-р), яка включає наступні завдання:

1. Нарощення потенціалу зрошення та дренажу.

2. Модернізація міжгосподарських мереж.

3. Модернізація внутрішньогосподарських зрошувальних систем, яка передбачає модернізацію працюючих систем та відновлення працездатності пошкоджених, що не втратили свій ресурс.

4. Будівництво нових внутрішньогосподарських зрошувальних систем на міжгосподарських зрошувальних системах.

5. Відновлення дренажних систем у зоні осушення.

6. Модернізація працюючих дренажних систем.

7. Модернізація непрацюючих дренажних систем.

8. Відновлення дренажних систем у зоні зрошення.

Правові засади у сфері управління з відходами в Україні забезпечуються Законом України «Про управління відходами» від 20.06.2022 року № 2320-IX та іншими нормативними актами.

Слід зазначити, що з часу прийняття цього закону відбулися суттєві оновлення у нормативно-правовому регулюванні:

- з липня 2023 року впроваджено ієрархію управління відходами, систему розширеної відповідальності виробника, а також визначено нові обов'язки органів місцевого самоврядування;

- з лютого 2025 року набули чинності нові правила ведення обліку відходів, що передбачають створення єдиної системи обліку і звітності, що забезпечує кращий контроль за операціями з відходами.

Важливим оновленням є новий Порядок управління медичними відходами, який набрав чинності у квітні 2025 року. Цей Порядок встановлює сучасні державні санітарні норми та правила для безпечного збору, зберігання, транспортування і утилізації медичних відходів (наприклад, чітке сортування за категоріями (класами А, Б, В, Г, Д); вимоги до маркування, тари та умов зберігання; обліку та відповідальності утворювачів медвідходів тощо), спрямовані на гарантування безпеки здоров'я людей та захист навколишнього середовища.

Національний план управління відходами до 2033 року (затверджений розпорядженням Кабінету міністрів України від 27 грудня 2024 р. № 1353-р) визначає загальнодержавну стратегію переходу до європейської моделі управління відходами, яка передбачає запобігання утворенню відходів, розвиток переробки, роздільного збору та поступову відмову від полігонного захоронення. План є обов'язковою основою для формування регіональних і місцевих планів, у тому числі на рівні громад.

Наказ Міндовкілля № 288 від 15 березня 2024 року затверджує Методичні рекомендації з розроблення місцевих планів управління відходами для територіальних громад. Документ встановлює єдину методологію: аналіз обсягу та типів відходів, логістику збору, визначення кластерних підходів, план заходів і моніторинг їх реалізації. Це спрямовано на ефективну інтеграцію громади в регіональні стратегії та оптимізацію інфраструктури управління відходами на місцевому рівні.

Порядок розроблення планів управління відходами підприємств, установ та організацій (затверджений наказом Міндовкілля від 09 серпня 2024 р. № 1003) зобов'язує підприємства розробляти 5-річні плани управління відходами, що включають аналіз утворення, методи оброблення, утилізації та зменшення обсягів відходів. Це дозволяє системно контролювати вплив виробничої діяльності на довкілля та забезпечує відповідність європейським екологічним нормам.

Містобудівні заходи забезпечують охорону природного середовища шляхом раціонального функціонального зонування території, створення санітарно-захисних зон, визначення територій природно-заповідного фонду, забезпечення екологічного балансу природно-ландшафтних та урбанізованих територій.

Національним планом дій з охорони навколишнього природного середовища на період до 2025 року, затвердженим розпорядженням Кабінету Міністрів України 21.04.2021 р. № 443-р. для місцевого рівня передбачені питання стимулювання розвитку інфраструктури управління відходами, розроблення і затвердження програм комплексного розвитку зелених зон міст.

Закон України «Про тваринний світ» (№ 2894-III від 13.12.2001 р.) визначає відносини у галузі охорони, використання і відтворення тваринного світу. В Законі визначено повноваження органів місцевої влади у галузі охорони, використання і відтворення тваринного світу, зокрема:

- організація розроблення і затвердження територіальних програм з питань охорони, використання і відтворення тваринного світу;

- вирішення в установленому законодавством порядку питань щодо надання в користування мисливських угідь та рибогосподарських водних об'єктів;

– організація та здійснення заходів щодо охорони тваринного світу та поліпшення середовища його існування;

– здійснення інших повноважень, передбачених законом.

Закон України «Про рослинний світ» (№ 591-XIV від 09.04.1999 р.) регулює питання охорони рослинного світу, в тому числі рідкісних і зникаючих видів рослин, забезпечення їх збереження і відновлення. Законом регламентовано компетенцію органів місцевої влади щодо охорони рослинності, участі в управлінні місцевими заповідними територіями тощо.

Цілі Стратегії та проєкти Плану заходів не передбачають порушення вище зазначених правових актів.

Закон України «Про екологічну мережу» (№ 1864-IV від 24.06.2004 р.) визначає принципи складові, право власності на об'єкти екологічної мережі. В законі визначені засоби забезпечення формування, збереження та раціонального використання екомережі, зокрема облік, контроль, відповідальність за порушення законодавства з питань формування, збереження та використання екомережі.

В Україні сформовано інвестиційне законодавство, у якому, зокрема, значна увага приділяється необхідності дотримання екологічних норм у процесі інвестиційної діяльності. Так, Законом України «Про інвестиційну діяльність» від 18.09.1991 р. №1560-XII встановлюється заборона інвестування в об'єкти, створення і використання яких не відповідає вимогам санітарногігієнічних, радіаційних, екологічних, архітектурних та інших норм, встановлених законодавством України. У разі порушення екологічних, санітарно-гігієнічних та архітектурних норм державний орган може прийняти рішення про зупинення або припинення інвестиційної діяльності (ст. 21). Також, відповідно до ст. 8 інвестор зобов'язаний одержати висновок з оцінки впливу на довкілля його діяльності у випадках та порядку, встановлених Законом України «Про оцінку впливу на довкілля» від 23.05.2017 № 2059-VIII.

З огляду на те, що Проєктом Плану заходів із реалізації Стратегії розвитку Рава-Руської міської територіальної громади на 2026–2027 роки передбачено створення індустріального парку, основними документами також є:

- Земельний кодекс України (від 25.10.2001 № 2768-III, зі змінами) ;
- Закон України «Про індустріальні парки» від 21.06.2012 № 5018-VI (зі змінами);
- Закон України «Про оцінку впливу на довкілля» від 23.05.2017 № 2059-VIII (зі змінами);
- Розпорядження Кабінету Міністрів України «Про схвалення Стратегії розвитку індустріальних парків на 2023-2030 роки» від 24.02.2023 № 176-р.

До основних документів, якими встановлено на регіональному та місцевому рівні зобов'язання щодо охорони довкілля, у тому числі пов'язані із запобіганням негативному впливу на здоров'я населення належать:

- Комплексна програма підтримки галузі охорони здоров'я Львівської області на 2021-2026 роки;
- Комплексна програма «Безпечна Львівщина» на 2021-2026 роки;
- Програма охорони навколишнього природного середовища на 2021-2026 роки;
- Комплексна програма розвитку фізичної культури та спорту Львівщини на 2021- 2026 роки.

Відповідно до нормативно-правової бази України Стратегія та План заходів відповідають низці зобов'язань:

- пріоритетність вимог екологічної безпеки, обов'язковість додержання екологічних стандартів, нормативів та лімітів використання природних ресурсів;
- проведення природоохоронних заходів, що гарантують екологічну безпеку середовища для життя і здоров'я людей, а також запобіжний характер заходів щодо охорони довкілля;
- проєктне спрямування на збереження просторової та видової різноманітності і цілісності природних об'єктів і комплексів;
- підвищення комфортності сформованої інфраструктури за рахунок її відновлення, будівництва, реконструкції та модернізації;

- вжиття заходів щодо зменшення обсягів викидів забруднюючих речовин і зменшення впливу фізичних факторів;
- вдосконалення системи управління відходами, в т. ч впровадження роздільного збору сміття;
- забезпечення загальної доступності Стратегії та Плану заходів, а також самого звіту про СЕО відповідно до вимог Законів України «Про доступ публічної інформації» і «Про стратегічну екологічну оцінку» шляхом розміщення на офіційному веб-сайті міської ради та в Єдиному реєстрі стратегічної екологічної оцінки.

Враховуючи результати аналізу можна зробити висновок, що План заходів із реалізації Стратегії розвитку Рава-Руської міської територіальної громади на 2026–2027 роки відповідає встановленим на національному рівні цілям екологічної політики, враховують більшість з них і передбачають комплекс заходів, спрямованих на їх виконання.

6. ОПИС НАСЛІДКІВ ДЛЯ ДОВКІЛЛЯ, У ТОМУ ЧИСЛІ ДЛЯ ЗДОРОВ'Я НАСЕЛЕННЯ, У ТОМУ ЧИСЛІ ВТОРИННИХ, КУМУЛЯТИВНИХ, СИНЕРГІЧНИХ, КОРОТКО-, СЕРЕДНЬО- ТА ДОВГОСТРОКОВИХ (1, 3-5 ТА 10-15 РОКІВ ВІДПОВІДНО, А ЗА НЕОБХІДНОСТІ -50-100 РОКІВ), ПОСТІЙНИХ І ТИМЧАСОВИХ, ПОЗИТИВНИХ І НЕГАТИВНИХ НАСЛІДКІВ

Наслідки для довкілля, у тому числі для здоров'я населення – це будь-які ймовірні наслідки реалізації Плану заходів для біорізноманіття, ґрунту, клімату, повітря, води, ландшафту (включаючи техногенного), природних територій та об'єктів, безпеки життєдіяльності населення та його здоров'я, матеріальних активів, об'єктів культурної спадщини та взаємодія цих факторів.

Згідно Методичних рекомендацій зі здійснення стратегічної екологічної оцінки документів державного планування, затверджених Наказом Міністерства екології та природних ресурсів України від 10.08.2018 року № 296, наслідки для довкілля, у тому числі для здоров'я населення – це будь-які ймовірні наслідки для флори і фауни, біорізноманіття, ґрунту, клімату, повітря, води, безпеки життєдіяльності населення та взаємодії цих факторів. Вторинні наслідки – це вигоди, які полягають у широкому залученні громадськості до прийняття рішень та встановлення прозорих процедур їх прийняття. Кумулятивні наслідки – нагромадження в організмах людей, тварин, рослин отрути різних речовин внаслідок тривалого їх використання. Синергічні наслідки – сумарний ефект, який полягає у тому, що при взаємодії двох або більше факторів їх дія суттєво переважає дію кожного окремо компонента.

Антропогенним чинником змін в громаді залишається функціонування двох основних забруднювачів атмосферного повітря впливатимуть на зниження якості атмосферного повітря. Разом з тим, План заходів із реалізації Стратегії орієнтований на те, щоб зробити МТГ екологічно чистою і безпечною громадою.

На екологічну ситуацію може вплинути демографічний чинник. Оскільки чисельність населення в місті зменшується, а мешканці старішають, може відбутися суттєве зменшення чисельності наявних працівників, особливо молодих. Більшість факторів, які впливають на демографічну ситуацію в громаді, формуються на загальнодержавному рівні і залежать від військових дій, фінансово-економічного стану та добробуту населення. Припинення військових дій, подолання фінансової кризи та поліпшення економічного стану населення, в свою чергу, призведе до досягнення сталого демографічного розвитку, є тривалим і складним процесом.

Під кумулятивним впливом розуміється сукупність впливів від реалізації планованої діяльності та інших, що існують або плануються в найближчому майбутньому видів антропогенної діяльності (прямий і опосередкований вплив людства на навколишнє середовище та його компоненти внаслідок господарської діяльності), які можуть призвести до значних негативних або позитивних впливів на навколишнє середовище або соціально-економічні умови.

Синергічні наслідки – сумарний ефект, який полягає у тому, що при взаємодії двох або більше факторів їх дія суттєво переважає дію кожного окремо компонента.

На території Рава-Руської громади при дотриманні та виконанні захисних і охоронних заходів, що відповідають діючим нормативним вимогам, можливість виникнення кумулятивного впливу, який супроводжується негативними екологічними наслідками та понаднормативними викидами в атмосферне повітря забруднюючих речовин, не очікується.

Зміна клімату і мікроклімату в результаті реалізації Плану заходів не очікується, оскільки відсутні причини, які призводять до їх зміни, а всі стратегічні цілі направлені на покращення екологічної ситуації.

Особливості кліматичних умов, які сприяють зростанню інтенсивності впливів планованої діяльності на навколишнє середовище, також відсутні.

Синергічні наслідки також відсутні.

Робоча група здійснила експертну оцінку ймовірного впливу Плану заходів на складові довкілля відповідно до контрольного переліку, наведеного в таблиці 6.1.

Таблиця 6.1

**Оцінка ймовірних наслідків для довкілля від реалізації Плану заходів
відповідно до контрольного переліку**

Чи може реалізація Стратегії спричинити:	Негативний вплив			Пом'якшення існуючої ситуації
	Так	Ймовірно	Ні	
Повітря				
1. Збільшення викидів забруднюючих речовин від стаціонарних джерел?			+	
2. Збільшення викидів забруднюючих речовин від пересувних джерел?			+	
3. Погіршення якості атмосферного повітря?			+	+
4. Появу джерел неприємних запахів?			+	
5. Зміни повітряних потоків, вологості, температури або ж будь-які локальні чи регіональні зміни клімату?			+	
Водні ресурси				
6. Збільшення обсягів скидів у поверхневі води?				+
7. Будь-які зміни якості поверхневих вод (зокрема таких показників, як температура, розчинений кисень, прозорість, але не обмежуючись ними)?			+	+
8. Збільшення скидання шахтних і кар'єрних вод у водні об'єкти?			+	+
9. Значне зменшення кількості вод, що використовуються для водопостачання населенню?			+	
10. Збільшення навантаження на каналізаційні системи та погіршення якості очистки стічних вод?			+	
11. Появу загроз для людей і матеріальних об'єктів, пов'язаних з водою (зокрема таких, як паводки або підтоплення)?			+	
12. Зміни напрямів і швидкості течії поверхневих вод або зміни обсягів води будь-якого поверхневого водного об'єкту?			+	
13. Порушення гідрологічного та гідрохімічного режиму малих річок регіону?			+	+
14. Зміни напряму або швидкості потоків підземних вод?			+	
15. Зміни обсягів підземних вод (шляхом відбору чи скидів або ж шляхом порушення водоносних горизонтів)?		+		
16. Забруднення підземних водоносних горизонтів?			+	
Відходи				
17. Збільшення кількості утворених твердих побутових відходів?			+	+
18. Збільшення кількості утворених чи накопичених промислових відходів IV класу небезпеки?			+	
19. Збільшення кількості відходів I-III класу небезпеки?			+	

Чи може реалізація Стратегії спричинити:	Негативний вплив			Пом'якшення існуючої ситуації
	Так	Ймовірно	Ні	
20. Спорудження еколого-небезпечних об'єктів поводження з відходами?			+	
21. Утворення або накопичення радіоактивних відходів?			+	
Земельні ресурси				
22. Порушення, переміщення, ущільнення ґрунтового шару?		+	+	
23. Будь-яке посилення вітрової або водної ерозії ґрунтів?			+	
24. Зміни в топографії або в характеристиках рельєфу?			+	
25. Появу таких загроз, як землетруси, зсуви, селеві потоки, провали землі та інші подібні загрози через нестабільність літогенної основи або зміни геологічної структури?			+	
26. Суттєві зміни в структурі земельного фонду, чинній або планованій практиці використання земель?			+	+
27. Виникнення конфліктів між ухваленими цілями стратегії та цілями місцевих громад?			+	
Біорізноманіття та рекреаційні зони				
28. Негативний вплив на об'єкти природно-заповідного фонду (зменшення площ, початок небезпечної діяльності у безпосередній близькості або на їх території тощо)?			+	
29. Зміни у кількості видів рослин або тварин, їхній чисельності або територіальному представництві?			+	+
30. Збільшення площ зернових культур або сільськогосподарських угідь в цілому?		+		
31. Порушення або деградацію середовищ існування диких видів тварин?			+	
32. Будь-який вплив на кількість і якість наявних рекреаційних можливостей?		+		
33. Будь-який вплив на наявні об'єкти історико-культурної спадщини?		+		
34. Інші негативні впливи на естетичні показники об'єктів довкілля (перепони для публічного огляду мальовничих краєвидів, появу естетично неприйнятних місць, руйнування пам'ятників природи тощо)?			+	
Населення та інфраструктура				
35. Зміни в локалізації, розміщенні, щільності та зростанні кількості населення будь-якої території?		+		
36. Вплив на нинішній стан забезпечення житлом або виникнення нових потреб у житлі?		+		
37. Суттєвий вплив на нинішню транспортну систему? Зміни в структурі транспортних потоків?		+		
38. Необхідність будівництва нових об'єктів для забезпечення транспортних сполучень?		+		
39. Потреби в нових або суттєвий вплив на наявні комунальні послуги?		+		
40. Появу будь-яких реальних або потенційних загроз для здоров'я людей?			+	
Екологічне управління та моніторинг				

Чи може реалізація Стратегії спричинити:	Негативний вплив			Пом'якшення існуючої ситуації
	Так	Ймовірно	Ні	
41. Послаблення правових і економічних механізмів контролю в галузі екологічної безпеки?			+	
42. Погіршення екологічного моніторингу?			+	+
43. Усунення наявних механізмів впливу органів місцевого самоврядування на процеси техногенного навантаження?			+	
44. Стимулювання розвитку екологічно небезпечних галузей виробництва?			+	
Інше				
45. Підвищення рівня використання будь-якого виду природних ресурсів?		+		
46. Суттєве вилучення будь-якого невідновного ресурсу?			+	
47. Збільшення споживання значних обсягів палива або енергії?		+		
48. Суттєве порушення якості природного середовища?			+	
49. Появу можливостей досягнення короткотермінових цілей, які ускладнюватимуть досягнення довготривалих цілей у майбутньому?			+	
50. Такі впливи на довкілля або здоров'я людей, які самі по собі будуть незначними, але у сукупності викличуть значний негативний екологічний ефект, що матиме значний негативний прямий або опосередкований вплив на добробут людей?			+	

Визначені в Плані заходів із реалізації Стратегії розвитку Рава-Руської міської територіальної громади на 2026–2027 роки заходи, скеровані на досягнення стратегічних та оперативних цілей та завдань Стратегії, дозволяють оцінити їх ймовірний вплив на стан довкілля, в т. ч. здоров'я населення, в розрізі його окремих компонентів: атмосферне повітря, водні ресурси, земельні ресурси, біорізноманіття та природоохоронні території, рекреаційні території та культурна спадщина, управління відходами, здоров'я населення та інфраструктура. Загалом цілі Стратегії та заходи й проекти Плану заходів із реалізації Стратегії розвитку Рава-Руської міської територіальної громади на 2026–2027 роки зорієнтовані на забезпечення високої якості життя та економічного зростання на основі екологічно невиснажливого господарювання через якісне обслуговування та розвиток інфраструктури та публічних послуг. Відтак у середньо- та довгостроковій перспективі їх реалізація не повинна мати негативного впливу на довкілля, в т. ч. здоров'я населення, а навпаки сприяти охороні і збереженню навколишнього природного середовища та покращенню здоров'я населення. Проте під час виконання окремих заходів і проектів Плану заходів можуть мати місце тимчасові короткотермінові негативні впливи на довкілля. Здебільшого до них належать проекти, пов'язані з розвитком дорожньої інфраструктури, інфраструктури безпеки та цивільного захисту, сприяння розвитку підприємництва та модернізації критичної інфраструктури тощо (наприклад, під час ремонту доріг, водопровідних та каналізаційних мереж, а також інших об'єктів інфраструктури, в т. ч. соціального призначення, тимчасового негативного впливу може зазнати довкілля, зокрема ґрунти прилеглих територій, де виконуватимуться роботи, збільшиться обсяг відходів, в т. ч. відходів будівництва; заходи з підвищення енергоефективності в закладах соціальної сфери можуть завдати тимчасової короткотермінової шкоди довкіллю під час їх проведення; і т. п.). Загалом реалізація проектів, які можуть мати тимчасовий короткостроковий негативний вплив на компоненти довкілля, з високою ймовірністю буде супроводжуватися позитивними вторинними наслідками для здоров'я населення та його життєдіяльності, оскільки передбачає

розвиток інфраструктури (в т. ч. сфери охорони здоров'я), підвищення доступності послуг для мешканців громади, покращення водопостачання і водовідведення, запобігання і мінімізації негативного впливу природних катаклізмів тощо.

В результаті реалізації документу державного планування стан довкілля та умов життєдіяльності населення, його стан здоров'я на територіях, які ймовірно зазнають впливу зміниться в кращу сторону, тому що вибрано найбільш екологічно безпечне бачення Стратегії та Плану заходів із її реалізації з урахуванням соціального, екологічного та економічного впливу.

На основі експертних оцінок, представлених в таблиці, можна зробити такі висновки щодо ймовірного впливу Стратегії та Плану заходів із її реалізації на довкілля:

Таблиця 6.2

Висновки щодо ймовірного впливу Стратегії та Плану заходів із її реалізації на довкілля

Складові	Опис
Атмосферне повітря	У результаті реалізації Стратегії та Плану заходів не передбачається збільшення викидів забруднюючих речовин в атмосферне повітря та погіршення його стану.
Водні ресурси	Стратегія та План заходів не передбачає створення підприємств, діяльність яких призведе до збільшення обсягів скидів забруднених вод у поверхневі води. Тому реалізація Стратегії та Плану заходів не має призвести до погіршення стану водних ресурсів. Водночас Стратегія містить оперативну ціль 2.1. Модернізація та розвиток інженерно-транспортної інфраструктури, що передбачає реконструкцію системи централізованого водовідведення, а також оперативну ціль 2.2. Захист довкілля, що передбачає покращення екологічного стану водних об'єктів
Відходи	Реалізація цілі 2.2. Захист довкілля сприятиме зменшенню обсягів утворення твердих побутових відходів, створення ефективної системи поводження з ТПВ. Такі заходи як ліквідація стихійних сміттєзвалищ, встановлення спеціальних окремих контейнерів для скла, паперу, пластикових пляшок і змішаних відходів в населених пунктах громади, поступове запровадження чіткої системи збирання сміття (графіки вивезення) на усій території громади, активізація укладення договорів на вивезення ТПВ, закупівля техніки, просвітницька діяльність щодо створення екологічної культури мешканців мають виключно позитивний ефект.
Земельні ресурси	Внаслідок реалізації Стратегії та Плану заходів не передбачається змін у топографії або в характеристиках рельєфу та появи таких загроз, як землетруси, зсуви, селеві потоки, провали землі та інші подібні загрози.
Біорізноманіття та рекреаційні зони	У Стратегії та Плані заходів не передбачається реалізація завдань, які можуть призвести до негативного впливу на біорізноманіття та рекреаційні зони, в тому числі на територію Смарагдової мережі – Roztochia (UA0000121) та Bolotnia (UA0000180). Натомість, такі заходи як громадський контроль за веденням лісового господарства на території громади, ліквідація аварійних, фаутичних дерев та сухостою, кронування та обрізка дерев, закупівля та висадка саджанців дерев і квітів, розбивка клумб, квітників, недопущення поширення борщівника Сосновського на території сіл громади, викошування узбіч, зон зелених насаджень, парків, скверів, місць загального користування оперативної цілі 2.2. Захист довкілля матимуть позитивний вплив на збереження біорізноманіття.
Культурна спадщина	Реалізація Стратегії та Плану заходів не має призвести до негативного впливу на об'єкти історико-культурної спадщини. Реалізація оперативної цілі 1.3. Залучення інвестицій має на меті підтримку, збереження, реконструкцію, реставрацію історичних пам'яток, пам'яток архітектури, культурної, історичної спадщини громади.
Населення та інфраструктура	Стратегія та План заходів не передбачає появи нових ризиків для здоров'я населення громади. Натомість, всі цілі, завдання Стратегії спрямовані на покращення умов життя і діяльності громадян. До того ж реалізація оперативної цілі 3.2. Здорова громада має сприяти покращенню здоров'я жителів громади. Для створення безпечних умов на дорогах запланована

Складові	Опис
	реалізація оперативної цілі 2.1 Модернізація та розвиток інженерно-транспортної інфраструктури.
Екологічне управління, моніторинг	Стратегія та План заходів не передбачає послаблення правових і економічних механізмів контролю в галузі екологічної безпеки, натомість передбачає покращення поводження з відходами та енергомодернізації комунальних будівель.
Кумулятивний (накопичувальний) вплив	Ймовірність того, що реалізація Стратегії та Плану заходів приведе до таких можливих впливів на довкілля або здоров'я людей, які самі собою будуть незначними, але в сукупності матимуть значний сумарний (кумулятивний) вплив на довкілля, відсутня.

Атмосферне повітря. До короткострокових негативних впливів на стан атмосферного повітря (викидів забруднюючих речовин від стаціонарних та пересувних джерел) ймовірно може спричинити реалізація наступних заходів Плану заходів:

- Створення індустріального парку на території Рава-Руської міської територіальної громади (що включають роботу вантажного транспорту та спецтехніки, які здійснюють викиди CO₂ в атмосферне повітря);

- Реконструкція та благоустрій площі між вулицями Л. Мартовича, Є. Коновальця, 1-го Листопада, П. Григоренка в м. Рава-Руська Львівського району Львівської області (які будуть пов'язані з роботою великогабаритної спецтехніки під час проведення будівельних робіт, облаштуванням земельних ділянок, встановленням і монтажем конструкцій);

- Реконструкція міської Алеї в місті Рава-Руська (які будуть пов'язані з роботою великогабаритної спецтехніки під час проведення будівельних робіт, облаштуванням земельних ділянок, встановленням і монтажем конструкцій);

- Реконструкція каналізаційних очисних споруд-виробничо побутовий корпус, блок ємностей №2, будівля решіток, аеробні стабілізатори, біоплато м. Рава-Руська Львівського району Львівської області (що включають роботу вантажного транспорту та спецтехніки, які здійснюють викиди CO₂ в атмосферне повітря);

- Облаштування стоянки для автомобілів біля адміністративної будівлі Рава-Руської міської ради (ЦНАП) по вул. Я. Мудрого, 3 в м. Рава-Руська (що включають роботу вантажного транспорту та спецтехніки, які здійснюють викиди CO₂ в атмосферне повітря);

- Програма Утримання та розвитку автомобільних доріг та дорожньої інфраструктури за рахунок коштів бюджету Рава-Руської міської територіальної громади» на 2024-2026 роки: Послуги з поточного ремонту доріг та тротуарів Рава-Руської міської територіальної громади; Капітальний ремонт вулиці Володимира Великого в м. Рава-Руська Жовківського району Львівської області; Капітальний ремонт дороги по вул. Вокзальна та вул. Двірцева (від буд. №2 до буд. №13) в м. Рава-Руська Львівської області; Капітальний ремонт вулиці Сірка (від вул. 1-Листопада до вул. Шухевича) в м. Рава-Руська Львівського району Львівської області (передбачені роботи під час капітального та поточного ремонту доріг, заїздів, частин вулиць, які також будуть пов'язані з роботою великогабаритної спецтехніки під час проведення ремонтних робіт);

- Програма «Вуличне освітлення населених пунктів Рава-Руської міської територіальної громади» на 2026-2028 роки: Утримання та обслуговування електромереж по вуличному освітленню (що включають роботу вантажного транспорту та спецтехніки, які здійснюють викиди CO₂ в атмосферне повітря);

- Програма природоохоронних заходів Рава-Руської міської територіальної громади» на 2026-2028 роки: Прочистка та відновлення зливових та дренажних каналів у м. Рава-Руська по вулицях населених пунктів громади (м. Рава-Руська: вул. Данила Галицького, вул. В. Івасюка, вул. Вокзальна, вул. Бортнянського, вул. Довбуша, вул. Стефаника, вул. Куліша, вул. Дружби, а також території стадіону «ім. Зінька» у м. Рава-Руська) (що включають роботу вантажного транспорту та спецтехніки, які здійснюють викиди CO₂ в атмосферне повітря);

- Програма цивільного захисту населення і територій від надзвичайних ситуацій техногенного та природного характеру, забезпечення пожежної безпеки на території Рава-

Руської міської територіальної громади на 2026-2028 роки: Проведення аварійно-відновлювальних рятувальних робіт, придбання пально-мастильних матеріалів під час ліквідації надзвичайних ситуацій (небезпечних подій), закупівля матеріальних цінностей для матеріального резерву, щорічне проведення заходів з поповнення використаних матеріальних запасів згідно номенклатури матеріального резерву, поповнення матеріального резерву за результатами проведення аварійно-відновлювальних робіт з ліквідації наслідків надзвичайних ситуацій, засобів радіаційного та хімічного захисту для належного реагування на застосування зброї масового знищення згідно вимог згідно вимог (що можуть включати роботу вантажного транспорту та спецтехніки, які здійснюють викиди CO₂ в атмосферне повітря);

- Капітальний ремонт харчоблоку Рава-Руського ЗЗСО І-ІІІ ст.№3 (будуть пов'язані з роботою великогабаритної спецтехніки під час проведення будівельних робіт);

- Закупівля шкільного автобусу (під час експлуатації здійснюються викиди CO₂ в атмосферне повітря);

- Реконструкція приміщення ФАП під лікарську амбулаторію в с. Волиця Львівського району Львівської області (будуть пов'язані з роботою великогабаритної спецтехніки під час проведення будівельних робіт);

- Інклюзивний транспорт КЗ «ЦНСП» для надання послуг (під час експлуатації здійснюються викиди CO₂ в атмосферне повітря);

- Відновлення Громадського бюджету Рава-Руської міської територіальної громади (деякі проєкти можуть бути пов'язані з використанням вантажного транспорту та спецтехніки, які здійснюють викиди CO₂ в атмосферне повітря).

Водночас у Плані заходів передбачено реалізацію заходів, орієнтованих на зменшення викидів шкідливих речовин в атмосферне повітря, а саме:

- Програма охорони навколишнього природного середовища населених пунктів Рава-Руської міської територіальної громади на 2024-2027 роки та затвердження у новій редакції: Придбання контейнерних баків ємністю 1.1м³ оцинкованих в кількості 300 шт.;

- Розроблення Муніципального енергетичного плану;

- Реконструкція тепломережі ЗЗСО І-ІІІ ст. «Рава-Руський ліцей»;

- Реконструкція системи пічного опалення на централізоване Річківської гімназії;

- Проєкт Капітальний ремонт (термомодернізація) будівлі Рава-Руського ЗДО №1;

що, як очікується, стане перспективним рішенням для забезпечення енергоощадності та допоможе знизити шкідливі викиди в атмосферне повітря.

Також очікується, що формування якісної дорожньої інфраструктури в громаді, впровадження енергоощадних технологій і т. п. в середньостроковій перспективі дозволить зменшити кількість шкідливих викидів в атмосферне повітря від автомобільного транспорту і матиме позитивний вплив на стан довкілля загалом та атмосферного повітря зокрема.

Погіршення клімату і мікроклімату в результаті реалізації заходів Плану заходів не очікується, оскільки відсутні причини, які спричиняють до їх зміни, а цілі і завдання скеровані на покращення екологічної ситуації в громаді.

Водні ресурси. До ймовірного негативного впливу на стан водних ресурсів може спричинити реалізація заходів Плану заходів, пов'язаних з розвитком промисловості, сільськогосподарського виробництва, інфраструктури та залученням і розвитком нового бізнесу загалом, під час здійснення яких у водні об'єкти можуть потрапляти забруднюючі речовини, пестициди, відходи будівництва тощо. Водночас проєкти Плану заходів скеровані на раціональне використання водних ресурсів громади та запобігання їх забруднення, зокрема проєкти:

- Реконструкція каналізаційних очисних споруд-виробничо побутовий корпус, блок ємностей №2, будівля решіток, аеробні стабілізатори, біоплато м. Рава-Руська Львівського району Львівської області;

- Програма охорони навколишнього природного середовища населених пунктів Рава-Руської міської територіальної громади на 2024-2027 роки;

- Програма природоохоронних заходів Рава-Руської міської територіальної громади на 2026-2028 роки;

- Програма цивільного захисту населення і територій від надзвичайних ситуацій техногенного та природного характеру, забезпечення пожежної безпеки на території Рава-Руської міської територіальної громади на 2026-2028 роки.

Також заходи Плану заходів не передбачають започаткування підприємницької діяльності, яка спричинить до збільшення обсягів скидів забруднених вод у поверхневі води. Тому реалізація Плану заходів не має призвести до погіршення стану водних ресурсів.

Земельні ресурси. Короткостроковий тимчасовий негативний вплив на природні ландшафти, земельні ресурси та ґрунти може спричинити реалізація заходів Плану заходів, пов'язаних з будівництвом, реконструкцією та модернізацією об'єктів соціальної сфери (будівель закладів освіти, охорони здоров'я, культури, спорту, соціального захисту населення) та дорожньої й інженерної інфраструктури (доріг та супутньої інфраструктури, мереж водопостачання та водовідведення, очисних споруд), розвиток бізнесових структур.

Проте до Плану заходів включені заходи, які повинні забезпечити подальший позитивний вплив на ґрунти та запобігати їхньому забрудненню, зокрема:

- Реконструкція каналізаційних очисних споруд-виробничо побутовий корпус, блок ємностей №2, будівля решіток, аеробні стабілізатори, біоплато м. Рава-Руська Львівського району Львівської області, що зменшує ризик забруднення ґрунтів та сприяє їх довготривалому екологічному відновленню;

- Програма охорони навколишнього природного середовища населених пунктів Рава-Руської міської територіальної громади на 2024-2027 роки та затвердження у новій редакції: Придбання контейнерних баків ємністю 1.1м³ оцинкованих в кількості 300 шт. (реалізація яких дозволить надавати необхідний обсяг послуг зі збирання й вивезення сміття й стане важливим кроком для забезпечення екологічної чистоти та раціонального управління відходами в громаді);

- Програма природоохоронних заходів Рава-Руської міської територіальної громади на 2026-2028 роки: Прочистка та відновлення зливових та дренажних каналів у м. Рава-Руська по вулицях населених пунктів громади (м. Рава-Руська: вул. Данила Галицького, вул. В. Івасюка, вул. Вокзальна, вул. Бортнянського, вул. Довбуша, вул. Стефаника, вул. Куліша, вул. Дружби, а також території стадіону «ім. Зінька» у м. Рава-Руська) (запобігає підтопленню та ерозії ґрунтів і сприяє їх збереженню у належному стані);

- Програма цивільного захисту населення і територій від надзвичайних ситуацій техногенного та природного характеру, забезпечення пожежної безпеки на території Рава-Руської міської територіальної громади на 2026-2028 роки: Проведення аварійно-відновлювальних рятувальних робіт, придбання пально-мастильних матеріалів під час ліквідації надзвичайних ситуацій (небезпечних подій), закупівля матеріальних цінностей для матеріального резерву, щорічне проведення заходів з поповнення використаних матеріальних запасів згідно номенклатури матеріального резерву, поповнення матеріального резерву за результатами проведення аварійно-відновлювальних робіт з ліквідації наслідків надзвичайних ситуацій, засобів радіаційного та хімічного захисту для належного реагування на застосування зброї масового знищення згідно вимог згідно вимог; Фінансування заходів з розвитку та удосконалення учбово-матеріальної бази консультаційних пунктів з питань цивільного захисту, виготовлення та поширення наочної агітації для інформування населення з питань цивільного захисту, основ проти пожежної та техногенної безпеки, пропагування здорового способу життя населення громади (зменшить ризик забруднення та деградації земельних ресурсів під час надзвичайних ситуацій, забезпечуючи належний захист і відновлення територій);

- Реконструкція тепломережі ЗЗСО І-ІІІ ст. «Рава-Руський ліцей», що передбачає зростання енергоощадності комунальних закладів і установ;

- Реконструкція системи півного опалення на централізоване Річківської гімназії», що передбачає зростання енергоощадності комунальних закладів і установ;

- Проект Капітальний ремонт (термомодернізація) будівлі Рава-Руського ЗДО №1», що передбачає зростання енергоощадності комунальних закладів і установ.

Біорізноманіття і природоохоронні території. План заходів не передбачає реалізацію заходів, які можуть спричинити до негативного впливу на біорізноманіття, об'єкти та території природно-заповідного фонду, а також об'єкти Смарагдової мережі. Проте ймовірність настання ризиків негативного впливу на біорізноманіття та території з природними обмеженнями буде залежати від розташування територій, на яких будуть реалізуватися проекти Плану заходів, пов'язані з розвитком інфраструктури та дорожнього господарства, та їх наближенням до природоохоронних об'єктів і територій. Оцінка їх потенційного впливу на довкілля та здоров'я населення буде здійснена окремо відповідно до вимог законодавства України.

Рекреаційні зони та культурна спадщина. У Плані заходів є заходи, реалізація яких націлена на відновлення та розвиток рекреаційних зон та збереження культурної спадщини. Серед них:

- Програма «Розвитку земельних відносин Рава-Руської міської територіальної громади на 2026-2028 роки», Комплексний план просторового розвитку території Рава-Руської громади, Внесення змін до генерального плану села Річки, Внесення змін до генерального плану міста Рава-Руська та розроблення історико-архітектурного плану м. Рава-Руська, що, як очікується, повинно сприяти розвитку рекреаційних зон та збереженню культурної спадщини;

- Програма «Охорона та збереження об'єктів культурної спадщини Рава-Руської міської територіальної громади» на 2026 рік, яка спрямована на охорону та збереження пам'яток культурної спадщини на території Рава-Руської міської територіальної громади;

Водночас під час реалізації проектів, скерованих на виконання цього завдання, можуть мати місце короткострокові тимчасові негативні впливи на довкілля, пов'язані з роботою будівельної техніки. Для мінімізації таких впливів рекомендується відповідальним підрозділам ОМС стежити за дотриманням чинних норм законодавства з охорони довкілля.

Управління відходами. Ймовірне збільшення обсягу утворюваних промислових та побутових відходів (за умови недотримання норм природоохоронного законодавства) може спричинити реалізація окремих заходів Плану заходів, пов'язаних з розвитком бізнесу на території громади, будівництвом та ремонтами об'єктів соціальної сфери та інфраструктури, зокрема облаштуванням укриттів, тощо. Серед таких заходів:

- Реконструкція та благоустрій площі між вулицями Л. Мартовича, Є. Коновальця, 1-го Листопада, П. Григоренка в м. Рава-Руська Львівського району Львівської області;

- Реконструкція міської Алеї в місті Рава-Руська;

- Реконструкція каналізаційних очисних споруд-виробничо побутовий корпус, блок ємностей №2, будівля решіток, аеробні стабілізатори, біоплато м. Рава-Руська Львівського району Львівської області;

- Облаштування стоянки для автомобілів біля адміністративної будівлі Рава-Руської міської ради (ЦНАП) по вул. Я. Мудрого, 3 в м. Рава-Руська.;

- Програма «Утримання та розвитку автомобільних доріг та дорожньої інфраструктури за рахунок коштів бюджету Рава-Руської міської територіальної громади» на 2024-2026 роки»: Послуги з поточного ремонту доріг та тротуарів Рава-Руської міської територіальної громади; Капітальний ремонт вулиці Володимира Великого в м. Рава-Руська Жовківського району Львівської області; Капітальний ремонт дороги по вул. Вокзальна та вул. Двірцева (від буд. №2 до буд. №13) в м. Рава-Руська Львівської області; Капітальний ремонт вулиці Сірка (від вул. 1-Листопада до вул. Шухевича) в м. Рава-Руська Львівського району Львівської області;

- Програма природоохоронних заходів Рава-Руської міської територіальної громади» на 2026-2028 роки: Прочистка та відновлення зливових та дренажних каналів у м. Рава-Руська по вулицях населених пунктів громади (м. Рава-Руська: вул. Данила Галицького, вул. В.

Івасюка, вул. Вокзальна, вул. Бортнянського, вул. Довбуша, вул. Стефаніка, вул. Куліша, вул. Дружби, а також території стадіону «ім. Зінька» у м. Рава-Руська);

- Програма «Безпечна громада» на 2026 рік: Закупівля товарів та обладнання для відеоспостереження, монтаж та встановлення (Відеокамери, кабелі, монтажні елементи, комплектуючі, тощо);

- Програма цивільного захисту населення і територій від надзвичайних ситуацій техногенного та природного характеру, забезпечення пожежної безпеки на території Рава-Руської міської територіальної громади на 2026-2028 роки: Проведення аварійно-відновлювальних рятувальних робіт, придбання пально-мастильних матеріалів під час ліквідації надзвичайних ситуацій (небезпечних подій), закупівля матеріальних цінностей для матеріального резерву, щорічне проведення заходів з поповнення використаних матеріальних запасів згідно номенклатури матеріального резерву, поповнення матеріального резерву за результатами проведення аварійно-відновлювальних робіт з ліквідації наслідків надзвичайних ситуацій, засобів радіаційного та хімічного захисту для належного реагування на застосування зброї масового знищення згідно вимог згідно вимог, Проведення поточних ремонтів захисних споруд цивільного захисту їх доукомплектування, оснащення евакуаційним освітленням, приведення у стан готовності до використання за призначенням, адаптації до потреб для осіб з фізичними, психічними, інтелектуальними порушеннями згідно вимог, Придбання обладнання системи оповіщення, реконструкція (оновлення) існуючої системи оповіщення, виготовлення (внесення змін) в проектно-кошторисну документацію по модернізації місцевої системи централізованого оповіщення цивільного захисту;

- Реконструкція тепломережі ЗЗСО I-III ст. «Рава-Руський ліцей»;
- Капітальний ремонт харчоблоку Рава-Руського ЗЗСО I-III ст.№3;
- Реконструкція системи пічного опалення на централізоване Річківської гімназії;
- Проект Капітальний ремонт (термомодернізація) будівлі Рава-Руського ЗДО №1;
- Реконструкція приміщення ФАП під лікарську амбулаторію в с. Волиця Львівського району Львівської області;

- Програма культурно-масових заходів Рава-Руської міської територіальної громади на 2026-2028 роки;

- Створення та облаштування бібліотечного простору в с. Потелич;
- Створення та облаштування ветеранського простору;
- Відновлення Громадського бюджету Рава-Руської міської територіальної громади;

Реалізація зазначеного переліку заходів з високою ймовірністю призведе до генерування відходів виробничої діяльності; збільшення обсягу побутових відходів; утворення відходів будівництва.

Водночас План заходів включає захід, спрямований на підвищення ефективності системи управління відходами - Програма охорони навколишнього природного середовища населених пунктів Рава-Руської міської територіальної громади на 2024-2027 роки: Придбання контейнерних баків ємністю 1.1м3 оцинкованих в кількості 300 шт, в межах якого може бути проведено інформаційно-роз'яснювальну роботу щодо необхідності сортування відходів, зменшено обсяг відходів та кількість стихійних сміттєзвалищ, покращено санітарний стан громади, а також докладено зусиль до раціонального використання ресурсів та поліпшення екологічної репутації громади. Також проект сприятиме охопленню більшої кількості домогосподарств послугою централізованого вивезення ТПВ.

Відтак реалізація проектів Плану заходів сприятиме покращенню стану довкілля, а також здоров'я населення, через створення ефективної системи управління відходами у громаді.

Населення та інфраструктура. Реалізація певних заходів Плану заходів, яка скерована на покращення умов життєдіяльності населення, в т. ч. через відновлення та розвиток інженерної та дорожньої інфраструктури тощо, а також збереження здоров'я населення, може мати тимчасові негативні впливи на довкілля. Проте, за умови дотримання встановлених

екологічних нормативів та санітарних норм та правил, цей вплив буде зведено до мінімуму. А в середньо- та довгостроковій перспективі очікується позитивний вплив від їх реалізації. Серед таких заходів:

- Реконструкція та благоустрій площі між вулицями Л. Мартовича, Є. Коновальця, 1-го Листопада, П. Григоренка в м. Рава-Руська Львівського району Львівської області;

- Реконструкція міської Алеї в місті Рава-Руська;

- Реконструкція каналізаційних очисних споруд-виробничо побутовий корпус, блок ємностей №2, будівля решіток, аеробні стабілізатори, біоплато м. Рава-Руська Львівського району Львівської області;

- Облаштування стоянки для автомобілів біля адміністративної будівлі Рава-Руської міської ради (ЦНАП) по вул. Я. Мудрого, 3 в м. Рава-Руська.;

- Програма «Утримання та розвитку автомобільних доріг та дорожньої інфраструктури за рахунок коштів бюджету Рава-Руської міської територіальної громади» на 2024-2026 роки»: Послуги з поточного ремонту доріг та тротуарів Рава-Руської міської територіальної громади; Капітальний ремонт вулиці Володимира Великого в м. Рава-Руська Жовківського району Львівської області; Капітальний ремонт дороги по вул. Вокзальна та вул. Двірцева (від буд. №2 до буд. №13) в м. Рава-Руська Львівської області; Капітальний ремонт вулиці Сірка (від вул. 1-Листопада до вул. Шухевича) в м. Рава-Руська Львівського району Львівської області;

- Програма «Вуличне освітлення населених пунктів Рава-Руської міської територіальної громади» на 2026-2028 роки»: Утримання та обслуговування електромереж по вуличному освітленню;

- Програма охорони навколишнього природного середовища населених пунктів Рава-Руської міської територіальної громади на 2024-2027 роки та затвердження у новій редакції: Придбання контейнерних баків ємністю 1.1м³ оцинкованих в кількості 300 шт.;

- Програма природоохоронних заходів Рава-Руської міської територіальної громади» на 2026-2028 роки: Прочистка та відновлення зливових та дренажних каналів у м. Рава-Руська по вулицях населених пунктів громади (м. Рава-Руська: вул. Данила Галицького, вул. В. Івасюка, вул. Вокзальна, вул. Бортнянського, вул. Довбуша, вул. Стефаніка, вул. Куліша, вул. Дружби, а також території стадіону «ім. Зінька» у м. Рава-Руська);

- Програма «Безпечна громада» на 2026 рік: Закупівля товарів та обладнання для відеоспостереження, монтаж та встановлення (Відеокамери, кабелі, монтажні елементи, комплектуючі, тощо);

- Програма цивільного захисту населення і територій від надзвичайних ситуацій техногенного та природного характеру, забезпечення пожежної безпеки на території Рава-Руської міської територіальної громади на 2026-2028 роки: Проведення аварійно-відновлювальних рятувальних робіт, придбання пально-мастильних матеріалів під час ліквідації надзвичайних ситуацій (небезпечних подій), закупівля матеріальних цінностей для матеріального резерву, щорічне проведення заходів з поповнення використаних матеріальних запасів згідно номенклатури матеріального резерву, поповнення матеріального резерву за результатами проведення аварійно-відновлювальних робіт з ліквідації наслідків надзвичайних ситуацій, засобів радіаційного та хімічного захисту для належного реагування на застосування зброї масового знищення згідно вимог згідно вимог, Проведення поточних ремонтів захисних споруд цивільного захисту їх доукомплектування, оснащення евакуаційним освітленням, приведення у стан готовності до використання за призначенням, адаптації до потреб для осіб з фізичними, психічними, інтелектуальними порушеннями згідно вимог, Придбання обладнання системи оповіщення, реконструкція (оновлення) існуючої системи оповіщення, виготовлення (внесення змін) в проектно-кошторисну документацію по модернізації місцевої системи централізованого оповіщення цивільного захисту;

- Створення багатофункціонального академічного ліцею на базі ЗЗСО І-ІІІ ст. «Рава-Руський ліцей» та Гійченського ЗЗСО І-ІІІ ст.;

- Реконструкція тепломережі ЗЗСО І-ІІІ ст. «Рава-Руський ліцей»;

- Капітальний ремонт харчоблоку Рава-Руського ЗЗСО І-ІІІ ст.№3;
- Реконструкція системи пічного опалення на централізоване Річківської гімназії;
- Закупівля шкільного автобусу;
- Проєкт Капітальний ремонт (термомодернізація) будівлі Рава-Руського ЗДО №1;
- Закупівля системи рентгенівської діагностики у КНП «Рава-Руська лікарня» та Поліклінічне відділення;
- Національний скринінг здоров'я 40+;
- Забезпечення доступності для маломобільних груп населення;
- Профілактика захворювань та зміцнення здоров'я населення;
- Створення центру ментального здоров'я;
- Реконструкція приміщення ФАП під лікарську амбулаторію в с. Волиця Львівського району Львівської області;
- Програма культурно-масових заходів Рава-Руської міської територіальної громади на 2026-2028 роки;
- Створення та облаштування бібліотечного простору в с. Потелич;
- Створення та облаштування ветеранського простору;
- Інклюзивний транспорт КЗ «ЦНСП» для надання послуг;
- Програма забезпечення житлом дітей-сиріт, дітей, позбавлених батьківського піклування та осіб з їх числа у Рава-Руській міській територіальній громаді на 2026-2028 роки;
- Впровадження електронної черги у ЦНАП.

Загалом переважна більшість проєктів Плану заходів спрямовані на покращення умов життєдіяльності мешканців громади, а також ВПО, які перебувають на території громади.

Екологічне управління та моніторинг. Під час реалізації Плану заходів не передбачається послаблення правових і економічних механізмів контролю в галузі екологічної безпеки. Водночас у Плані заходів передбачено заходи з покращення системи управління відходами та підвищення енергоощадливості громади, здійснення просторового планування для раціонального використання території та ресурсів громади тощо.

Погіршення клімату і мікроклімату в результаті реалізації Плану заходів не очікується, оскільки відсутні причини, які спричиняють до їх зміни, а самі проєкти скеровані на покращення екологічної ситуації в громаді.

Водночас в Рава-Руській міській територіальній громаді затверджено низку місцевих програм, скерованих на запобігання шкоди довкіллю (див. розділ 2 даного Звіту).

Відтак за умови дотримання та виконання захисних і охоронних заходів, що відповідають чинним нормативним вимогам, ймовірність появи впливів на довкілля або здоров'я людей, які самі по собі будуть незначними, але у сукупності матимуть значний кумулятивні та синергічні наслідки для довкілля, в т. ч. здоров'я населення, є незначними.

7. ЗАХОДИ, ЩО ПЕРЕДБАЧАЄТЬСЯ ВЖИТИ ДЛЯ ЗАПОБІГАННЯ, ЗМЕНШЕННЯ ТА ПОМ'ЯКШЕННЯ НЕГАТИВНИХ НАСЛІДКІВ ВИКОНАННЯ ПЛАНУ ЗАХОДІВ ІЗ РЕАЛІЗАЦІЇ СТРАТЕГІЇ РОЗВИТКУ РАВА-РУСЬКОЇ МІСЬКОЇ ТЕРИТОРІАЛЬНОЇ ГРОМАДИ НА 2026-2027 РОКИ

Виконання Плану заходів передбачає виконання заходів та проектів, що стосуються будівництва, енергозбереження і раціонального використання природних ресурсів, виконання яких є невід'ємною складовою при створенні сприятливого в екологічному відношенні життєвого середовища.

На основі пропозицій, наданих членами Робочої групи, для зменшення та пом'якшення можливих негативних наслідків виконання Плану заходів пропонується реалізація комплексу заходів наведених в таблиці 7.1.

Таблиця 7.1

Можливі превентивні заходи за складовими навколишнього природного середовища

Компонент довкілля	Заходи, що передбачається вжити для запобігання, зменшення та пом'якшення негативних наслідків
Атмосферне повітря	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Здійснення природоохоронних заходів, спрямованих на зменшення обсягів викидів забруднюючих речовин в атмосферне повітря ▪ Впровадження енергоефективних технологій в комунальній сфері
Водні ресурси	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Охорона, екологічне оздоровлення та відтворення водних об'єктів ▪ Визначення розмірів і меж водоохоронних зон ▪ Забезпечення населення і галузей економіки водними ресурсами в необхідній кількості та відповідної якості ▪ Будівництво водопровідних та каналізаційних мереж, очисних споруд із застосуванням новітніх технологій та обладнання, зокрема в сільських населених пунктах ▪ Розширення сфери надання послуг та збільшення обсягів використання води із поверхневих джерел, скорочення обсягів використання питної води із підземних джерел.
Земельні ресурси	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Рекультивация порушених територій. ▪ Інженерно-технічні, агролісомеліораційні та ґрунтозахисні заходи ▪ Проведення постійного земельного аудиту ▪ Інформування населення про правила безпечного застосування пестицидів і гербіцидів, популяризація біологічних та екологічно безпечних засобів.
Біорізноманіття і природоохоронні території, об'єкти Смарагдової мережі	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Досягнення оптимальної лісистості в громаді ▪ Створення лісових захисних насаджень на еродованих землях, вздовж водних об'єктів та ползахисних смуг ▪ Громадський контроль за веденням лісового господарства на території громади ▪ Заходи по попередженню підпалів та незаконної вирубки лісів ▪ Ліквідація аварійних, фаутичних дерев та сухостою, кронування та обрізка дерев ▪ Закупівля та висадка саджанців дерев і квітів, розбивка клумб, квітників ▪ Ліквідація борщівника Сосновського на території сіл громади ▪ Викошування узбіч, зон зелених насаджень, парків, скверів, місць загального користування ▪ Реалізувати заходи із розвитку та розширення територій природно-заповідного фонду (ПЗФ) <ul style="list-style-type: none"> ▪ Розробити та реалізувати місцеву схему формування екомережі ▪ забезпечити збереження у довгостроковій перспективі природних оселищ та видів природної фауни і флори, що підлягають особливій охороні в Європі та вказані у стандартній формі даних території Смарагдової мережі Bolotnia, реєстраційний номер – UA0000180, Roztochia, реєстраційний номер – UA0000121.
Управління відходами	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Ліквідація стихійних сміттєзвалищ ▪ Розроблення місцевого плану управління відходами ▪ Встановлення спеціальних окремих контейнерів для скла, паперу, пластикових пляшок і змішаних відходів в населених пунктах громади ▪ Поступове запровадження чіткої системи збирання сміття (графіки вивезення) на усій території громади ▪ Активізація укладення договорів на вивезення ТПВ ▪ Закупівля техніки

Компонент довкілля	Заходи, що передбачається вжити для запобігання, зменшення та пом'якшення негативних наслідків
	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Просвітницька діяльність щодо створення екологічної культури мешканців ▪ Впровадження інноваційних розробок та впровадження новітніх технологій у галузі переробки відходів.
Рекреаційні зони та культурна спадщина	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Здійснити облаштування рекреаційних зон на території громади та їх регулярне обслуговування ▪ Забезпечити охоронні заходи щодо пам'яток місцевого значення у разі виникнення загрози їх пошкодження або руйнування
Населення та інфраструктура	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Вдосконалювати і розширювати медичні послуги та покращити матеріальнотехнічну базу закладів охорони здоров'я. Розглянути можливість розроблення та затвердження програми «Громадське здоров'я» ▪ Проводити будівництво, реконструкцію та ремонти об'єктів виключно за умови комплексного обґрунтування екологічних і соціальних переваг ▪ Проводити інформаційно-оздоровчі заходи та здійснювати профілактики інфекційних та неінфекційних хвороб на основі комплексного підходу
Екологічне управління та моніторинг	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Організувати моніторинг навколишнього природного середовища (у т.ч. моніторинг земель) та контроль за дотриманням норм водоохоронних зон ▪ Посилити просвітницьку діяльність для підвищення екологічної культури ▪ Налагодити співпрацю з міжнародними організаціями та залучити бізнес до реалізації місцевих екологічних програм ▪ Запровадити громадський контроль за станом довкілля у громаді

Для Рава-Руської громади вкрай важливо для охорони, збереження і відновлення біорізноманіття та природо-заповідних територій та об'єктів розглянути можливість збільшення об'єктів та площі природно заповідного фонду Рава-Руської міської територіальної громади. Додаткові заходи можуть включати запровадження громадського контролю за веденням лісового господарства та проведення заходів, спрямованих на запобігання знищенню чи пошкодженню природних комплексів та пам'яток природи.

Водночас, для покращення якості атмосферного повітря пропонуємо до заходів передбачити впровадження проєктів з використання альтернативних джерел енергії та застосування сучасних систем очищення, який би відповідав вимогам стимулювання підвищення енергетичної ефективності та енергоощадливості у всіх галузях, особливо у комунальних закладах. А також рекомендуємо створення та відновлення зелених насаджень (обабіч автошляхів та на прибудинкових територіях) доповнити заходами, скерованими на пом'якшення зміни клімату, зокрема збільшення лісонасаджень та моніторинг рекреаційних навантажень на ландшафти.

Для захисту водних ресурсів доречно передбачити заходи щодо будівництва чи реконструкції споруд для очищення стічних вод, системи роздільної каналізації та поступової заміни зношених інженерних систем водопостачання та водовідведення. Для посилення управління водними ресурсами варто розглянути можливість розроблення й затвердження програми «Питна вода» та проведено заходи щодо відновлення і підтримання сприятливого гідрологічного режиму та санітарного стану річок (включно з регулярним очищенням водних об'єктів).

Для запобігання забруднення ґрунтів та зниженню ризиків для здоров'я населення рекомендуємо заходи проведення інженерно-технічних, агролісомеліораційних та ґрунтозахисних заходів, зокрема створення лісових захисних насаджень. А також забезпечити заходи щодо здійснення рекультивації порушених земель та проведення заходів із захисту від підтоплення і затоплення територій. Також для запобігання забруднення ґрунтів пропонуємо передбачити заходи щодо розроблення комплексного плану просторового розвитку території громади та своєчасного викошування узбіч і зон зелених насаджень.

У сфері управління відходами рекомендуємо розглянути можливість будівництва, реконструкції та облаштування полігонів побутових відходів. Основними заходами також є розроблення місцевого Плану управління відходами, вдосконалення системи збирання та вивезення сміття (укладення договорів з домогосподарствами) та регулярний моніторинг і ліквідація стихійних сміттєзвалищ.

Для мінімізації негативного впливу на здоров'я населення варто продовжити практику вдосконалення і розширення медичних послуг, покращення матеріально-технічної бази закладів охорони здоров'я та розгляд можливості розроблення і затвердження програми «Громадське здоров'я». А будівельні та ремонтні роботи варто здійснювати виключно з дотриманням екологічного законодавства.

Основними заходами залишаються організація моніторингу навколишнього природного середовища, посилення просвітницької діяльності для підвищення екологічної культури та залучення міжнародних партнерів і бізнесу для реалізації екологічних програм.

Переважає більшість рекомендованих Робочою групою заходів для запобігання, зменшення та пом'якшення негативних наслідків виконання Плану заходів були враховані під час підготовки заходів з реалізації оперативних цілей Стратегії.

На всіх етапах виконання Плану заходів заплановані рішення будуть здійснюватися у відповідності до норм і правил охорони навколишнього середовища і вимог екологічної безпеки, в тому числі згідно з вимогами Водного кодексу України, Законів України «Про охорону навколишнього природного середовища», «Про природно-заповідний фонд України», «Про екологічну мережу України», «Про охорону земель», «Про охорону атмосферного повітря» та інших.

8. ОБҐРУНТУВАННЯ ВИБОРУ ВИПРАВДАНИХ АЛЬТЕРНАТИВ, ЩО РОЗГЛЯДАЛИСЯ, ОПИС СПОСОБУ, В ЯКИЙ ЗДІЙСНЮВАЛАСЯ СТРАТЕГІЧНА ЕКОЛОГІЧНА ОЦІНКА, У ТОМУ ЧИСЛІ БУДЬ-ЯКІ УСКЛАДНЕННЯ

Проект Плану заходів із реалізації Стратегії розвитку Рава-Руської міської територіальної громади на 2026–2027 роки є середньостроковим документом реалізації державної регіональної політики на місцевому рівні.

Оцінка ймовірних наслідків для довкілля від реалізації проекту Плану заходів вказує на те, що його виконання передбачає реалізацію заходів, які повинні сприяти поширенню позитивних впливів на складові довкілля та здоров'я населення, зокрема шляхом покращення якості водопостачання та водовідведення, збереження природних ресурсів, водних, земельних та лісових ресурсів, поступового забезпечення енергетичної незалежності громади, формування доступного, інклюзивного простору для розвитку людини тощо. Відтак План заходів враховує принцип екологічної збалансованості (сталого розвитку) Рава-Руської міської територіальної громади та зорієнтований на зниження антропогенного впливу на довкілля.

У контексті стратегічної екологічної оцінки Плану заходів можуть бути розглянуті й інші сценарії розвитку:

1) гіпотетичний «нульовий» сценарій, за яким План заходів не затверджується та більшість зовнішніх загроз і багато внутрішніх проблем з високою ймовірністю погіршать існуючу екологічну ситуацію в громаді;

2) песимістичний сценарій розвитку громади, з огляду на війну;

3) стримано-оптимістичний сценарій розвитку громади.

Гіпотетичний «нульовий» сценарій пов'язаний із збереженням нинішнього стану речей. Цей варіант виходить з того, що зміни практично не відбуватимуться. При цьому якісні показники відновлення і розвитку держави будуть залишатись малорухомими. А це стримує реалізацію заходів з охорони та збереження компонентів довкілля і забезпечення збалансованого розвитку регіону, а також розширення природоохоронних територій. Головною потенційною загрозою гіпотетичного «нульового» сценарію є потенційна втрата системності розвитку регіону в середньо- та довгостроковій перспективі, що може стати причиною інерційного розвитку регіону.

В разі не затвердження Плану заходів можуть загальмуватися процеси, скеровані на екологічно збалансований соціально-економічний розвитку регіону та громади, що спричинятиме до збільшення викидів парникових газів в атмосферу, забруднення водних та земельних ресурсів, незворотної втрати рідкісних видів тварин і рослин, руйнування природоохоронних та заліснених територій, а також об'єктів культурної спадщини. Водночас може погіршитися і стан здоров'я населення громади через зниження рівня доступності та спроможності мережі закладів охорони здоров'я, падіння якості медичних послуг тощо. Особливо, зважаючи на збройну агресію РФ проти України.

Реалізація гіпотетичного «нульового» сценарію ілюструє значне загострення екологічних проблем, які не сприятимуть формуванню комфортних умов життєдіяльності населення та можуть спричинити до погіршення його здоров'я.

Відтак за результатами аналізу визначено, що в рамках гіпотетичного «нульового» сценарію розвиток громади буде ускладнений, і цей сценарій з високою ймовірністю може призвести до погіршення екологічної ситуації в регіоні, що в кінцевому результаті негативно позначиться на здоров'ї населення.

Песимістичний сценарій розвитку ситуації в Україні, Львівській області та Рава-Руській міській територіальній громаді, з огляду на війну, передбачає загострення несприятливих обставин, зумовлених наслідками російського вторгнення, що може призвести

до посилення кризових явищ у Львівській області і Рава-Руській міській територіальній громаді зокрема, хоча ймовірність такого сценарію наразі оцінюється як невисока.

Активізація воєнних дій, у тому числі збільшення ракетних атак, може спричинити руйнування критичної інфраструктури, зокрема енергетичних об'єктів. Це створить проблеми з постачанням електроенергії, тепла та води. Потенційне припинення переговорів з ЄС та НАТО, а також скорочення міжнародної допомоги, значно обмежать можливості фінансування відновлення інфраструктури та розвитку області й громади.

Потенційний вплив на інфраструктуру та економіку: масштабні пошкодження енергетичних об'єктів і транспортної логістики можуть унеможливити навіть їх часткове функціонування. Це матиме негативний вплив на туризм, аграрний сектор, переробну промисловість і малий бізнес, які є ключовими для економіки громади; втрата джерел фінансування та дефіцит людського ресурсу через міграцію, мобілізацію і бойові дії знизять виробничу активність у громаді; через загострення безпекової ситуації збільшиться відтік працездатного населення. Мобілізація та людські втрати додатково посилять дефіцит кваліфікованих кадрів; зниження можливостей обласної та місцевої влади ефективно реагувати на виклики кризового періоду спричинить погіршення умов життя та соціальної напруги серед населення.

У разі погіршення безпекової ситуації Рава-Руська міська територіальна громада може стикнутися зі значними економічними втратами, деградацією інфраструктури та посиленням соціально-економічних та екологічних викликів. Це ускладнить реалізацію Плану заходів, а відтак відновлення галузей економіки й загальмує розвиток нових напрямків, які могли б диверсифікувати економіку громади, сприяти її енергонезалежності і енергоефективності.

Стримано-оптимістичний сценарій. У найближчі роки громада стає прикладом сталого розвитку та соціальної згуртованості. Завдяки різкому покращенню якості життя населення кількість мешканців зростає, міграційні процеси припиняються, а молодь обирає залишатися і працювати вдома. Це створює основу для формування активного та динамічного суспільства, де кожне покоління має можливість реалізувати свій потенціал.

На території громади виникають сприятливі умови для розміщення малих і середніх високотехнологічних виробничих підприємств, а також сфери послуг для бізнесу. Це забезпечує нові робочі місця, підвищує рівень доходів населення та стимулює інноваційний розвиток. У сільських територіях активно розвивається виробництво й переробка екологічної сільськогосподарської продукції. З'являються місцеві продуктові бренди, які стають відомими не лише в регіоні, а й у країні. Їх популяризація відбувається через фестивалі та святкування, що перетворюються на знакові культурні події, приваблюючи численних гостей і туристів.

Завдяки активному залученню інвестицій суттєво покращується інфраструктура: модернізуються системи водопостачання та водовідведення, впроваджуються сучасні технології поводження з відходами, підвищується рівень екологічної безпеки. Це сприяє збереженню природних ресурсів та формуванню комфортного середовища для життя.

Функціонування ефективної системи охорони здоров'я у поєднанні з покращенням екологічної ситуації забезпечує значне підвищення рівня здоров'я населення. Зростає тривалість життя, зменшується кількість захворювань, а мешканці громади отримують доступ до якісних медичних послуг.

У результаті громада перетворюється на сучасний центр інновацій, культури та здорового способу життя. Вона стає привабливою для інвесторів, туристів і нових мешканців, а її досвід слугує прикладом для інших територій. Зміцнюється довіра до місцевої влади, активізується громадська участь, а мешканці відчувають гордість за свою громаду та впевненість у майбутньому.

Опис способу, в який здійснювалася стратегічна екологічна оцінка, у т. ч. ускладнення. Зміст звіту про СЕО сформований відповідно до пункту 2 статті 11 Закону України «Про стратегічну екологічну оцінку».

З огляду характер проекту Плану заходів із реалізації Стратегії розвитку Рава-Руської міської територіальної громади на 2026–2027 роки, ключове значення у виконанні СЕО мали методи стратегічного аналізу. Насамперед, доречним виявилось застосування аналізу контексту стратегічного планування, що передбачає встановлення зв'язків з іншими документами державного планування. Важливим також було встановлення відповідності цілей та завдань Стратегії загальним цілям оновленої Державної стратегії регіонального розвитку на 2021-2027 роки, державної екологічної політики та цілям, завданням, напрямкам галузевих документів державного планування.

Також проведено аналіз поточного стану довкілля, у тому числі здоров'я, в розрізі компонентів довкілля (клімату і факторів, що на нього впливають, атмосферного повітря, водних та земельних ресурсів, біорізноманіття та природоохоронних територій, Смарагдової мережі, відходів, здоров'я населення та інфраструктури). Здійснено оцінку ймовірних наслідків виконання проектів Плану заходів як на окремі компоненти довкілля, так і на комплексні умови територій – стан довкілля, збереження біорізноманіття, раціональність використання наявних ресурсів, розвиток природних та техногенних процесів, а також вплив на здоров'я населення.

Оцінка кумулятивних ефектів дозволила спрогнозувати потенційний сукупний вплив на стан довкілля, в тому числі здоров'я населення, внаслідок реалізації проектів Плану заходів.

Для здійснення СЕО був обраний метод експертних оцінок, суть якого полягає у визначенні майбутнього на основі думок кваліфікованих спеціалістів-експертів, викладених у публічних звітах та аналітичних матеріалах, а також метод екстраполяції, оскільки цей метод полягає в перенесенні встановленого характеру розвитку певної території чи процесу в майбутнє і ґрунтується на вивченні кількісних і якісних параметрів досліджуваного об'єкта за попередні роки, з подальшим логічним продовженням, окресленням тенденцій його розвитку.

Під час проведення стратегічної екологічної оцінки проекту Плану заходів із реалізації Стратегії розвитку Рава-Руської міської територіальної громади на 2026–2027 роки та підготовки даного Звіту було здійснено:

- збір та аналіз інформації про поточний стан складових довкілля громади, включаючи значення ключових показників в розрізі компонентів довкілля, в т. ч. здоров'я населення;
- визначення можливих чинників змін антропогенного та природного характеру;
- проведення оцінки потенційного впливу цілей на складові довкілля та на стан здоров'я й добробут населення.

В процесі аналізу стану навколишнього середовища були використані статистичні дані Державної служби статистики України та офіційні дані органів виконавчої влади, на які покладено функції і завдання спостереження та інформаційного забезпечення державної системи моніторингу довкілля (Міністерства захисту довкілля та природних ресурсів України (тепер – Міністерства економіки, довкілля та сільського господарства України), Державної гідрометеорологічної служби, Міністерства охорони здоров'я України, Міністерства розвитку громад і територій України, Державного агентства водних ресурсів України, Державного агентства лісових ресурсів України, Державної служби України з питань геодезії, картографії та кадастру), а також Департаменту екології та природних ресурсів Львівської обласної державної адміністрації.

Особливе значення для аналізу та визначення перспектив просторового розвитку відіграють геопросторові дані, тобто дані з чіткою географічною прив'язкою. Проте частина таких даних є застарілими та зберігаються у паперовому форматі, що унеможливує їх застосування для виконання поточного аналізу та прогнозування розвитку територій. Це стосується як інформації щодо природних умов та ресурсів, розвитку небезпечних природних процесів, так і структури землекористування та територій зі встановленим режимом використання (природоохоронні території, зони та округи санітарної охорони, охоронні зони, санітарно-захисні зони тощо). Також доступ до частини даних під час війни є обмеженим (наприклад, інформація Держгеокадастру, дані Державної служби статистики України і т. п.),

що теж унеможлиблює їх застосування для аналізу поточної ситуації та прогнозування ймовірних тенденцій розвитку.

На виконання ст.10 Закону України «Про стратегічну екологічну оцінку» для визначення обсягу досліджень, методів екологічної оцінки, рівня деталізації інформації, що має бути включена до Звіту про стратегічну екологічну оцінку, Рава-Руською міською радою було підготовлено Заяву про визначення обсягу стратегічної екологічної оцінки проєкту Плану заходів.

Заява про визначення обсягу стратегічної екологічної оцінки (далі – Заява про визначення обсягу СЕО) була оприлюднена шляхом розміщення на офіційному веб сайті Рава-Руської міської ради (<https://rava-mr.gov.ua/news/1770654577/>) та внесена до Єдиного реєстру стратегічної екологічної оцінки (реєстраційний номер справи № 09-02-19636-26 від 09.02.2026) з метою одержання зауважень і пропозицій громадськості, а також для проведення консультацій з органами виконавчої влади.

За результатом розгляду Заяви про визначення обсягу стратегічної екологічної оцінки проєкту Плану заходів отримано листи від: Департаменту охорони здоров'я Львівської обласної державної адміністрації від 12.02.2026 р. №22-788/0/2-26 (відповідь, отримана від Державної установи «Львівський обласний центр контролю та профілактики хвороб Міністерства охорони здоров'я України» від 12.02.2026 р. №05\533\26-17); Департаменту екології та природних ресурсів Львівської обласної державної адміністрації від 13.02.2026 р. № 31-1076/0/2-26. Інформація, викладена в листах, взята до уваги під час формування Звіту про стратегічну екологічну оцінку проєкту Плану заходів.

У відповідь на листи повідомляємо, що Рава-Руська міська рада під час реалізації Плану заходів буде неухильно дотримуватися норм законодавства у сфері охорони довкілля та враховуватиме наслідки, що потенційно можуть вплинути на стан довкілля, у тому числі здоров'я населення. Також враховуватимуться під час планування нових об'єктів на території громади норми закону України «Про оцінку впливу на довкілля».

Водночас зазначаємо, що проєкт Плану заходів не належить до містобудівної документації, а є документом реалізації державної регіональної політики місцевого рівня. Відповідно, Звіт про стратегічну екологічну оцінку проєкту Плану заходів із реалізації Стратегії розвитку Рава-Руської міської територіальної громади на 2026–2027 роки буде складено відповідно до вимог чинного законодавства щодо документів державного планування.

Також в процесі здійснення СЕО виникало ряд ускладнень, які неможливо усунути на території громади. Головним чином, це зумовлено відсутністю звітних і статистичних даних в розрізі компонентів довкілля на рівні територіальних громад, а також обставинами, пов'язаними зі збройною агресією Російської Федерації проти України та введенням воєнного стану, у тому числі обмеження доступу до низки кадастрів та інформаційних систем, включаючи призупинення функціонування Публічної кадастрової карти України.

Відтак, стратегічна екологічна оцінка проєкту Плану заходів здійснювалась з огляду на зазначені вище обмеження.

9. ЗАХОДИ, ПЕРЕДБАЧЕНІ ДЛЯ ЗДІЙСНЕННЯ МОНІТОРИНГУ НАСЛІДКІВ ВИКОНАННЯ ДОКУМЕНТА ДЕРЖАВНОГО ПЛАНУВАННЯ ДЛЯ ДОВКІЛЛЯ, У ТОМУ ЧИСЛІ ДЛЯ ЗДОРОВ'Я НАСЕЛЕННЯ

Обов'язковою складовою процесу виконання документа державного планування є здійснення моніторингу наслідків його виконання для довкілля, у тому числі для здоров'я населення, а також для своєчасного вжиття заходів із запобігання, зменшення та пом'якшення ймовірних негативних наслідків виконання документа державного планування, а в разі їх виявлення не передбачених Звітом про стратегічну екологічну оцінку негативних наслідків, вжиття заходів для їх усунення.

Моніторинг проводиться відповідно до Порядку здійснення моніторингу наслідків виконання документа державного планування для довкілля, у тому числі для здоров'я населення, затвердженого Постановою Кабінету Міністрів України від 16.12.2020 р. №1272. Відповідно до пункту 5 зазначеного Порядку для забезпечення систематичності та об'єктивності спостережень за змінами стану довкілля визначено:

1. Зміст заходів для здійснення моніторингу та строки їх виконання. Моніторинг фактичного впливу на довкілля, умови життєдіяльності населення та стан його здоров'я під час реалізації документа державного планування буде здійснюватися уповноваженим на це органом, який, в т.ч., визначатиме періодичність моніторингу, перелік індикаторів, забезпечить доступ до вихідних даних та результатів моніторингу.

Для проведення моніторингу рекомендовано здійснювати наступні заходи:

по-перше, збір та аналіз інформації про поточний стан складових довкілля, включаючи значення ключових екологічних показників, зокрема порівняння фактичного стану компонентів довкілля з минулорічними показниками – 1 раз на рік на підставі результатів державного статистичного спостереження (у разі виявлення перевищень минулорічних показників провести аналіз на предмет зв'язку з реалізацією заходів, визначених Планом заходів);

по-друге, порівняння захворюваності населення з минулорічними показниками – 1 раз на рік на підставі результатів державного статистичного спостереження (у разі виявлення перевищень минулорічних показників провести аналіз на предмет зв'язку з реалізацією заходів, визначених Планом заходів).

Заходи, передбачені для здійснення моніторингу, враховують специфіку Плану заходів, період його реалізації та необхідність здійснення моніторингу на різних стадіях виконання визначених у ньому проєктів. Водночас вплив на довкілля проєктів, скерованих на досягнення цілей Стратегії, виконання яких передбачає проведення стратегічної екологічної оцінки відповідно до Закону України «Про стратегічну екологічну оцінку», будуть моніторитися окремо під час їх реалізації та після їх завершення.

2. Кількісні та якісні показники, одиниці їх вимірювання та цільові значення таких показників відповідно до кожного з визначених у звіті про стратегічну екологічну оцінку наслідків виконання документа державного планування для довкілля, у тому числі для здоров'я населення. Моніторинг наслідків виконання Плану заходів для довкілля, у тому числі для здоров'я населення, базується на відстеженні певних показників (індикаторів) в розрізі компонентів довкілля (таблиці 9.1). Перелік показників (індикаторів) для здійснення моніторингу Плану заходів є орієнтований (невичерпний) і, за потреби, може бути змінений (зменшений або доповнений).

За результатами щорічного моніторингу кількість індикаторів може бути розширено шляхом включення до моніторингу додаткових показників відповідно до умов виконання Плану заходів.

Здійснення моніторингу впливів виконання Плану заходів на довкілля, у тому числі на здоров'я населення, за визначеними показниками з веденням щорічної звітності дозволить

своєчасно виявляти недоліки і порушення, що негативно впливають на складові довкілля та здоров'я населення, і обґрунтувати необхідні заходи щодо їх усунення.

Таблиця 9.1

**Показники (індикатори) моніторингу наслідків виконання Плану заходів із реалізації
Стратегії розвитку Рава-Руської міської територіальної громади на 2026–2027 роки для
довкілля, в тому числі для здоров'я населення**

Компоненти довкілля	Індикатори	Одиниця вимірювання	Цільові значення у 2027 році
Атмосферне повітря	протяжність відремонтованих відповідно до технічних вимог комунальних доріг	м	1000
	кількість комунальних закладів, в яких підвищено енергоефективність	од.	2
	кількість реалізованих проєктів із впровадження технологій енергоефективності та застосування альтернативних джерел енергії в комунальних установах	од.	1
Водні ресурси	наявність модернізованих очисних споруд	од.	1
	загальна протяжність збудованих/відремонтованих водопровідних/каналізаційних мереж	м	1000
	кількість жителів, які отримають вигоди	осіб	2000
Земельні ресурси, території з природоохоронним статусом	Кількість об'єктів природно-заповідного фонду	га	3
	наявність комплексного плану просторового розвитку	+/-	+
	кількість інвентаризацій земельних ділянок	од.	5
Рекреаційні зони та культурна спадщина	кількість проведених заходів із впорядкування рекреаційних зон та об'єктів культурної спадщини	од.	2
	кількість заходів з ліквідації аварійних, фаутичних дерев, сухостою, кронування та обрізки дерев	од.	2
Відходи	Кількість договорів (домогосподіrstв) на вивезення ТПВ	од.	3500
	відсоток ліквідованих стихійних сміттєзвалищ від загальної кількості таких сміттєзвалищ	%	50
	Кількість населених пунктів, охоплених централізованим збиранням та вивезенням ТПВ	од.	7
	кількість закуплених та встановлених контейнерів для сортування сміття	од.	100
Здоров'я населення	чисельність населення громади згідно Реєстру територіальної громади	осіб	24000
	кількість оновленого/ придбаного обладнання для закладів охорони здоров'я громади	од.	4
	кількість вихованців дитячо-юнацької спортивної школи	осіб	230
	збільшення частки мешканців, що займаються спортом	%	10
Екологічне управління	обсяг фінансування заходів з охорони навколишнього природного середовища у рік в розрахунку на 1 жителя громади	грн	3
	кількість проведених заходів з підвищення еко-свідомості населення	од.	4
	Кількість програм та проєктів зі збереження природних ресурсів, що реалізуються на місцевому або обласному рівні (захист водних ресурсів, енергозбереження, захист флори та фауни)	од.	1

3. Кількісні та якісні показники, одиниці їх вимірювання та цільові значення таких показників для запобігання, зменшення та пом'якшення негативних наслідків виконання документа державного планування для довкілля, у тому числі для здоров'я населення. Оцінка ймовірних наслідків для довкілля від виконання Плану заходів вказує на те, що загалом його реалізація повинна позитивно вплинути на стан атмосферного повітря, водних об'єктів, земельні ресурси, біорізноманіття, збереження об'єктів природно заповідного

фонду, об'єкти культурної спадщини, систему управління відходами, а також здоров'я населення та інфраструктуру забезпечення його життєдіяльності.

Водночас під час виконання Плану заходів в результаті моніторингу реалізації передбачених в ньому заходів можуть бути виявлені впливи на довкілля, у тому числі на здоров'я населення, які мають прямі наслідки на стан навколишнього середовища, умови життєдіяльності та здоров'я населення. У такому разі перелік індикаторів для моніторингу наслідків виконання Плану заходів для довкілля, в т. ч. здоров'я населення, буде доповнено відповідними індикаторами, які дозволять об'єктивно оцінити та відстежити зміни.

4. Методи визначення кожного із показників, які дають змогу швидко та без надлишкових витрат їх вимірювати. Під час виконання Плану заходів будуть відстежуватись екологічні загрози для довкілля шляхом спостережень та збору наявних статистичних та звітних даних про стан довкілля, про наслідки для довкілля та здоров'я населення, які виникли за результатом реалізації передбачених у Плані заходів проєктів. Отримані показники будуть проаналізовані та об'єктивно оцінені шляхом порівняння наявних значень з нормативними значеннями (встановленими нормативно-правовими актами) та/або з цільовими значеннями (визначеними у Звіті про стратегічну екологічну оцінку проєкту Плану заходів із реалізації Стратегії розвитку Рава-Руської міської територіальної громади на 2026–2027 роки).

5. Періодичність вимірювання показників, проведення їх аналізу та співставлення із цільовими значеннями. Відповідно до статті 17 Закону України «Про стратегічну екологічну оцінку» моніторинг наслідків виконання документа державного планування, у тому числі для здоров'я населення, оприлюднюється один раз на рік органом місцевого самоврядування, який є відповідальним за розроблення документа державного планування та здійснює загальне керівництво і контроль за його виконанням, на своєму офіційному веб сайті у мережі Інтернет, вносить до Єдиного реєстру стратегічної екологічної оцінки та у разі виявлення не передбачених звітом про стратегічну екологічну оцінку негативних наслідків для довкілля, у тому числі для здоров'я населення, вживає заходів для їх усунення. Відтак вимірювання показників, проведення їх аналізу та співставлення із цільовими значеннями буде здійснюватися не рідше одного разу на рік.

6. Засоби і способи виявлення наявності або відсутності наслідків для довкілля, у тому числі для здоров'я населення, з урахуванням можливості виявлення негативних наслідків виконання документа державного планування, не передбачених звітом про стратегічну екологічну оцінку, включають:

- порівняння очікуваних і фактичних наслідків, що дозволяє отримати інформацію про вплив реалізації документа державного планування на довкілля, в т. ч. здоров'я населення;
- отримання інформації, яка може бути використана для удосконалення майбутніх оцінок (моніторинг як інструмент контролю якості СЕО);
- перевірка дотримання екологічних норм, встановлених відповідними органами влади;
- відстеження процесу виконання документа державного планування відповідно до ухвалених в ньому цілей та завдань, включаючи передбачені заходи із запобігання, скорочення або пом'якшення несприятливих наслідків для довкілля, в т. ч. здоров'я населення.

У разі виявлення систематичних відхилень від гігієнічних нормативів складових довкілля необхідно здійснювати аналіз захворюваності населення громади з метою виявлення негативного впливу факторів навколишнього середовища на здоров'я населення, використовуючи в тому числі статистичні дані.

У разі, якщо під час здійснення моніторингу буде виявлено непередбачені Звітом про стратегічну екологічну оцінку негативні наслідки виконання Плану заходів для довкілля, у тому числі для здоров'я жителів громади, ОМС буде вживати заходів для їх усунення, а також розгляне пропозиції щодо внесення змін до Плану заходів для запобігання подібним

негативним наслідкам у майбутньому. У разі внесення суттєвих змін до Плану заходів він підлягатиме стратегічній екологічній оцінці.

Замовник протягом п'яти робочих днів з дня затвердження Плану заходів розміщує на своєму офіційному веб сайті та вносить до Єдиного реєстру стратегічної екологічної оцінки затверджений План заходів, рішення про його затвердження, заходи, передбачені для здійснення моніторингу наслідків виконання Плану заходів, і письмово повідомляє про це орган, зазначений у статті 6 Закону України «Про стратегічну екологічну оцінку» (центральний орган виконавчої влади, що реалізує державну політику у сфері охорони навколишнього природного середовища).

10. ОПИС ЙМОВІРНИХ ТРАНСКОРДОННИХ НАСЛІДКІВ ДЛЯ ДОВКІЛЛЯ, У ТОМУ ЧИСЛІ ДЛЯ ЗДОРОВ'Я НАСЕЛЕННЯ

Проект Плану заходів із реалізації Стратегії розвитку Рава-Руської міської територіальної громади на 2026–2027 роки не містить конкретних проєктів здійснення господарської діяльності, які можуть мати значний вплив на довкілля сусідніх держав, і які потребують надання документів дозвільного характеру на їх провадження, а також не визначає місцезнаходження, розміру, потужності або розміщення ресурсів. Відтак стратегічна екологічна оцінка проєкту Плану заходів не передбачає проведення транскордонних консультацій щодо ймовірних наслідків від його реалізації для довкілля, в тому числі здоров'я населення, зачеплених держав (сусідніх країн). Водночас проєкти, які будуть скеровані на виконання Плану заходів, і відповідно до Закону України «Про оцінку впливу на довкілля» підлягатимуть оцінці впливу на довкілля та/або проведенню стратегічної екологічної оцінки відповідно до Закону України «Про стратегічну екологічну оцінку», окремо проходитимуть процедуру оцінки впливу на довкілля, в т. ч., за потреби, щодо транскордонних наслідків для довкілля та здоров'я населення зачеплених держав, до прийняття рішення про їх реалізацію.

11. РЕЗЮМЕ НЕТЕХНІЧНОГО ХАРАКТЕРУ ІНФОРМАЦІЇ, ПЕРЕДБАЧЕНОЇ ПУНКТАМИ 1-10 ЦЬОЇ ЧАСТИНИ, РОЗРАХОВАНЕ НА ШИРОКУ АУДИТОРІЮ

1. Проект Плану заходів із реалізації Стратегії розвитку Рава-Руської міської територіальної громади на 2026–2027 роки базується на принципах збалансованого економічного та соціального розвитку громади, раціонального використання ресурсного потенціалу та екологічної безпеки. Стратегічні напрями розвитку громади включають природоохоронну складову й спрямовані на забезпечення цілей з розвитку екологічно чистої та енергоефективної громади.

2. Проект Плану заходів скерований на досягнення визначених в Стратегії цілей і узгоджується з основними засадами збереження довкілля та адаптації до змін клімату, визначеними в документах державного планування, які охоплюють різні складові довкілля, а також здоров'я населення (Стратегією екологічної безпеки та адаптації до зміни клімату до 2030 року, Водною стратегією України на період до 2050 року, Енергетичною стратегією України до 2050 року, Національною транспортною стратегією України на період до 2030 року; та іншими).

3. Природно-кліматичні умови на території громади є сприятливим для росту багатьох деревних і чагарникових порід.

Екологічна ситуація у громаді характеризується зношеністю інженерної інфраструктури, особливо систем водопостачання та водовідведення, низьким рівнем енергоефективності будівель, недостатнім розвитком системи управління відходами, що посилює екологічні ризики.

Джерелом небезпечних хімічних забруднень атмосферного повітря, водоймищ, сільськогосподарських зон, а також шуму та вібрації, що може пливати на стан здоров'я населення, є автомобільний транспорт.

Радіоекологічний стан Львівської області загалом і Рава-Руської міської територіальної громади зокрема є безпечним.

Системи водопостачання та водовідведення Рава-Руської міської територіальної громади застаріла і потребує оновлення. Суттєвою проблемою Рава-Руської МТГ є відсутність у сільських населених пунктів централізованого водопостачання і водовідведення. Оскільки близько 30% мешканців забезпечені централізованим питним водопостачанням, то проблема відведення стічних вод є особливо гострою. Через низький рівень каналізування у Рава-Руській громаді неочищені стічні води можуть завдавати значної екологічної шкоди.

Рава-Руська громада розташована в басейні річки Рата, яка є притокою Західного Бугу. Відповідно, територія громади належить до басейну Західного Бугу — одного з головних річкових басейнів Львівщини та всієї Західної України. Тут досить високий рівень ґрунтових вод. Оскільки джерелом водопостачання частини користувачів є підземні води (водозабір здійснюється двома свердловинами, розташованими в м. Рава-Руська, свердловинами та криницями), то відсутність каналізування може призводити до забруднення цих підземних вод.

20,5% усіх земель громади – землі сільськогосподарського призначення. Орні землі сільськогосподарських угідь належать до земель середньої якості. За останні десятиліття в результаті скорочення поголів'я худоби та занепаду багатьох сільськогосподарських підприємств, внесення органічних добрив в ґрунти значно скоротилося, що призводить до зменшення родючості. Іншою значною проблемою, що веде до поступового виснаження ґрунтів є наявність значної кількості посівних площ під культури, що виносять із урожаєм значну кількість поживних речовин (ріпак, соняшник, кукурудза).

Цінність природно-рекреаційного потенціалу Рава-Руської міської територіальної громади обумовлена розташуванням на території Розточчя – регіону унікального природно-культурного пограниччя. Регіональний ландшафтний парк «Равське Розточчя» створений у

2007 році та є екологічним коридором між українськими і польськими природоохоронними територіями, забезпечує їх територіальну і функціональну єдність.

Землі житлової та громадської забудови займають 1426,2 га або 4,4 % загальної площі громади.

Площа природо-охоронного та історико-культурного призначення – 165,86 га або 0,5 % з загальної площі усіх земель громади.

Послугами централізованого сміттєзбирання охоплені близько 31% громади. Водночас суттєвою проблемою для громади є боротьба з несанкціонованими сміттєзвалищами.

Мережу закладів охорони здоров'я у Рава-Руській міській територіальній громаді формують наступні заклади: КНП «Рава-Руська лікарня» (у структурі якого функціонують 5 амбулаторій (с. Гійче, с. Річки, с. Забір'я, с. Нова-Кам'янка, с. Потелич), 1 фельдшерсько-акушерський пункт (с. Волиця)), Поліклінічне відділення КНП «Рава-Руська лікарня», ТОВ «Медичний центр «Левелмед», приватний медичний заклад «Центр здоров'я».

Водночас проблемами Рава-Руської міської територіальної громади у медичній сфері є: брак сучасного медичного обладнання для діагностики і лікування; нестача молодих фахівців; потреба в навчанні медперсоналу; обмежені можливості для надання сучасного рівня медичних послуг порівняно з якістю медичних послуг у Львові.

4. Серед головних екологічних проблем Рава-Руської міської територіальної громади можна виділити наступні: 2 основні забруднювачі атмосферного повітря, забруднення атмосферного повітря та ґрунтів шкідливими викидами, які спричиняють транспортні засоби, відсутність газу та опалення в осінньо-зимовий період дровами, вугіллям та електроенергією; недостатній рівень централізованого та індивідуального водовідведення; забруднення водойм громади; стихійні сміттєзвалища та нерозвиненість сортувальних практик в громаді; проблеми зі збереженням біорізноманіття та екології регіону, засміченість території через низький рівень екологічної свідомості мешканців.

5. Основні зобов'язання у сфері охорони довкілля Плану заходів визначаються низкою документів міжнародного рівня, які підписала Україна, та законами України «Про Основні засади (стратегію) державної екологічної політики України на період до 2030 року», «Про охорону навколишнього природного середовища», «Про оцінку впливу на довкілля», «Про природнозаповідний фонд України», «Про охорону атмосферного повітря», «Про управління відходами», «Про рослинний світ», «Про тваринний світ», «Про охорону культурної спадщини», «Про стратегічну екологічну оцінку», «Про інвестиційну діяльність», Розпорядженням Кабінету міністрів України «Про схвалення Національної стратегії контролю злочинних новоутворень на період до 2030 року та затвердження плану дій з її реалізації на період до 2025 року», Водним кодексом України та іншими.

6. Реалізація Плану заходів не передбачає появу нових негативних наслідків для довкілля. Водночас реалізація проєктів Плану заходів сприятиме покращенню екологічної ситуації в громаді. За умови дотримання та виконання захисних і охоронних заходів, що відповідають чинним нормативним вимогам, ймовірність появи впливів на довкілля або здоров'я людей, які самі по собі будуть незначними, але у сукупності матимуть значний кумулятивні та синергічні наслідки для довкілля, в т. ч. здоров'я населення, є незначними.

7. Для зменшення впливу викиду шкідливих речовин в атмосферу доцільно: створити території зелених насаджень обабіч автошляхів; підтримувати та відновлювати зелені насадження на прибудинкових територіях, а також на землях комунальної власності Рава-Руської міської територіальної громади; організувати моніторинг навколишнього природного середовища; використовувати методи та впроваджувати технології, що забезпечують запобігання виникненню, зниження рівня впливу чи усунення факторів забруднення атмосферного повітря; здійснювати збереження і відновлення зелених насаджень; здійснювати реконструкцію зелених насаджень, здійснити реконструкцію об'єктів зеленого господарства, зменшити викиди шкідливих речовин підприємствами та організаціями в атмосферне повітря шляхом застосування сучасних технологій та систем очищення;

стимулювати заходи з підвищення енергетичної ефективності у всіх галузях (в першу чергу, комунальних закладів); розробити та впровадити проекти з використання альтернативних джерел енергії.

Для забезпечення екологічної безпеки водних ресурсів у громаді та запобігання потрапляння стічних вод домогосподарств та підприємств в ґрунт та поверхневі води потрібно: здійснити будівництво чи реконструкцію споруд для очищення стічних вод, системи роздільної каналізації, каналізаційних мереж і споруд на них; провести заходи щодо відновлення і підтримання сприятливого гідрологічного режиму та санітарного стану річок; провести заходи для боротьби з шкідливою дією вод; здійснити благоустрій водойм; поступову заміну зношених інженерних систем водопостачання та водовідведення; впровадити систему моніторингу за станом водопостачання та водовідведення, а також здійснювати контроль за дотриманням норм водоохоронних зон; розробити й затвердити програму «Питна вода» (зважаючи на вимоги Закону України «Про систему громадського здоров'я» та згідно рекомендацій, викладених у листі Державної установи «Львівський обласний центр контролю та профілактики хвороб Міністерства охорони здоров'я України» від 03.09.2025 р. №05\3204\25-06); провадити регулярне очищення водних об'єктів.

Для запобігання забрудненню ґрунтів та зниженню їхньої родючості слід провадити будівництво, реконструкцію та ремонти автомобільних доріг виключно за умови комплексного обґрунтування екологічних і соціальних переваг обраного варіанту будівництва; здійснити рекультивацію земель сільськогосподарського призначення, які зазнали негативного екологічного впливу; здійснити рекультивацію порушених земель; провести заходи із захисту від підтоплення і затоплення територій, сільськогосподарських угідь та інших об'єктів; здійснити будівництво (реконструкція) гідротехнічних, берегоукріплювальних, протизсувних, протиобвальних споруд; запровадити громадський контроль за станом довкілля у громаді; запровадити заходи по попередженню підпалів; здійснювати ліквідацію аварійних, фаутичних дерев та сухостою, крокування та обрізки дерев на території громади; своєчасно проводити викошування узбіч, зон зелених насаджень, парків, місць загального користування.

Для запобігання забрудненню території громади відходами необхідно: розробити місцевий Плану управління відходами; регулярно провадити моніторинг появи стихійних сміттєзвалищ на території громади та своєчасно їх ліквідовувати; розширити зону охоплення території громади централізованим вивезенням відходів; підтримувати впровадження системи роздільного сортування сміття в населених пунктах громади; здійснити будівництво, реконструкцію та облаштування полігонів побутових відходів, здійснити заходи щодо мінімізації, утилізації та переробки промислових, побутових і небезпечних відходів; провести рекультивацію порушених земель і територій полігонів побутових відходів (сміттєзвалищ); забезпечити комунальні підприємства необхідним обладнанням та технікою; активізувати роботу комунального підприємства з укладення договорів з домогосподарствами на вивезення побутових відходів; посилити просвітницьку діяльність щодо створення екологічної культури місцевих мешканців не лише серед дітей, але й серед осіб зрілого віку; створити сприятливі умови для розвитку бізнесу у сфері управління відходами.

Для охорони і збереження біорізноманіття, територій та об'єктів природно-заповідного фонду, об'єктів Смарагдової мережі доцільно: підвищити кваліфікацію і розвиток професійних компетенцій представників організацій громадянського суспільства у сфері охорони довкілля; розвивати зелене господарство з метою збереження рослинних ресурсів та зниженню впливу шкідливих речовин на здоров'я населення; розробити, розширити і впровадити нові форми залучення громадськості до процесу формування і реалізації місцевої політики, у тому числі екологічної, зокрема розробки місцевих програм розвитку у сфері захисту довкілля; реалізувати заходи із розвитку та розширення територій природно-заповідного фонду; провести заходи, спрямовані на запобігання знищенню чи пошкодженню природних комплексів територій, об'єктів природно-заповідного фонду та пам'яток природи;

сприяти розвитку екологічної освіти мешканців громади, проведенню науково-практичних конференцій, семінарів та інших заходів щодо пропаганди екологічних знань, видавати поліграфічну продукцію з екологічної тематики; залучити представників бізнесу до реалізації місцевих екологічних програм, проєктів.

Для зниження впливу зміни клімату на довкілля громади доцільно: проводити моніторинг рекреаційних навантажень на ландшафти; налагодити співпрацю громадських організацій, органів місцевого самоврядування з європейськими організаціями та фондами, що займаються фінансовою підтримкою регіонального розвитку та вирішенням екологічних проблем; сприяти зменшенню викидів парникових газів за рахунок енергозбереження, зниження непродуктивних втрат енергоресурсів, впровадження нових малоресурсоємних технологій, а також збільшення площі зелених насаджень, сприяти впровадженню альтернативної енергетики в громаді.

Для запобігання погіршенню здоров'я населення громади необхідно: вдосконалювати і розширювати медичні послуги, що надають лікарня та амбулаторії в громаді; залучати медичних працівників на роботу в комунальні заклади охорони здоров'я; покращити матеріально-технічну базу закладів охорони здоров'я громади; забезпечити навчання медперсоналу; розробити й затвердити програму «Громадське здоров'я» (зважаючи на вимоги Закону України «Про систему громадського здоров'я» та згідно рекомендацій, викладених у листі Державної установи «Львівський обласний центр контролю та профілактики хвороб Міністерства охорони здоров'я України» від 03.09.2025 р. №05\3204\25-06); визначити захист населення від інфекційних та неінфекційних хвороб одним із пріоритетних напрямів діяльності органів місцевого самоврядування; здійснювати профілактику інфекційних та неінфекційних хвороб відповідно до епідемічної ситуації та прогнозу її змін на основі комплексного підходу - єдине здоров'я; здійснювати затвердження та виконання медико-санітарних заходів і дотримання вимог санітарного законодавства; проводити інформаційно-оздоровчі заходи щодо популяризації активного способу життя, формування відповідального ставлення до оточуючого середовища та власного здоров'я (останні три пункти із наведеного комплексу заходів у сфері здоров'я населення рекомендовані з метою дотримання вимог Закону України «Про систему громадського здоров'я» та з урахуванням рекомендацій, викладених у листі Державної установи «Львівський обласний центр контролю та профілактики хвороб Міністерства охорони здоров'я України» від 03.09.2025 р. №05\3204\25-06).

8. Розглянувши альтернативи аналізованому проєкту Плану заходів, дійшли висновку, що в інтересах забезпечення ефективного системного розвитку Рава-Руської міської територіальної громади з врахуванням принципу екологічної збалансованості громади найбільш прийнятним варіантом буде затвердження аналізованого проєкту Плану заходів.

9. Моніторинг наслідків виконання Плану заходів для довкілля, в т. ч. здоров'я населення, проводитиметься згідно з Порядком здійснення моніторингу наслідків виконання документа державного планування для довкілля, у тому числі для здоров'я населення (затверджений Постановою Кабінету Міністрів України від 16.12.2020 р. №1272). Водночас пропонуємо включити до переліку індикаторів виконання Плану заходів із реалізації Стратегії розвитку Рава-Руської міської територіальної громади на 2026–2027 роки індикатори моніторингу наслідків для довкілля від реалізації проєктів Плану заходів, які запропоновані в розділі 9 даного Звіту.

10. Проєкт Плану заходів не містить конкретних проєктів здійснення господарської діяльності, яка може мати значний вплив на довкілля сусідніх держав, і яка потребує надання документів дозвільного характеру на провадження такої діяльності, а також не визначає місцезнаходження, розміру, потужності або розміщення ресурсів. Відтак стратегічна екологічна оцінка проєкту Плану заходів не передбачає проведення транскордонних консультацій щодо ймовірних наслідків від її реалізації для довкілля, в тому числі здоров'я населення, зачеплених держав.

З огляду на зазначене можна стверджувати, що в цілому розроблення Плану заходів із реалізації Стратегії розвитку Рава-Руської міської територіальної громади на 2026–2027 роки було проведено з урахуванням ймовірних впливів на довкілля та заходів з мінімізації появи негативних ризиків. Реалізація Плану заходів, за умови дотримання екологічних вимог, сприятиме збереженню довкілля та зменшенню антропогенного навантаження. Робота у напрямку виконання проєктів Плану заходів забезпечить стійкий розвиток громади та сприятиме покращенню рівня життя місцевих мешканців через діяльність органу місцевого самоврядування, бізнесу та мешканців громади з дотриманням екологічних норм та раціональне використання природних ресурсів.